

Ilanngussaq 6

INATSISARTUT

Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu
Naalakkersuisoq
/ Maani

Ulloq: 02. juni 2015
J.nr.: 01.32.03-00021

Nunatta karsiata 2014-imut naatsorsuutaanut nassuiaatit itisilerneqarnissaat

Naatsorsuuserinermut ilitsersuummi immikkoortoq 7.3-mi – "Naatsorsuutitut nassuiaatit suliarineqartarnerannut najoqqutassat" – ima allassimasoqarpoq:

"Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelse set i forhold til de gennemførte aktiviteter. Desuden skal det oplyses, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen."

Nikingassummut aningaasaliissutitigut tunngavissaq sooq pissarsiarineqarsinnaasimannginnersoq pillugu nassuiaammik nunatta karsiata 2014-imut naatsorsuutaanut nassuiaatit imaqanngillat.

Qinersisoqarnera tamatumunnga nassuiaatissaasinnaasoq piffinni ataasiakkaani oqaatigimisaarneqarpoq. Qinersisoqarneratali aningaasaliissutit allangortinneqarnissaannik qinnuteqaatinik Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut nassiussoqarsinnaanera imaanngilaq ajornarsisikkaa, naak pisut ilaanni taamaattoqarsinnaagaluartoq. Qanorluunniilli pisoqaraluarpat nikingassummut aningaasaliissutitigut tunngavissaq sooq pissarsiarineqarsinnaasimannginnersoq pillugu tungavilersuut tunngavilersorluagaasoq paasissutissiissutigineqartariaqarpoq.

Naatsorsuuserinermut ilitsersuummi immikkoortoq 7.3 naapertorlugu kontoni pingaarnerni matuma kingulianiittuni nikingassummut aningaasaliissutitigut tunngavissaq sooq pissarsiarineqarsinnaasimannginnersoq pillugu tungavilersuummik nassiusseqqullugit Naalakkersuisut Kukkunersuiuinermut Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput:

27.01.02 Bruxelles

30.01.12 Danmarkimi eqqartuunneqarsimasunik oqaloqatiginnittartoqarneq

34.11.07 Kræfti pillugu pilersaarut

34.12.01 Nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfiit, nakorsanit sullinneqarneq

34.12.03 Ataatsimut aningaasartuutit, napparsimasunik angallassinerit

40.02.01 Ilinniartut ineqarfiisa allaffeqarfiat

40.02.07 Imikkut ikiorsiissutit, angalanermut aningaasartuutit il.il., suliffeqarfiit

40.10.11 Ado Lyngep Atuarfia

40.10.12 Efterskolit

40.12.34 Ilinniarnertuunngorniarfiit
40.90.10 CopyDanimut isumaqatigiissut
40.91.08 Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit ataanni ilinniarsiit
40.91.31. Suliniutit aallaavigalugit tapiissutit

50 01 01 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik

73.94.03 Nukissiorfiit, aqqusinermi qaammaqquteqarneq

! Naatsorsuutitut nassuiaatinut Naalakkersuisut itisiliissutaasa kingusinnerpaamik
22. juni 2015-imi tiginissaat Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa

Naatsuutitut nassuiaatit pillugit ataatsimiititaliap Naalakkersuisunit kingusinnerusukkut
apeqquteqaqqikkumaarpoq.

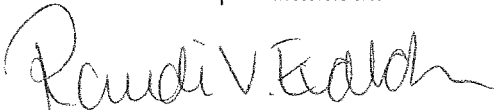
-oOo-

Naalakkersuisut akissutaat Nunatta Karsiata 2014-imi naatsorsuutai pillugit Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaanut ilanngunneqassammata erseqqissaatigineqassaaq.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat kalaallisut qallunaatullu nassiuteqquneqarput.
Akissuteqaatip qarasaasiakkut assilinera uunga nassiuteqquneqarpoq:
inatsisartut@inatsisartut.gl aamma juul@ina.gl

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga

Randi V. Evaldsen
Ataatsimiititaliap siulittaasua

Inatsisartut
Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq
Randi V. Evaldsen
/Maani

**Nunatta Karsiata 2014-imut naatsorsuutai pillugit naatsorsuutitigut nassuiaatinut
apeqqutinut akissutit, j.normorsi 01.32.03-00021**

Brevdato: 02-07-2015
Sags nr. 2015 - 3456
Dok. nr. 622682

Allakkasi juunip ulluisa 2-anneersut, Nunatta karsiata 2014-imut naatsorsuutaanik nassiussinermut atatillugu naatsorsuutitigut nassuiaatigisatta ilaannut apeqquteqarfigisasi tiguavut. Malitsitut apeqqutinut ataasiakkaanut akissutit ilanngullugit nassiunneqarput.

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Pisariillisaanissaq pillugu akissutit allakkani Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit tigusatsinni allanneqarput.

Ataatsimiititaliaq allanik apeqqutissaqarpat aperineqarnissarput qilanaaraarput.

Akissutit danskisut kalaallisullu nassiunneqarput. Akissutit elektroniskingorlugit assilineri ullumi uunga nassiunneqarput inatsisartut@inatsisartut.gl aamma juul@ina.gl.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Andreas Uldum

Nunatta Karsiata 2014-imut naatsorsuutai pillugit naatsorsuutitut nassuiaatit itisileqqullugit Kukkuersuinermit Ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissutit

Nunatta karsiata 2014-imut naatsorsuutaanut nassuiaatit itisilerneqarnissaat

Naatsorsuuserinermit ilitersuummi immikkoortoq 7.3-mi – "Naatsorsuutitut nassuiaatit suliarineqartarnerannut najoqqutassat" – ima allassimasoqarpoq:

"Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelserne set i forhold til de gennemførte aktiviteter. Desuden skal det oplyses, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen."

Nikingassummut aningaasaliissutitigut tunngavissaq sooq pissarsiarineqarsinnaasimanginnersoq pillugu nassuiaammik nunatta karsiata 2014-imut naatsorsuutaanut nassuiaatit imaqanngillat.

Qinersisoqarnera tamatumunnga nassuiaatissaasinnaasoq piffinni ataasiakkaani oqaatigimisaarneqarpoq. Qinersisoqarneratali aningaasaliissutit allanngortinneqarnissaannik qinnuteqaatinik Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut nassiussoqarsinnaanera imaanngilaq ajornarsisikkaa, naak pisut ilaanni taamaattoqarsinnaagaluartoq. Qanorluunniilli pisoqaraluarpat nikingassummut aningaasaliissutitigut tunngavissaq sooq pissarsiarineqarsinnaasimanginnersoq pillugu tungavilersuut tunngavilersorluagaasoq paasissutissiissutigineqartariaqarpoq.

Naatsorsuuserinermit ilitersuummi immikkoortoq 7.3 naapertorlugu kontoni pingaarnerni matuma kingulianiittuni nikingassummut aningaasaliissutitigut tunngavissaq sooq pissarsiarineqarsinnaasimanginnersoq pillugu tunngavilersuummik nassiusseqqullugit Naalakkersuisut Kukkuersuinermit Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput:

27.01.02 Bruxelles

30.01.12 Danmarkimi eqqartuunneqarsimasunik oqaloqatiginnittartoqarneq

34.11.07 Kræfti pillugu pilersaarut

34.12.01 Nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfii, nakorsanit sullinneqarneq

34.12.03 Ataatsimut aningaasartuutit, napparsimasunik angallassinert

40.02.01 Ilinniartut ineqarfiisa allaffeqarfiat

40.02.07 Imikkut ikiorsiissutit, angalanermut aningaasartuutit il.il., suliffeqarfiit

40.10.11 Ado Lyngep Atuarfia

40.10.12 Efterskolit

40.12.34 Ilinniarnertuunngorniarfiit

40.90.10 CopyDanimut isumaqatigiissut

40.91.08 Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit ataanni ilinniarnertuunngorniarfiit

40.91.31. Suliniutit aallaavigalugit tapiissutit

50 01 01 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik

73.94.03 Nukissiorfiit, aqqusinermi qaammaqquteqarneq

Tassunga Nunanut Allanut Naalackersuisoq akissuteqarpoq:

Aningaasanut inatsimmi konto 27.01.02

9%-inik sippuinermit aalajangiisutut pissutaasoq tassaavoq:

UM-ip 18.12.2014-imi akiligassat allagartaat naatsorsuutigeriingisaq nassiuppaa nassuiaatigalugu aningaasat katillugit 420.000,00 DKK akiligassat 2013-imi ukiup affaata aappaaneersut aamma 2014-imi ukiup affaata siullianeersut akiligassanngortinnissaat puigorneqarsimasoq.

Tassunga Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermit Naalackersuisoq akissuteqarpoq:

Konto 30.01.10-mik, Danmarkimi eqqartuunneqarsimasunik oqaloqatiginnittartut, 2,06 procentinik, katillugit 10.523 koruuninik ataatsimut sippuisimanertut annertussusilinnik, sippuisoqarsimanera pillugu kukkurnersiunermit ataatsimiititaliap apeqquteqarneranut atatillugu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isu-maginninnermullu Naalackersuisoqarfik imatut nalunaaruteqassaaq:

Aningaasaliissutit ukununga atorneqartarput oqaloqatiginnittartunik attaveqartarnermik aqqissuusinermit, isumassuinermit aningaasanut, oqaloqatiginnittartut aningaasarsiaannut angallanneqarnerinullu aamma oqaloqatiginnittartut attaveqaataasa angalanerinit. Parnaarussat oqaloqatiginnittartunik ikiortissat amerlassusiat siumut oqaatigineqarsinnaasanngimmat kontup missingersuusiornera ajornakusoortarpoq. Taamaamat Danmarkimi parnaarussat amerlassusiat qanorlu sivistutisumik parnaarussaaqqanissaat siumut oqaatigineqarsinnaasanngillat.

Taamaalilluni 2014-imi ukioq naallugu pingasut parnaarussaaqqasimapput, ukiuni siuliini marluusi-mallutik, tamanna annikinnerusunik sippuinermit pissutaasimalluni. Taamatut sippuisoqarnerinit atatillugu nalinginnaasumik ilassutitut aningaasaliinikkut kontumut nuussisoqarnissaa qinnutigine-qartarpoq, tassungali atatillugu periarfissaqartoqarsimanani, ukiumi kingusissukkat aningaasartuu-tit annikilleriarmata.

Tassunga atatillugu aamma oqaatigineqassaaq 2 procentinik annikitsuinnar-nut killiliussap saniatigut sippuineq katillugit 303 koruuninik annertussuseqarmat.

Konto eqqortumik missingersuusiussallugu ajornakusoortuummat Naalackersuisoqarfimmi eqqarsaatersuutigineqarniarpoq 30.01.01-imiit kontumut nuussisinnaasoqarsinnaatitsisoqalissanersoq, aningaasartuutit aningaasaliissutit sinnerlugit naatsorsuutigisaanngitsumik qaffariartillugit, taa-maalilluni taamaaliornikkut missingersuusiornikinaarineq matussuserneqartassamat, pissusissamisuussanngimmammi kontup ataavartumik amerlanaakkanik missingersuusiortigineqartarnissaa, siumut naatsorsuutigisaanngitsunik aningaasartuuteqartoqarsinnaanera eqqarsaatigalugu.

Naalackersuisoqarfiup ajuusaarutigissavaa taamatut nuussisinnaatitaasinnaaneq siusinnerusukkat eqqarsaatersuutigineqarsimanngimmat.

Tassunga Peqqissutsimut Naalackersuisoq akissuteqarpoq:

Kontut uku nikingassuteqarnerannut sooq aningaasaliissutinut inatsisitigut tunngaviliisoqarsimannginneresoq pillugu nassuiaasiortoqarnissaanik qinnuiginninneq pillugu allakkiaq 2. juni 2015-imeersoq innersuussutigineqarpoq:

- 34.11.07
- 34.12.01
- 34.12.03

Kontunut pineqartunut tamanut tunngatillugu 2014-ip naanerani arlaleriarluni pisiortortoqangaatsiarsimavoq.

Pisarineqartut ukiumi kingusissukkat inniminnerneqarsimapput, taamalu aatsaat decembarimi piffissallu naanerani (piffissaq 13) akilerneqarsimallutik, taamaalilluni inaarutaasumik inernerana aatsaat februaarip qiteqqunnerani ilisimaneqalerluni.

Soorunami pisiortornermut ilisimasat aqutigalugit nuussisoqarnissaanut qinnuiginnittoqarsimasinnaagaluarpoq, tamanna ajorluartumik pisimanngilaq. Peqqinnissamut tunngasutigut ukkatarineqarsimavoq naammaginantumik ataatsimut angusaqarnissaaq, taamaammallu ajuusaarnarpoq ukiup naanerani immikkut pisiortornermut atatillugu nuussisoqarnissaanik qinnuiginnittoqarsimannginnera.

Tassunga Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq akissuteqarpoq:

40.02.01 Ilinniagaqarnersiuteqartitsivik, aqutsineq aammalu Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat

Naatsorsuutitut nassuiaatini allassimasutut atuinerunermut pissutaavoq inimik avataanit attartornermut pequtsersuinerullu immikkut ittumik aningaasartuuteqarsimaneq. Tunngaviusumik ilinniartut ineqarfiisa allaffeqarfii tamarmik, KAF ilanngullugu, ilinniartut inissaannik attartornerminni immikkut ittumik aningaasartuutissaat ilinniartut ineqarfiisa allaffiinit akileqqaarneqartarput, tamatuma kingorna aningaasartuutit Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfimmit akuersissutigineqareeraangata Ilinniartitaanermut pilersaarutit kiisalu ilinniartitaanerup immikkut ittumik suliniuteqarfigineqarnera pillugit konto pingaarnermut 40.01.08-mut nuunneqartarput.

Ukiut naatsorsuuteqarfiusut tamarmik aallartinneranni ilinniartut ineqarfiini allaffeqarfiit ataasiakkaat attartornermi aningaasartuutissaat konto pingaarnermi 40.01.08-mi missingerneqartarput, taakku nalilersoqqinneqarnerat tunngavigalugu missingersuutiniq ingerlaavartumik malittarinnittoqartarpoq nalilersuisoqartarlunilu. Konto pingaarneq 40.01.08 aqutigalugu suliffeqarfinnut, kattuffinnut assigisaannullu assigiinngitsunut aningaasaliissuteqarnissamut neriorsuisoqangaatsiartarpoq. Naak ingerlaavartumik malittarinnittoqartaraluartoq nukingisaarisooqartaraluartorlu immikkoortortat tamarmik aningaasaliiffigineqarnissamik neriorsorneqarsimasut atuinerminnik/naatsorsuutiminnik nassiussiniartarnerat ajornartorsiutaasarpoq, taamaammat piffissap naanerani atuinerup immikkut ittumik annertuup naatsorsorneqarnera amerlasuutigut nassiunneqartarpoq. Taamaammat piffissap naanerani aatsaat paasinarsissaaq konto pingaarnermi 40.01.08-mi ilinniatut ineqarfiisa attartornerannut immikkut ittumik aningaasartuuteqarnissamut aningaasassaqaassanersoq, tassa paasineqarpat missingersuusiornermit aningaasartuuteqarnerusoqarsimasoq.

Qulaani pineqartut aallaavigalugit aatsaat piffissap naanerani paasinarsissaaq ilinniartut ineqarfiini allaffiit attartornerannut immikkut ittumik aningaasartuutaasut tamarmik 40.02.01-imit konto pingaarnermut 40.01.08-mut nuunneqarsinnaanersut. Tamanna pissutigalugu ukiup aningaasanut inatsiseqarfiusup naannginnerani ilassutitut aningaasaliissutissanik qinnuteqaatit qularnartoqarluinnarput.

2015-imut tunngatillugu naatsorsueriaatsit qulaani allaaserineqartut allanngortinneqarput, tassa KAF sinnerlugu ilinniartut ineqarfiinik attartornermut imikkut aningaasartuutaasut tamarmik konto pingaarnermi 40.01.08-mi toqqaannartumik naatsorsorneqartartussanngorlugit. Taamaammat konto pingaarnermi 40.02.01-imi nikingassutsit annertuut tunngaviusumik ingerlatsinermut attuumassuteqassapput, qanorlu ittuunissaat siumut oqaatigineqareersinnaanerusassallutik aamma ilassutitut aningaasaliissutit sapinngisamik anguniarneqarsinnaassallutik.

40.02.07. Immikkut ikiorsiissutit, angalanermut aningaasartuutit il.il., suliffeqarfiit

Naatsorsuutitut nassuiaatini allassimasutut aningaasartuutit tamarmik konto pingaarnermi matumani aningaasartuutaasartut inatsisitigut pituttugaapput, taamaammat konto pingaarneq "tapiissutitut kontutut" taaneqartaraluartoq kontumi atuineq appartinniarlugu aaqqiissuteqarluni iliuuseqartoqarsinnaangilaq. Taamaakkaluartoq atuinerunerup annertussusaanut tunngatillugu decembarimi inatsisartut immikkut ittumik katersuutereerneranni ilassutitut aningaasaliiffiqineqarnissamik qinnuteqartoqarsinnaasimagaluarpoq, tassa taamanikkut atuinerusimaneq qularnaatsumik paasineqarmat. Ilassutitut aningaasaliiffiqineqarnissamik qinnuteqartoqarsimannginnera Naalakkersuisut ajuusaarutigaat.

40.10.11. Ado Lyngep Atuarfia

Atuinerusimaneq piffissap naanerani aatsaat paasineqarpoq, taamaammat ilassutitut aningaasaliiffiqineqarnissamik qinnuteqartoqarsinnaasimanngilaq.

40.10.12. Efterskolit

Naatsorsuutitut nassuiaatini allassimasutut suliffeqarfik (Oqaatsinik Pikkorissarfik) 2014-ip annersaani aningaasanik aqutsisuusoq naatsorsuusiortarnermik suliaqarsinnaasumik allaffimmi pisortaqarsimanngilaq allaffissornermiluunniit allanik sulisoqarsimanani. Tamanna pissutigalugu Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfiup piffissat ilaanni naalakkersuisoqarfimmi sulisut "aaqqiissuusiartortillugit naatsorsuusiortortillugillu" aallartittarsimavai. Tamatuma nassataanik konto 2014-imi missingersuutitigut malinnaaffigiuminaassimavoq, tassa naalakkersuisoqarfiup sulisut aallartitai Sisimiuni Oqaatsinik Pikkorissarfimmiinneranni naatsorsuusiorneq "qisuariarnertut" annertuumik ingerlanneqartarsimammat. Tamanna pissutigalugu atuinerusimaneq piffissap naanerani aatsaat qularnaatsumik paasineqarpoq.

40.12.34. Ilinniarnertuunngorniarfiit

Soorlu naatsorsuutitut nassuiaatini oqaatigineqartoq naalakkersuisoqarfik, Aasianni Ilinniarnertuunngorniarfimmi 2014-imi aqutsisunut saaffiginnittuarteraluartoq aamma suliassaannik isumaginneqqusisaraluartoq, naatsorsuutigisamik ukiumut atuinissaq, akilerallagassaasut assigisaallu pillugit takussutissaq pillugu akissutisinnasimanngilaq. Tamanna pissutigalugu atuineruneq, missingersuutinik malitseqartitsuarneq tunngavigalugu naatsorsuutigisaagaluartut siumut qularnaatsumik oqaatigineqarsinnaasimanngillat, pingaartumik ilimagisatut atuinerunissap annertussusissaa siumut oqaatigineqarsinnaasimanngilaq.

40.90.10. CopyDanimut isumaqatigiissut

70.000 kr.-nik atuinerusoqarsimasoq ilisimaneqarpoq, taamaammat ilassutitut aningaasaliiffigineqarnissamik qinnuteqartoqarsimasussaagalarpoq. Tamatuma pisimanginneranut pissutaatinneqarsinnaavoq, sippuinerup koruuninngorlugu annikitsunnguunera tunngavigalugu aqutsisut naammaginnartumik eqqumaffiginninngissimanagerat. Ilassutitut aningaasaliiffigineqarnissamik qinnuteqartoqarsimanginnera Naalakkersuisunit ajuusaarutigineqarpoq.

40.91.08. Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit ataani ilinniarsiit

Nuunnermi aningaasartuutinut il. il. aningaasartuutit qanoq annertutiginersut aatsaat piffissap naanerani paasineqarput.

40.91.31. Suliniutit aallaavigalugit tapiissutit.

Konto inatsisitigut pituttugaavoq, taamaammat ilassutitigut aningaasaliissutissamik qinnuteqartoqassanngilaq.

Tassunga Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq akissuteqarpoq:

Akissut: Nikingassummut pissutaasoq tassaavoq 2014-imi ikinnerusunik isertitaqartoqarsimanera kiisalu eqqartuussissuserisut suliaannut marlunnut aningaasartuuteqarneruneq. Ikinnerusunik isertitaqarnermut pissutaasoq piniarnermut allagartanit tunniunneqartunit isertitakinnerusoqarsimanermut kiisalu uumasunut nakorsaqaarnermut tunngasutigut isertitakinnerusoqarsimanermut tunngatillugit isigineqassaaq. Taakku saniatigut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik eqqartuussivimmi sulianut atatillugu eqqartuussissuserisunut naatsorsuutigisamit aningaasartuuteqarnerusimavoq. Suliat pineqartut tassaapput siusinnerusukkut Arctic Green Food A/S-iusimasumut kiisalu Greenland Company ApS-imut tunngassuteqartut, suliallu taakku marluusut 2015-imi sulii ingerlanneqarput.

Nikingassummut pineqartumut ilassutitut aningaasaliissutissamik qinnuteqartoqarsimanginneranut pissutaasut tassaapput ilaatigut 2014-imi isertitarineqanngitsut pillugit Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik 2015-ip aallartinnerani aatsaat inaarutaasumik naatsorsuusiorsinnaasimanera, ilaatigullu 2014-imut tunngatillugu eqqartuussissuserisunut aningaasartuutaanerusut ilaannik januar 2015-imi aatsaat tigusaqartoqarsimanera.

Tamakkua saniatigut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup erseqqissaatigissavaa, naalackersuisoqarfiup allaffissornermi kontua alla 51.01.05 Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik aamma Piniarnermik Nakkutilliisoqarneq 2014-imi malunnaatilimmik atuinikinnerungaarsimasoq.

Tassunga Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinermit Naalackersuisoq akissuteqarpoq:

Pillugu konto pingaarneq 73.94.03 Nukissiorfiit, aqqusinermi qaammaqquteqarneq

”Aqqusinermi qaammaqquteqarnissamut aningaasaliissutit Nukissiorfinnut qaammatikkuutaartumik sumoortumik tunniunneqartarput. Aningaasaliissutinit nikingassutaasut ukiup naanerata kingorna aatsaat paasineqartarput, tassa aqqusinermi qaammaqquteqarnermi ukiumi atuneq pillugu naatsorsuusiamik Nukissiorfiit nassiussigaangata aamma atuinerusimanerit/atuinikinnerusimanerit Nukissiorfinnit akiligassiisutigineqaraangata imaluunniit Nukissiorfinnut akiligassanngortinneqaraangata.

AI15-imi aningaasaliissutit ukiuni kingullerni pingasuni atuinerusimanerup paasineqarnera tunngavigalugu amerlineqarput. Siunissami nikingassuteqartoqassappat nalilersorneqassaaq nakkutilliinerunissamik pisariaqartitsisoqarnersoq, assersuutigalugu Nukissiorfiit atuinerat pillugu qaammatit pingasukkaartumik naatsorsuisarnikkut.

Ukiuni kingullerni pingasuni naatsorsuisarneq naapertorlugu atuinerusoqartarpoq:

FL	FL2010	FL2011	FL2012	FL2013	FL2014
	6.679	6.783	6.932	7.076	7.182
Realiseret	R2010	R2011	R2012	R2013	R2014
	6.450	5.882	7.398	8.209	8.151
Afvigelse	-229	-901	466	1.133	969

INATSISARTUT

Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu
Naalakkersuisoq

/Maani

Ulloq: 24. august 2015

J.nr.: 01.32.03-00021

Nunatta Karsiata 2014-imut naatsorsuutai il.il. pillugit naatsorsuutininut nassuiaatinut apeqquutit itisiliissutaasut.

Nunatta Karsiata 2014-imut naatsorsuutai il.il. pillugit naatsorsuutininut nassuiaatinut Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliap apeqquutai matumuuna nassiuunneqarput.

Apeqquutininut il.il. matuma kinguliani saqqummiunneqartunut Naalakkersuisut akissutaat kingusinnerpaamik **ulloq 18. september 2015** tiginissaat Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Naalakkersuisut akissutaat Nunatta Karsiata 2014-imut naatsorsuutaasa akuerineqarnissaat pillugu Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaanut.

Naalakkersuisut akissutaat paasissutissanik isertuussassanik inunnulluunniit ataasiakkaanut attuumassutilinnik imaqartutut nalilernegarpat pisuni ataasiakkaani tamani tamanna erseqqissaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput. Paasissutissat isertuusassat inunnulluunniit ataasiakkaanut attuumassutillit Nunatta Karsiata naatsorsuutai pillugit isumaliutissiissummi tamanut saqqummiunneqartumi takuneqarsinnaassanngillat.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat kalaallisut danskisullu nassiateqquneqarput. Akissutip elektroniskiusumik nuutinnera uunga nassiateqquneqarpoq: inatsisartut@inatsisartut.gl
aammalu.juul@ina.gl

Siunnersortit

Siunnersortinik avataaneersunik atuineq

Nunatta Karsiata 2013-imut naatsorsuutaasa oqaluuserineqarnerannut atatillugu siunnersortinik avataaneersunik atuinnermut kiisalu tamatumunnga atatillugu aningaasartuutitut takussutissiamik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut nassiussaqaqput. 2014-imi pillugu paasissutissat nassiunneqartut nutarternerannik pissarsisinneqarnissani ataatsimiititaliap qinnutigaa, taamaalilluni 2012, 2013 aamma 2014-imi kisitsisinik sanilliussisoqarsinnaaqullugu.

Tassunga aamma atatillugu nutserisunik avataaneersunik atuineq pillugu paasissutissanik nutaanik pissarsisinneqarnissani ataatsimiititaliap qinnutigaa, taakkunani naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaat nutserisunik atuinerat takuneqarsinnaassalluni.

Siunnersortinit sullinneqarnerit

Aammattaaq siunnersortinit sullississutitut 2012, 2013 aamma 2014-imi aningaasartuutit (suussutitut konto 1240) pillugit paasissutissanik naalakkersuisoqarfimmut agguataakkanik Naalakkersuisut nassiussissasut ataatsimiititaliap qinnutigaa. Kiisalu siunnersortitut atornerpaanut atukkat immikkoortiternerat kiisalu takussutissiaq.

10 Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia

10.01.01 Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, allaffissornerq

Atuinikinneruneq paasineqartoq ilaatigut sulinnermut atatillugu angalasariaqartarnerit sukannererusumik aqutsivigineqarnerannik tunngavilersorneqarpoq.

Sukannererusumik aqutsineq tamanna qanorpiaq ingerlanneqarsimava?
Angalasarnerit ikinnerulersimanagerat pineqarpa? Angalanerni peqataasartut
ikinneruneri pissutaallutik sipaaruteqartoqarpa? Imaluunniit sipaarutit
pissutsinik allanik pissuteqarpat?

10.01.27 Saammaateqatigiinnissamut Ataatsimiititaliarsuaq

Saammaateqatigiinnermut Ataatsimiititaliarsuarmi suliaq sumut killippa?

Ataatsimiititaliarsuup pilersinneqarneranilli sulinnermini tunngavissai
allannortinneqarsimappat?

10.06.24 Nuna tamakkerlugu aviisinut tapiissutit

Nuna tamakkerlugu aviisinut tapiissutit pillugit ilisimatitsissummik Kukkunersuinnermut Ataatsimiititaliaq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit tigusaqarpoq (tak. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap 2014-imi ilassutitut aningasaliissutitut inatsisissatut siunnersuut pillugu isumaliutissiissutaani 11. april 2015-imeersumi immikkoortoq 9.5).

Naluneqanngitsutut nuna tamakkerlugu avisiitut tapiissutit tunniunneqannginnissaannik Naalackersuisut aalajangigaat inatsisinik malinninnerunersoq, minnerunngitsumillu naapertuunnersoq pillugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit aammalu § 37 naapertorlugu apeqqtini arlalinni apeqqtigineqarsimavoq.

Suliaq suliffiup iluani inatsisilerinikkut nalilernerqarsimasoq (naatsorsuutigisat malillugit) § 37 naapertorlugu apeqqtinut Naalackersuisut akissutaanni allassimavoq . (Suliaq nr. 2015-1991 Dok. nr. 480050)

Suliaq pillugu ataatsimut takussutissaqarnissaq siunertaralugu inatsisilerinikkut naliliinerup taaneqartup assilineranik ataatsimiititaliamut nassiusseqqullugit Naalackersuisut Kukkunersuinerumut Ataatsimiititaliamit inussiarnersumik qinnuigineqarput.

20 Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik

20.01.06 Kommunit Nakkutilliisoqarfik

Atuinikinneruneq kukkusumik kontuliinermik nassuiaateqartinneqarpoq.

Aningaasat qanoq amerlatigisut kukkusumik kontulernerqarsimappat?

20.05.44 EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut

Atuinikinneruneq EU-mi missingersuutitigut annikillisaanernik nassuiaateqartinneqarpoq.

Missingersuutitigut annikillisaanerit taakku Naalackersuisunit qanoq sivilisutigisumik ilisimasaqarfigineqarpat?

20.10.22 Isertitat allat

Namminersorlutik Oqartussat inissitaataannik attartortittakkat tuniuminaannerat pissutigalugu kontomi pingaarnermi tassani ukiuni kingullerni isertitakinneruffiuvoq. 2015-imi aningaasanut inatsimmi allassimavoq inissiat ukiumut qulit missaat tunineqartassasut naatsorsuutigineqartoq, siusinnerusukkut inissiat 30-iusimagaluartut.

Naatsorsuutigisat annikillinerat taamaaginnassanersoq Naalackersuisut maannangaaq paasissutissiissutigisinnaavaat?

82.20.02 Pisariillisaaneq-suliniut, ERP

Nuna tamakkerlugu digitalinngortitsinermi periusissiaq 2014-2017 pillugu ukiumoortumik nalunaasiami tamanut saqqummiunneqaaqqammersumi ilaatigut ima allassimasoqarpoq:

"2014-imi suliariumannittussarsiuussisoqarpoq [...]. Suliniummi pilersuisut toqqarneqarsimasut suleqatigalugit siunissami aaqqissuussinissaq titartarlugu aallartinneqaruttoq. Titartakkat maj 2015-imi naammassinneqarpata taakku inaarutaasumik politikikkut akuerineqassapput tamatumalu kingorna atulersitsinissaq aallartinneqassalluni 2016-ip qiteqqunnerani ingerlatsinerup atulernissaa naatsorsuutigineqarluni".

Kommuni suliniummi peqataatinneqarnissaat suli siunertaanersoq – taamaassimappallu qanoq annertutigisumik peqataatinneqassanersut Naalackersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?

24 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit oqaatigineqarpoq atorfiit inuttaqanngitsut sulisunik piginnaanilinnik inuttalerniarneqartarnerat ajornartorsiutaasoq, tamatumunngalu nassuiaatigineqarluni "atorfinnut naatsorsuutunik itinerusumik paasinninnissamik ilisimasaqarnissamillu pisariaqartitsisunut" aningaasarsiatigut atorfinitsitsinermilu atugassarititaasunik unammillersinnaasunik neqerooruteqarsinnaannginneq.

Unammilligassaq nassuiaatigineqartoq aaqqiiviginiarlugu Naalakkersuisut suliniutunik aallartitsisimappat – imaluunniit suliniutunik aallartitsinissamik naalakkersuisut pilersaaruteqarpat?

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit oqaatigineqarpoq aaqqiissutaasinnaasoq tassaasoq Aalborgimi Københavnimiluunniit sulisunik piginnaanilinnik atorfinitsitsineq.

Suliniutit taamaattut isumaliutaannaappat imaluunniit sulisunik Kalaallit Nunaata avataani aalajangersimasumik najugalinnik atorfinitsitsisoqareerpa?

Piginnaanerit pisariaqartinneqartut nunatsinni – tassa imaappoq nunatsinni ilinniartitsisimappat – qanoq annertutigisumik anguneqarsinnaappat?

Nunaqavissut piginnaanernik pisariaqartinneqartunik piginnaanillit amerlisarniarlugit ilinniartitaanikkut suliniutunik siunnerfilinnik aallartitsinissaq Naalakkersuisut pilersaarutigaat?

24.10.10 Nuna tamakkerlugu akileraarutit

Isertitakinneruneq ilaatigut PAL-imit iluanaarutit annikinnerunerannik nassuiaateqartinneqarpoq.

PAL-imit iluanaarutit qanoq missingersuusiorneqartarpat?

24.11.17 Aningaasanik ikisilluni pinnguaatinut akileraarutit

Isertitakinneruneq aningaasanik ikisilluni pinnguaatit 2014-imi atorunnaartutut nalunaarutigineqarnerannik nassuiaaserneqarpoq.

Pinnguaatit atorunnaartut atorunnaarneqarnerisut qanoq nakkutilliivigineqarpa?

Assersuutigalugu pinnguaatinik ingerlataqarneq internetikkut pinnguaatini neqeroorutitut allanut nuussimanersoq pillugu Naalakkersuisut paasissutissiisnaappat?

24.11.26 Avaleraasartoorniarnermut akitsuutit

Pisassiissutit 2014-imi tamakkerneqarsimannginnerat isertitakinnerunerneq nassuiaatigineqarpoq.

Aalisarnerup kingusissukkut aallartinneqarnera imaluunniit aalisakkat
naatsorsuutigisamit ikinnerunerat pisassiissutit tamakkerneqannginnerannut
pissutaanersut Naalackersuisut paasissutissiisinnaappat?

34 Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalackersuisoqarfik

34.11.05 Imigassamik ajornartorsiuteqartunut katsorsaasarfiit

Atuinikinneruneq napparsimasut sinerissamit angallanneqarnerannut kommunit aningaasartuutiminnik uterteqqusillutik qinnuteqarsimannginnerannik ilaatigut nassuiaateqartinneqarpoq.

Kommunit taamaalillutik aningaasat qanoq annertutigisut "arajutsisimagaat" Naalackersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?

Periutsip allanngortinneqarnissaa isumaliutigineqarsimava, taamaalilluni angallassinnermut aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit akilerneqartarlutik?

34.12.02 Nunatsinni Peqqinnissakkut Ilinniartitaanikkullu suliniutit

Atuinikinneruneq ilinniartitaanermut immikkoortitanik atuisoqarsimannginneranik immikkoortortallu avataaneersut qinnutigineqarsimannginnerannik nassuiaateqartinneqarpoq.

Ilinniartitaanermut immikkoortitanik atuisoqarsimannginnera immikkoortortallu avataaneersut qinnuteqarsimannginnerat Naalackersuisut erseqqinnerusumik nassuiaateqarfigisinnaavaat?

Aningaasat atugassiissutigineqartarnerat annertusarniarlugu Naalackersuisut suliniutinik aallartitsisimappat imaluunniit suliniutinik aallartitsilersaarpat?

34.15.01 Inuuneritta

Tunisassiorneq qaammatsiutit ukiuanni naammassineqarsimanngitsocq suunersocq Naalackersuisut erseqqissaatigisinnaavaat?

35 Attaveqarnermut tunngasut

35.01.03 Nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfik

Nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfik ukiut siuliinisut 2014-imi pilersinneqarsimangitsoq paasissutissiissutigineqarpoq.

Piffissami tassani maalaaruteqartarfiup pilersinneqanngiffiani Nalunaarasuartaateqarnermik Aqutsisoqarfiup Nalunaarasuartaatitigut atassuteqarneq nalunaarasuartaatitigullu kiffartuussinerit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 11, imm. 2, nr. 5 aamma 6 naapertorlugit aalajangigai pillugit maalaarutitik nassiussisoqarsimava?

Nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfik 2015-imi ukiup affaani siullermi pilersinneqartussatut naatsorsuutigineqartoq Naalakkersuisut paasissutissiisimapput. Pilersinneqarsimava?

35.02.01 Umiarsualivinnut oqartussaaneq

Atuinikinneruneq nalunaarutit arlallit suliarineqarsimanginnerannik nassuiaateqartinneqarpoq.

Nalunaarutit taaneqartut kimit suliarineqartarpat? Oqartussaaffeqarfiup iluani maleruagassanik suliaqarnissamat atatillugu siunnersortinik, assersuutigalugu eqqartuussissuserisunik avataaneersunik Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik qanoq annertutigisumik atuiva?

40 Ilinniartitaanermut, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik

Naalakkersuisoqarfiup aallarniutigalugu oqaatigaa:

"Qitiusumik ilinniarfiit aningaasanut inatsisikkut aningaasatigut killiliussat atorlugit ukiut aningaasanut inatsiseqarfiusut akornanni atuinerrussutinik atuinikinnerussutinilluunniit nuussisarnissaat aningaasaqarnermik aqutsinerannut pitsaalluinnartumik sunniuteqaannarsimavoq. Ukioq manna qitiusumik ilinniarfiit aammaarlutik aningaasanik "nunatta karsianut utertitsisimapput" atuinikinnerussuteqarnerup kingunerisaanik. Aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutigineqartut tamakkiisumik ingerlatamullu kissaatigineqartumorluinnaq atugassanngortinneqannginneri soorunami naammaginangilaq taamaattorli qitiusumik ilinniarfiit nalunartoqartillugu, tamanna aningaasaqarnermik aqutsinnginnerunermik nassataqartinnagu aqutsisutut atorfiit inuttaqanngitsillugit allatigulluunniit aningaasaqarnikkut tunuarsimaartarnerat paasillugu naammaginarpoq".

Oqaatigineqartut Kukkuersiuiinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput, taamaattorli atuinikinneruneg pisartog siunissami ilinniartunut sulianullu attuumassuteqartunut pitsaanngitsunik qanoq kinguneqarsinnaanersoq isummerfigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigalugit. Taamaattoqartarnera assersuutigalugu ilinniartitsinerup pitsaassusaata qaffasissusiata annikillineranik imaluunniit ilinniartitaanerni pineqartuni ilinniagaqartut ikilinerannik kinguneqarsinnaava?

40.12.34 Ilinniarnertuunngorniarfiit

Atuineruneg naammaginangilluinnartut isigineqartog aammalu taamatut atuinerunerup peqqinnginnissaa qularnaarniarlugu iliuuseqartogassasoq naatsorsuutitut nassuiaatini oqaatigineqarpoq.

Suliniutit qanoq ittut aallartinneqarpat?

Taama pisoqartillugu Naalakkersuisut iliuuseqarnissaminut qanoq periarfissaqarpat?

40.91.05 Inersimasunut ilinniartitaanerit

Ilinnialersartut ukiuni arlalinni ikittarnerat pissutigalugu inersimasunut ilinniartitaanernik aqutsineq atugassanngortitsinerlu naliliiffigeqqinneqassasoq nassuiaatini oqaatigineqarpoq.

Taama nalileeqqinnissap qaqugu pinissaa Naalakkersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?

50 – 51 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik

50.01.01 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik

Naalakkersuisoqarfik nassuiaavoq:

"Konto pingaarneq matumani atuinersuteqartoqarpoq, nikingassut isertitat 550.000 kr.-it missaannik appasinnerunerannik, kiisalu eqqartuussissuserisut suliaannit marluusunit aningaasartuutit naatsorsuutigisamit 250.000 kr.-it angullugit qaffasinnerunerannik pissuteqarneruvoq. Tamatuma saniatigut allaffissornikkut atuinersuteqalaartoqarpoq".

Nikingassummut aningaasaliissutinut inatsisitigut tunngavissamik soq pissarsisoqarsimasinnaasimanginnersoq itisileqqullugu Naalakkersuisoqarfik Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliap qinnuigisimavaa.

Naalakkersuisoqarfiup tamanna ima akissuteqarfigaa:

"Nikingassummut pissutaasoq tassaavoq 2014-imi ikinnerusunik isertitaqartoqarsimanera kiisalu eqqartuussissuserisut suliaannut marlunnut aningaasartuuteqarneruneq. Ikinnerusunik isertitaqarnermut pissutaasoq piniarnermut allagartanit tunniunneqartunit isertitakinnerusoqarsimanermit kiisalu uumasunut nakorsaqaarnermut tunngasutigut isertitakinnerusoqarsimanermit tunngatillugit isigineqassaaq. Taakku saniatigut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik eqqartuussivimmi sulianut atatillugu eqqartuussissuserisunut naatsorsuutigisamit aningaasartuuteqarnerusimavoq. Suliat pineqartut tassaapput siusinnerusukkut Arctic Green Food A/S-iusimasumut kiisalu Greenland Combany ApS-imut tunngassuteqartut, suliallu taakku marluusut 2015-imi suli ingerlanneqarput.

Nikingassummut pineqartumut ilassutitut aningaasaliissutissanik qinnuteqartoqarsimanginneranut pissutaasut tassaapput ilaatigut 2014-imi isertitarineqanngitsut pillugit Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik 2015-ip aallartinnerani aatsaat inaarutaasumik naatsorsuusiorsinnaasimanera, ilaatigullu 2014-imut tunngatillugu eqqartuussissuserisunut aningaasartuutaanerusut ilaannik januar 2015-imi aatsaat tigusaqartoqarsimanera.

Tamakkua saniatigut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup erseqqissaatigissavaa, naalakkersuisoqarfiup allaffissornermi kontua alla 51.01.05 Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutillisoqarfik aamma Piniarnermik Nakkutillisoqarneq 2014-imi malunnaatilimmik atuinikinnerungaarsimasoq".

Missingersuasionermut inatsimmi maleruagassanik malinninnissap qulakkeerneqarnissaanut naleqquttumik suleriaasertik Naalakkersuisut ataatsimut isigalugu aaqqissuuttaraat Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliamit ilimagineqarpoq.

Isertitat (amigaataasut) sooq aatsaat 2015-imi
nalunaarsorneqarsinnaasimanersut itisileqqullugu Naalakkersuisut
qinnuigineqarput. Nalunaarsuiniarnermi pissutsit suu
ajornakusoortitsisimappat?

Aammattaaq konto pingaarnermi 50.01.01-imi atuinerunermut
aningaasaliissutitut inatsisitigut tungavissaq amigaatigineqartoq
Naalakkersuisoqarfiup siuliani akissutaa naapertorlugu konto pingaarnermi
51.01.05-imi atuinikinnerunermut qanoq attuumassuteqarnersoq
nassuiarneqassasoq Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap qinnuiginnippoq.

**62 – 66 Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu
Naalakkersuisoqarfik**

64.13.19 Nuttarnersitsiniarluni aningaasaliissutit

Atuinikinneruneq 2013-imut atatillugu ima nassuiaateqartinneqarpoq:

*"Naatsorsuutigisamit ikinnerusut aaqqissuussinermik atuisimanagerat
atuinikinnerunermut pissutaavoq. Tamatumunnga ilaatigut pissutaavoq,
aningaasaqarnikkut ajornartorsiuteqarnerup suli malunnaateqarfiani nunap
immikkoortuinit allanit sulisussarsiniarnermut sulisitsisut
tunuarsimaarsimanagerat".*

Taamaannera 2014-imi annertuseriarsimasorinarpoq.

Tamanna 2015-imi ukiup affaani siullermi aamma atuussimanageroq
Naalakkersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?

Naatsorsuutigisamit ikinnerit aaqqissuussinermik aquisimanagerannut
pissutaasut allat suunersut Naalakkersuisut itisilersinnaavaat?

Aammattaaq kalaallisuuani danskisuuani takussutissiat assigiinnginnerat
nassuiaqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

70 – 72 Ineqarnermut Naalackersuisoqarfik

Naalackersuisut allaffeqarfiata sinnerani sulisut agguaqatigiissillugu taarseraanneranni annertunerorpasittumik Naalackersuisoqarfimmi taarseraanneq annertugunarpoq. Nassuiaatigineqartulli aallaavigalugit tamanna erseqqissumik inerniliunneqarsinnaanngitsoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqartariaqarpoq.

Naalackersuisut tamatumunnga qanoq oqaasissaqarpat? Ineqarnermut Naalackersuisoqarfimmi sulisunik attassiniarnermi immikkut unammilligassaqarpa?

70.01.01 Ineqarnermut Naalackersuisoqarfik, 70.01.04 Sanaartornermi aqutsineq suliniutinullu aningaasartuutit aamma **70.01.07 Sanaartornermi oqartussaassuseq** Kontot pingaarnerit taaneqartut atuinikinneruffiupput, taakku tamarmik (pingaarnerusutigut) atorfinnik inuttaqanngitsunik nassuiaateqartinneqarlutik. Naalackersuisoqarfiup nalunaarutaani allassimavoq immikkoortortat "anguniagaat piviusorsioortuupput aamma tamarmik naammassineqarput".

Naalackersuisoqarfiup sulisunik amerlassusiliinera qaffasinaarlugu annertussusilerneqarsimasutut paasineqarsinnaavoq. Naalackersuisut tamanna uppersarsinnaavaat?

72.06.51 Inissianik tunisineq – ilanngaaseereerluni tunniussineq

Inissiat ilimagisamit ikinnerit tunineqarsimanerat isertitakinnerunermut nassuiaatigineqarpoq.

Niuerfinni ajornartorsiutit 2015-imi pitsanngoriaatissaattut naatsorsuutigisat naatsorsuutitut nassuiaatini oqaatigineqartut piviusunngorsimanersut Naalackersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?

**73 – 77 Avatangiisinut, Pinngortitamut Inatsisinillu Atuutsitsinermut
Naalackersuisoqarfik**

73.94.03 Nukissiorfiit – aqqusinermi qaammaqquteqarneq

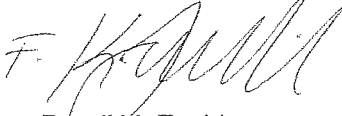
LED-pærinik taarsersuineq siunissami innaallagissamik atuinnermut aningaasartuutaasartut sipaarutigineqassasut naalackersuisoqarfiup ilaatigut oqaatigaa.

LED-mik qaammaqqutinut aningaasaliinerup imminut akilersimalernissaanut piffissaq qanoq sivilutigisoq ingerlassanersoq pillugu naatsorsukkanik takussutissiisunik Naalackersuisut nassiussaqaarsinnaappat?

73.95.02 Erngup nukinganik misissueqqaarnerit

Aasianni Qasigiannuanilu erngup nukinganik innaallagissiorfiliornissamik isumaliutit pillugit killiffik paasissutissiissutigeqqullugu Naalackersuisut qinnuigineqarput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Randi V. Evaldsen

Ataatsimiititaliap siulittaasua

Inatsisartut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaat

Nunatta Karsiata 2014-imut Naatsorsuutai il.il. pillugit naatsorsuutininut nassuiaatinut ilassutitut apeqqutininut akissutit

Brevdato: 29-09-2015
Sags nr.
Dok. nr. 1255594

Matumuuna Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap naatsorsuutininut nassuiaatinut Nunatta Karsiata 2013-imut Naatsorsuutaanut ilaasunut ilassutitut ulloq 24. august 2015-imi apeqqutigisaanut ulloq 18. september 2015-imi akisassanngorlugit nassiunneqartunut Naalakkersuisut akissutaat nassiunneqarput.

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanaq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Naalakkersuisut arajutsisimannngilaat akissuteqaat Nunatta Karsiata 2014-imi naatsorsuutaasa akuerineqarnissaanut atatillugu Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutissanut ilaasussaasut.

Apeqqutininut nassiunneqartunut akissutit Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap atortussaanut nassiusaanut ilanngullugit suliarineqarput uingasunik aamma "AKISSUT 2015"-imik nalunaaqutserlugit.

Matumuuna akissutit kalaallisut danskisullu ukununnga nassiunneqarput:

inatsisartut@inatsisartut.gl og juul@ina.gl

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Andreas Uldum

Siunnersortit

Siunnersortinik avataaneersunik atuineq

Nunatta Karsiata 2013-mut naatsorsuutaasa suliarineqarnerannut atatillugu siunnersortinik avataaneersunik atuinnermut tamatumunngalu atatillugu aningaasartuutitut takussutissiamik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut nassiusaqqarput. 2014 pillugu paasissutissat nassiuqqartut nutarternerannik pissarsisinnegarnissani ataatsimiititaliap qinnutigaa, taamaalilluni 2012, 2013 aamma 2014-imi kisitsisinik sanilliusisooqarsinnaaqqullugu.

AKISSUT R14-2015:

Kisitsisitigut takussutissaaq tullinnguullugu saqqummersinneqartoq siusinnerusukkut nassiuqqarsimasunut sanilliusinissamut tunngavigineqarsinnaapput:

Siunnersortit avataaneersut Qitiusumik allaffeqqarfik	1. 2012-imi ukiup affaa	2013-imi ukiup siulleq	1. 2014-imi ukiup affaa
<i>Eqqartuussissuserisoq</i>	1.946	818	1.822
<i>Kukkunersuisoq</i>	1.001	1.534	641
<i>Taartaasartut</i>	440	52	8
<i>Nutserisut</i>	2.214	2.549	4.125
<i>Misissueqqissaarisartut</i>	282	988	775
<i>Allat</i>	5.513	5.506	6.609
<i>Ilinniartitsinermik ingerlatsisut</i>	168	322	465
<i>EDB-siunnersortit</i>	2.985	1.544	1.649
<i>Tusagassiisarneq</i>	280	230	222
<i>Katsorsaasut</i>	118	107	107
Katillugit	14.948	13.649	16.422

Erseqqissaatigineqassaaq kisitsisitigut paasissutissat tassaammata qitiusumik allaffeqqarfimmi ukiup affaani siullermi aningaasartuutit nalunaarsorneqarsimasut.

Kisitsisitigut paasissutissat assingusut tullinnguullugit saqqummersinneqartut tassaapput 2012-2014-imi ukioq tamakkerlugu aningaasartuutaasarsimasut:

Siunnersortit avataaneersut Qitiusumik allaffeqqarfik	2012-imi ukioq tamakkerlugu	2013-imi ukioq tamakkerlugu	2014-imi ukioq tamakkerlugu
<i>Eqqartuussissuserisoq</i>			
<i>q</i>	6.012	5.555	7.635
<i>Kukkunersuisoq</i>	2.880	2.820	1.808
<i>Taartaasartut</i>	8	52	79

Nutserisut	5.472	5.900	6.426
Misissueqqissaarisar tut	1.762	1.478	4.390
Allat	17.952	15.406	12.800
Ilinniartitsinermik ingerlatsisut	640	1.303	1.533
EDB-siunnersortit	4.235	2.971	2.396
Tusagassiisarneq	301	421	277
Katsorsaasut	187	144	186
Katillugit	39.448	36.051	37.529

Kisitsisitigut takussutissami siulianiittumisut uani pineqarput qitiusumik allaffeqarfimmi siunnersortinik atuisimanerit nalunaarsorneqarsimasut.

Tassungaa aamma atatillugu avataanit nutserisunik atuineq pillugu paasissutissinneqarnissaq ataatsimiititaliamit piumasarineqassaaq, naalackersuisoqarfiit ataasiakkaat tamakkuninnga atuinerisa allasimaffigisaannik.

Akissut R14-2015

Kisitsisitigut takussutissami ataaniittumi nutserisunik avataaneersunik atuisimanerit paasissutissat nutartikkat takuneqarsinnaapput.

Nutserisut avataaneersut 1000 kr.-nngorlugit	2012	2013	2014
Inatsisartut Siulittaasoqarfiat	26	10	0
Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia	28	103	92
Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik	244	274	168
Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut			
Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfik	295	87	46
Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik	110	43	299
Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut,			
Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu			
Naalackersuisoqarfik	410	349	423
Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermullu			
Naalackersuisoqarfik	14	5	100
Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut			
Nunanullu Allanut Naalackersuisoqarfik	454	1.065	1.539
Aatsitassanut Naalackersuisoqarfik	332	200	138
Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu			
Naalackersuisoqarfik	25	105	67
Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu			
Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfik	327	31	485
Katillugit	2.265	2.272	3.358

Maluginiaqquneqarpoq ukiuni 2012-imi 2013-imilu kisitsisinut siusinnerusukkut nassiunneqarsimasunut sanilliullugit naqqissugaammata. Paasissutissanik pissarsiniartarnermi periutsit pitsanngornerisa kingunerisaanik ukiuni pineqartuni kisitsisinik eqqornerusunik takussutissiisalernissamut periarfissiivoq. Kisitsisit saqqummiunneqartut suliaasaqarfii 15. august 2015-imi agguataarsimaneranut sanilliussaapputtaa.

Siunnersorteqartarneq

Aammattaaq siunnersortinit sullississutinut 2012, 2013 aamma 2014-imi aningaasartuutit (suussutsinut konto 1240) pillugit paasissutissanik naalackersuisoqarfinnut agguataakkanik Naalackersuisut nassiussissasut ataatsimiititaliap qinnutigaa. Kiisalu siunnersortinut atorneqarnerpaanut atukkat immikkoortiternerat kiisalu takussutissiaq.

Akissut R14-2015

Tullinnguuttumi saqqummersinneqarput naalackersuisoqarfikkaarlugit 2012-imit 2014-imit siunnersortinik atuisimanernit aningaasartuutit:

Siunnersortit avataaneersut katillugit ukioq kaajallallugu	2012	2013	2014
	1.91	1.64	3.36
<i>Inatsisartut Siulittaasoqarfiat</i>	1	0	7
	8.60	1.49	1,42
<i>Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia</i>	6	1	5
	29.6	37.0	30.6
<i>Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik</i>	84	02	24
<i>Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu</i>	12.1	9.29	14.7
<i>Naalackersuisoqarfik</i>	03	1	32
	23.6	24.0	30.2
<i>Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik</i>	80	30	03
<i>Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut</i>	34.7	35.2	39.6
<i>Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik</i>	94	51	03
<i>Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinnermullu</i>	5.55	3.03	4.06
<i>Naalackersuisoqarfik</i>	6	1	2
<i>Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut</i>	32.4	45.4	22.5
<i>Nunanullu Allanut Naalackersuisoqarfik</i>	24	91	84
	33.0	5.98	5.70
<i>Aatsitassanut Naalackersuisoqarfik</i>	42	4	0
<i>Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu</i>	9.20	15.3	13.3
<i>Naalackersuisoqarfik</i>	8	63	70
<i>Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut</i>	14.7	15.0	13.8
<i>Naalackersuisoqarfik</i>	19	75	58
	205.	193.	179.
Katillugit	728	650	528

Kisitsisitigut paasissutissatigut kisitsisit saqqummersinneqartutigut 2015-imi augustusimi oqartussaaffiit agguarsimaneri malillugit naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaat konto 124 aqputigalugu siunnersortinik atuisimaneri pillugit nalunaarsukkat saqqummersinneqarput.

Siunnersortinik atuinerit suussusaat tullinnguuttuni ersarissarlugit saqqummersinneqarput. Siunnersortinik atuinerit assigiinnerusumik nalunaarsorneqartarnissaat suli ajornartorsiutaasoq takuneqarsinnaavoq, siunnersortinik atuinerit allatut nalunaarsorneqartarsimmata aamma 2014-imi.

Siunnersortit avataaneersut	2012-imi ukioq tamakkerlugu	2013-imi ukioq tamakkerlugu	2014-imi ukioq tamakkerlugu
Namminersorlutik			
Oqartussat tamakkerlugu			
<i>Eqqartuussissuserisoq</i>	17.198	10.251	11.193
<i>Kukkunersuisoq</i>	4.830	5.742	2.742
<i>Taartaasartut</i>	9.240	8.405	12.454
<i>Nutserisut</i>	8.012	7.968	10.555
<i>Misissueqqissaarisartut</i>	4.758	6.464	9.573
<i>Allat</i>	111.816	106.065	77.977
Ilinniartitsinermik			
<i>ingerlatsisut</i>	16.547	18.466	21.729
<i>EDB-siunnersortit</i>	28.461	26.769	25.284
<i>Tusagassiisarneq</i>	3.877	1.259	1.404
<i>Katsorsaasut</i>	990	2.262	6.617
Katillugit	205.728	193.650	179.528

Siunnersortit suliffeqarfiit 2012-imit 2014-imut atorneqarnerpaasimasut qulit nalunaarsorneqarsimanerat tullinnguuttumi saqqummersinneqarpoq

Geus, Inu:IT A/S, ActiveCare A/S, Aarhus Universitet, Vikarlæger, A/S Boligselskabet INI, Visit Greenland, Lett Advokatfirma, Deloitte, Advokatfirmaet Malling & Hansen Damm

10 Naalackersuisup Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia

10.01.01 Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia, NSN, allaffissorneq

Atuinikinneruneq paasineqartoq ilaatigut sulinermut atatillugu angalasariaqartarnerit sukannernerusumik aqutsivigineqarnerannik tunngavilersorneqarpoq.

Sukannernerusumik aqutsineq tamanna qanorpiaq ingerlanneqarsimava? Angalasarnerit ikinnerulersimanagerat pineqarpa? Angalanerni peqataasartut ikinneruneri pissutaallutik sipaaruteqartoqarpa? imaluunniit sipaarutit pissutsinik allanik pissuteqarpat?

Akissut R14-2015

Naalackersuisoqarfimmi pisortat qulliunerusutut inissisimasut ataasiakkaarlutik angalasariaqartarneri nalilersoqqissaarneqartalersimapput. Tamatuma saniatigut naalackersuisoqarfimmi videokonference aqqutigalugu atortut ima pitsanngortigisimapput ataatsimiinnerit amerlasuut videokonference atorlugu ingerlanneqartalersinnaasimallutik. Videokonferencit ataatsimiinnissat tamaasa taarsersinnaanngilaat, taamaattorli annertunerusumik atorneqarsinnaalluarlutik.

Naalackersuisoqarfimmi atorfiit tamakkerlugit 2014-imi inuttalernerqarsimannginneri angalasarnerit ikileriarnerinut pissutaaqataasinnaavortaaq.

10.01.27 Saammaateqatigiinnissamut Ataatsimiititaliarsuaq

Saammaateqatigiinnermut Ataatsimiititaliarsuarmi suliaq sumut killippa?

Akissut R14-2015

Kalaallit Nunaanni Saammaateqatigiinnissamut Ataatsimiititaliarsuup suliami killiffii pillugit ukiumoortumik nalunaarusiaa siulleg Naalackersuisunit ilanngullugu nassiunneqarpoq, Saammaateqatigiinnissamut Ataatsimiititaliarsuarmi suliat sumut killinnerinut apeqqummut akissutitut ilanngussa a takuguk.

Ataatsimiititaliarsuup pilersinneqarneranilli sulinermini tunngavissai allanngortinneqarsimappat?

Akissut R14-2015

Naamik, allanngortinneqarsimannngillat.

10.06.24 Aviisinut nuna tamakkerlugu saqqummersinneqartartunut tapiissutit

Nuna tamakkerlugu aviisinut tapiissutit pillugit ilisimatitsissummik Kukkunersuineranut Ataatsimiititaliaq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit tigusaqarpoq (tak. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap 2014-imi ilassutitut aningasaliissutininut inatsisissatut siunnersuut pillugu isumaliutissiissutaani 11. april 2015-imeersumi immikkoortoq 9.5).

Naluneqanngitsutut nuna tamakkerlugu aviisinut tapiissutit tunniunneqannginnissaannik Naalakkersuisut aalajangigaat inatsisinik malinninnerunersoq, minnerunngitsumillu naapertuunnersoq pillugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit aammalu § 37 naapertorlugu apeqqutini arlalinni apeqqutigineqarsimavoq.

Suliaq suliffiup iluani inatsisilerinikkut nalilernerqarsimasoq (naatsorsuutigisat malillugit) § 37 naapertorlugu apeqqutininut Naalakkersuisut akissutaanni allassimavoq. (Suliaq nr. 2015-1991 Dok. nr. 480050)

Suliaq pillugu ataatsimut takussutissaqarnissaq siunertaralugu inatsisilerinikkut naliliinerup taaneqartup assilineranik ataatsimiititaliamut nassiusseqqullugit Naalakkersuisut Kukkunersuineranut Ataatsimiititaliamit inussiarnersumik qinnuigineqarput.

Akissut R14-2015

Aviisinut nuna tamakkerlugu saqqummersartunut tapiissuteqannginnissamik Naalakkersuisut aalajangererat unioqquitsinerunersoq pillugu Inatsisilerinikkut naliliineq inatsisilerinermut pisortaasimasup Kim Blokhop naalakkersuisoqarfimmi pisortamut Søren Hald Møllerimut mail-ikkut 21. maj 2015-imi nassiussimasaata assilineratut isikkulerlugu Naalakkersuisut ilanngullugu nassiuppaat, takuguk ilanngussa q b.

Inatsisilerinikkut naliliineq avataaneersunut tunniunneqarnikuunngilaq, naak tamanna § 37 apeqqutit aqqutigalugit aammalu suliamik takunnissinnaatitaaneq aqqutigalugu kissaatigineqartarsimagaluartoq. Tassani pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi aalajangersakkat naapertorlugit allakkiaq oqartussamit nammineq atugassatut isigineqartariaqarmat, pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7, imm. 1, nr. 1-imi ilaatinneqanngitsaq, Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut ataatsimiititaliarsuarmit tunngavilersuutigineqartut aallaavigalugit:

”Atorfillit suliaminnut tunngatillugu isumaliutimik imaqarniliamut suleqatit isumasioreernerisigut allassimasatik suliallu ingerlanerani allatut isumaqalersinnaasunik tamanut saqqummiunneqarsinnaanissaanik

*ernummateqaratik ammasumik aqqissugaanngikkaluamillu
eqqarsaatersorsinnaanissaat piareersarsinnaanissaallu pisariaqartutut
isigineqarpoq. Aamma nalinginnaasuvoq paasissutissat suliamut
tunngatillugu atorpeqartut tamanut saqqummiunneqartannginnerat”.*

20 Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik

20.10.06 Kommuninut Nakkutilliisoqarfik

Atuinikinneruneq kukkusumik kontuliinermik nassuiaateqartinneqarpoq.

Aningaasat qanoq amerlatigisut kukkusumik kontulerneqarsimappat?

Akissut R14-2015

*Nunamut Namminermi Pissutsinut Immikkoortortaqaqfiup
paasissutissiisutigaa aningaasat kukkusumik kontulerneqarsimasut
53.256,00 kr.-iusut.*

20.05.44 EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut

Atuinikinneruneq EU-mi missingersuutitigut annikillisaanernik
nassuiaateqartinneqarpoq.

Missingersuutitigut annikillisaanerit taakku Naalackersuisunit qanoq
sivisutigisumik ilisimasaqarfigineqarpat?

Akissut R14-2015

*Namminersorlutik Oqartussat EU-llu aallartitaasa ataatsimiinneranni 4.
marts 2014-imi ingerlanneqartumi, missingersuutitigut annikillisaanerit
EU-mit aallartitanit nalunaarutigineqarput.*

*Missingersuutinik malittarinninnermi septemberimut 2014-imi
Namminersorlutik Oqartussanut Naalackersuisut tamanna
ilisimatitsissutigaa. Missingersuutinut malittarinninneq Inatsisartunut
nassiunneqarnikuuvoq.*

*EU-lu ukiumoortumik ataatsimiittarnerup aappaani, novembari 2014-imi
ingerlanneqartumi, EU-p aamma paasissutissiisutigaa, EU-p siunissami
immaqa tapiissutit neriorsuutigisatik tamaasa ukiumi
aningaasarsiorfiusumi ataatsimi akilersinnaassangikkaat.
Namminersorlutik Oqartussat EU-mit siunissami pisassaat
annertusiartussapput, isumaqatigiissusiorfiullu naanerani, tassa 2020-p
naanerani, naatsorsorneqassallutik.*

20.10.22 Isertitat allat

Namminersorlutik Oqartussat inissiaataannik attartortittakkat tuniuminaannerat pissutigalugu kontomi pingaarnermi tassani ukiuni kingullerni isertitakinneruffiuvoq. 2015-imi aningaasanut inatsimmi allassimavoq inissiat ukiumut qulit missaat tunineqartassasut naatsorsuutigineqartoq, siusinnerusukkut inissiat 30-iusimagaluartut.

Naatsorsuutigisat annikillinerat taamaaginnassanersoq Naalakkersuisut maannangaq paasissutissiissutigisinnaavaat?

Akissut R14-2015

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup akissut Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut piniarsimavaa.

Illuut A/S inimik attartortakkamik tunisaqaraangat, Illuut A/S-ip Namminersorlutik Oqartussanut taarsigassarsiarisimasaat akilerneqartarput, taarserlugu inissiamut 20/20/60-imik taarsigassarsiaq atuutilertarpoq. Taarsigassarsiat taakkua nikingassutaat, konto pingaarnermi 20.10.22 Isertitat allat Nunatta Karsianut isertitaasarput.

Tuapannguani inissiamik nammineq pigisanngortitsinermi nunatta karsia 0,5 mio. Kr.-nik isertitaqartarpoq. Ilumoorpoq, ilimagisamit Illuut A/S-ip inissianik tunisiniarnera sivilunerusimasoq. Septembarip aallartinnaanut inissiat arfinillit tunineqarsimapput. Ilimanarsinnaavoq 2015-imi inissiat qulit tunineqarsinnaassasut, ukiorli naatinngu nalorninarpoq.

82.20.02 Pisariillisaaneq-projektet, ERP

Nuna tamakkerlugu digitalinngortitsinermi periusissiaq 2014-2017 pillugu ukiumoortumik nalunaasiami tamanut saqqummiunneqaqqammersumi ilaatigut ima allassimasoqarpoq:

”2014-imi suliariumannittussarsiuussisoqarpoq [...]. Suliniummi pilersuisut toqqarneqarsimasut suleqatigalugit siunissami aaqquussinissaq titartarlugu aallartinneqaruttarpoq. Titartakkat maj 2015-imi naammassineqarpata taakku inaarutaasumik politikkikkut akuerineqassapput tamatumalu kingorna atulersitsinissaq

aallartinneqassalluni 2016-ip qiteqqunnerani ingerlatsinerup atulernissaa naatsorsuutigineqarluni.

Kommuni suliniummi peqataatinneqarnissaat suli siunertaanersoq – taamaassimappallu qanoq annertutigisumik peqataatinneqassanersut Naalakkersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?

Akissut R14-2015

ERP-suliniuummi pisortat ataatsimut aqutsisoqatigiivi aarlerinartoqarsinnaanera pissutigalugu aalajangersimapput killissanut attaveqaatersuutinullu ajornartorsiutit suuneri paasiniarniarlugit, systeminik pilersuisussatut neqerooruteqartitsereernerup kingorna toqqaaniarnissami tunngavissat pitsaanerpaatinniarlugit. Tamanna pissaaq atulernissaasa kinguaatoorsinnaaneri taamaasillunilu suliniuummut immikkut aningaasartuuteqaqqissinnaanerit pinngitsoortinnialugit.

Aningaasanut aqutsinermullu systemi nutaaq (ERP) atulerneratigut kommunini systemi atorineqartoq (Winformatik) piffissami qanittumi atorunnaarsinneqarnaviannigilaq, Winformatik ilaatigut suliassanik ingerlatsinermi atorineqartussaammat.

Naalakkersuisut suli angunigaraat kommunit suliniuummut peqataatinneqarnissaat, attaveqaatersuutinut il.il. tunngatillugu misissuinerit ingerlanneqartut inerneru ineriartortitsinissamut annertusanissamullu atorineqartussaassammata.

24 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit oqaatigineqarpoq atorfiit inuttaqanngitsut sulisunik piginnaanilinnik inuttalerniarneqartarnerat ajornartorsiutaasoq, tamatumunngalu nassuiaatigineqarluni "atorfinnut naatsorsuutitik itinerusumik paasinninnissamik ilisimasaqarnissamillu pisariaqartitsisunut" aningaasarsiatigut atorfinitsitsinermilu atugassarititaasunik unammillersinnaasunik neqerooruteqarsinnaannginneq.

Unammilligassaq nassuiaatigineqartoq aaqqiiviginiarlugu
Naalackersuisut suliniutitik aallartitsisimappat – imaluunniit suliniutitik
aallartitsinissamik naalackersuisut pilersaaruteqarpat?

Akissut R14-2015

*Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup naligiisitsisarnermut
kukkunersuisarnermullu suliassai aallaavigalugit aqutsisoqarfik
piffissami sivirusumi arlaleriaqalunilu akileraartarnermut
naatsorsuuserisarnermillu misilittagaqarluartunik
sulisussarsiortarsimagaluarpoq. Taamatulli piginnaasalinnik Kalaallit
Nunaanneersunik nunanilu allaneersunik sulisussarsiortarneq
imaannaasarsimangilaq.*

*Taamaattorli Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik nunanit allaneersunik
kissaatigineqartutut piginnaasaqartunik marlunnik 2015-imi
atorfinitsitsinnaasimavoq. Taamaakkaluartoq atorfilinnik
ilinniagaqqortuunik piginnaasaqarluartunik atorfinitsitsiniartarneq suli
unammillernartoqarpoq.*

*Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmit
oqaatigineqarpoq atorfilinnik piginnaasaqarluartunik inuiaqatigiit
pisariaqartitsinerat tamakkiisumik unammilligassartaqartoq.*

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit oqaatigineqarpoq aaqqiissutaasinnaasoq
tassaasoq Aalborgimi Københavnimiluunniit sulisunik piginnaanilinnik atorfinitsitsineq.

Suliniutit taamaattut isumaliutaannaappat imaluunniit sulisunik Kalaallit
Nunaata avataani aalajangersimasumik najugalinnik
atorfinitsitsisoqareerpa?

Akissut R14-2015

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik eqqussuinermit akitsuutinik suliaqartussanik Ålborgimi Grønlandshavnimi 1993-imiilli atorfeqartitaqareerpoq. Tamatuma saniatigut ukiorpaalunni Kalaallit Nunaata aallartitaqarfiani atorfeqartitaqartoqarpoq inuit Kalaallit Nunaannut Kalaallit Nunaannillu nuuttut akileraarutaanik suliaqartartussanik.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik 1. januar 2009-imi Alborgimi allaffeqarfeqarpoq, tassanilu atorfillit 5-iupput akilerartarnermi kukkusersuisutut sulillutik ataaserlu allaffimmi pisortatut atorfeqarluni. Tassani sulisut aqutsisoqarfiup kukkusersuinermit allaffiani atorfillinnut ilaapput taakkulu Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit ingerlatseqatigiiffiillu akileraarutaat naligiisittarneri kukkusersiortarnerilu isumagisarpaat.

Aalborgimi allaffimmi sulisorineqartut SKAT-imi sulisimanermikkut akilerartarnermut suliassanik misilittagaqarluartuupput, pingaartumik suliffeqarfiit ingerlatseqatigiiffiillu akileraarutaanik nakkutilliisarnerit, naligiisitsisarnerit kukkusersuisarnerillu eqqarsaatigalugit. Allaffimmi pisortaq Kalaallit Nunaanni ukiut 30-t sinnerlugit sulisimanini tunngavigalugu misilittagaqarluartuuvoq.

Piginnaanerit pisariaqartinneqartut nunatsinni – tassa imaappoq nunatsinni ilinniarfinni – qanoq annertutigisumik anguneqarsinnaappat?

Akissut R14-2015

Sulisut Akilerartarnermut Aqutsisoqarfimmit pissarsiariuminaatsinneqartut tassaapput akilerartarnermut tunngatillugu annertuumik piginnaasallit, tassani inatsisitigut tunngavissat aammalumi naligiisitsisarnermut kukkusersuisarnermullu tunngasut eqqarsaatigalugit. Akilerartarnermi suliassat eqqarsaatigalugit tamakku Kalaallit Nunaanni ilinniarneqarsinnaanngillat, taamaattumillu anguniagaq angujuminaappoq pingaartumik piginnaanngorsaasinnaasut ikittuuneri eqqarsaatigalugit. Ullumikkut Ilisimatusarfimmi naatsorsuuserinermi HD-imik ilinniartoqarsinnaavoq, tassanili akilerartarnermut tunngasut pingaartinneqanngillat. HD inunnit suliffeqareersunit suliassaminnullu tapertatut ilinniarneqarnerusarpoq.

Nunaqavissut piginnaanernik pisariaqartinneqartunik piginnaanillit amerlisarniarlugit ilinniartitaanikkut suliniutinik siunnerfilinnik aallartitsinissaq Naalakkersuisut pilersaarutigaa?

Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfimmit akissutissaq utaqqineqarpoq.

24.10.10 Nuna tamakkerlugu akileraarutit

Isertakinneruneq ilaatigut PAL-imit iluanaarutit annikinnerunerannik nassuiaateqartinneqarpoq.

PAL-imit iluanaarutit qanoq missingersuusiorneqartarpat?

Akissut R14-2015

PAL-imit akileraarutit Danmarkimeersut Nunatta Karsianut nutaatut isertitsissutaapput. Taamaattumik iluanaarutissatut naatsorsuutigineqartut aallaavigalugit missingiisarnissaq Naalakkersuisunit suli misilittagaqarfigineqalinngilaq. Siunissami pensionitigut iluanaarutit pillugit missiliuinissamut annertuumik nalorninartoqarpoq. Tamatumunnga ilaatigut pissutaavoq nunani tamalaani aningaasatigut niuerfinni ineriartornerup annertuumik apeqqutaanera.

PAL-akileraarutinit isertitassatut naatsorsuutigisat aallaaviatigut Danmarkimi isertitassatut missingiisarnerit malillugit Naalakkersuisunit missingerneqarput.

24.11.17 Aningaasanik ikisilluni pinnguaatinut akileraarutit

Isertakinneruneq aningaasanik ikisilluni pinnguaatit 2014-imi atorunnaartutut nalunaarutigineqarnerannik nassuiaaserneqarpoq.

Pinnguaatit atorunnaartut atorunnaarneqarnersut qanoq nakkutilliivigineqarpa?

Akissut R14-2015

Aallarniutigalugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq kommunini ataasiakkaani pinguaatinik aningaasanoorutinin akuersissuteqartarneq kommunalbestyrelsinit ataasiakkaanit akisussaaffigineqartarmat. Akuerissummik pigisaqartup pinnguaatinut aningaasanoorutinin ataasiakkaanut akuersissut inimi pinnguaatit inissisimaffigisaanni tamanit takuneqartussanngorlugit nivingatittartussaavaat.

Pinnguaatinut aningaasanoorutinin akuersissutit amerlassusaat kommunalbestyrelsinit ilisimatitsissutigineqartut aallaavigalugit pinnguaatinut aningaasanoorutinin akitsuutissap akilerneqarnissaat Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit isumagineqartarpoq.

Pinnguaatit aningaasanoorutit atorunnaartut aallaaviatigut kommunalbestyrelsinit nalunaarutigineqartarput.

Akuerissummik pigisaqartut pinnguaatinut aningaasanoorutinin akitsuutissat eqqarsaatigalugit akiitsoqartussaangillat.

Pissutsit taamaatillugit akuersissut nivinngarneqarsimasoq kommunalbestyrelsinit arsaarinnissutigineqarsinnaavoq.

Pinnguaatit aningaasanoorutit akuersissutitaat inini ikkussuivigisimasaminni nivinngarterneqarsimanersut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit nakkutigineqartarput aammalu pinnguaatit ataasiakkaat immikkut ilisarnaateqartartut tamarmik akuersissuteqarfigineqarsimanersut. Tamatuma saniatigut pinnguaatit parnaarlugit naqissuserneqarsimani, kisitsisinik naatsorsueriaasaat il.il. misissorneqartarput. Nakkutilliinerit tamakku akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup suliassanut allanut nakkutilliisarnerinut ilaatillugu ingerlanneqartarpoq.

Assersuutigalugu pinnguaatinik ingerlataqarneq internetikkut pinnguaatini neqeroorutinin allanut nuussimansoq pillugu Naalakkersuisut paasissutissiinnaappat?

Akissut R14-2015

Ilisimatitsissutigineqassaaq qarasaasiaq aqqutigalugu pinnguaatinik aningaasanoorutinin tunngatillugu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik kisitsisinik paasissutissaateqanngimmat, taamaattorli taamatut pinnguaatinik atuisarnerit qarasaasiaq aqqutigalugu aningaasanoortarnernut nuussimasinnaanera ilimagineqarsinnaavoq.

24.11.26 Avaleraasartooriarnermut akitsuutit.

Pisassiissutit 2014-imi tamakkerneqarsimanginnerat isertitakinnerunermut nassuaatigineqarpoq.

Aalisarnerup kingusissukkut aallartinneqarnera imaluunniit aalisakkat naatsorsuutigisamit ikinnerunerat pisassiissutit tamakkerneqanginnerannut pissutaanersut Naalackersuisut paasissutissiisinnaappat?

Akissut R14-2015

Ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq pisassiissutit 2014-imi tamakkerlugit pсарineqanginnerinut Kalaallit Nunaata imartaanni aalisakkat naatsorsuutigisamit ikinnerunerat pissutaammat.

34 Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

34.11.05 Imigassamik ajornartorsiuteqartunut katsorsaasarfiit

Atuinikinneruneq napparsimasut sinerissamit angallanneqarnerannut kommunit aningaasartuutiminnik uterteqqusillutik qinnuteqarsimannginnerannik ilaatigut nassuiaateqartinneqarpoq.

Kommunit taamaalillutik aningaasat qanoq annertutigisut
"arajutsisimagaat" Naalakkersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?

Akissut R14-2015

*Kommunit utertitsissutissanik 500 t.kr. missaaniittunik
qinnuteqarnissaminnut amigaatigaat*

Periutsip allangortinneqarnissaa isumaliutigineqarsimava, taamaalilluni angallassinermut aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit akilerneqartarlutik?

Akissut R14-2015

Naamik, tamanna nalilersorneqarnikuunngilaq, kisianni kommunit arlaleriarlugit ilisimatitsivigineqarput periarfissamik utertitsinissamut ingerlatseriaatsimik aammalu paasineqarpoq 2015-mi utertitsissutissanik qinnuteqartut ukiunut siuliinut naleqqiullugit amerlanerusut.

34.12.02 Nunatsinni Peqqinnissakkut Ilinniartitaanikkullu suliniutit

Atuinikinneruneq ilinniartitaanermut immikkoortitanik atuisoqarsimannginneranik immikkoortortallu avataaneersut qinnutigineqarsimannginnerannik nassuiaateqartinneqarpoq.

Ilinniartitaanermut immikkoortitanik atuisoqarsimannginnera immikkoortortallu avataaneersut qinnuteqarsimannginnerat Naalakkersuisut erseqqinnerusumik nassuiaateqarfigisinnaavaat?

Akissut R14-2015

Tamakkiisumik atorneqannginneranut pissutaasinnaasut ilagaat immikkut ittumik ilinniakkap (diplomuddannelse) sivisuneruneranik, allattariarsornermik piumasaqaatitaqarneranik, misilitsinnertaqarneranik, suliffimmillu misiliisoqartariaqarneranik il.il.. Inuttut sulinikkullu atugassarititaasut pissutigalugit ilinniarnissamut nalunaartut ikinneruneranik paasineqarpoq, tassani sulisunik taarseraattunik kiisalu atorfinitsitsiniarnermik ajornartorsiutit patsisaaneranik ersersitsipput. 2014-mi peqqissaasutut immikkut ilinniagassaq pilersinneqanngilaq nalunaartut ikippallaarnerat pissutigalugu. Peqqissaasutut sammitinneqartumik ilinniagaq 2015-mi aallartinniarlugu nuna tamakkerlugu paasititsiniuteqarnikuuvugut, taamatullu iliuuseqarnitsigut neriutigaarput tullissaani ilinniartunik eqimattanik naammattunik pilersitsisinnaassalluta.

Peqqissutsimut Pitsaaliuinermilu Aqutsisoqarfimmiittoq immikkoortortaq ukioq 2014-mi atortussanik saqqummiussassanillu suliaqarput tassani ilaatigut ilinniagaq MED il.il. suliaarat. Tamatuma ilutigaa, pikkorissarnerit ukiuni siuliini naleqqiullugit amerlaqataanik pikkorissartitsisoqannginnera.

Assersuutigalugu peqqissaasutut ilinniarfimmi aammalu immikkut ilinniagaqarnermi 2014-mi ataatsimut katinneranut ikinnerusunik atuisimanermik, ukiunut siuliinut naleqqiullugit eqimattat amerlaqataanik pilersitsisoqannginnera pissutaavoq. Tamatumunnga pissutaavoq Peqqinnissaqarfimmiit kommuniniillu peqataaniarlutik qinnuteqartut ikiliartornerat aammalu ilaatigut kommunit aningaasarsiat akiliutigisimasat utertinnissaanut periarfissartik qinnuteqaatigineq ajormassuk.

Aningaasat atugassiisutigineqartarnerat annertusarniarlugu Naalakkersuisut suliniutinik aallartitsisimappat imaluunniit suliniutinik aallartitsilersaarpat?

Akissut R14-2015

Qinnuteqaatit amerlanerugaangata PI peqatigalugu aningaasaatinik nuussisarneq aallartisarneqarnikuuvoq, taassuma saniatigut kommunit aningaasanik utertitsinissaminnut qinnuteqaateqarsinnaasut allaffigineqarnikuupput.

Suleqatigiissitamik pilersitsisoqarnikuuvoq, immikkut ilinniagaqarneq allanngortinnissaanik suliniuteqartumik, taamaasillunilu ilinniagaqarnissamut nalunaartut amerlanerunissaanik kiisalu ilinniakkap ilaanik ilinniarnissamut qulakkeerinnittussamik.

*Ilinniarnermut Ineriartornermullu immikkoortoq 2015-imi
peqinnissaqarfiup iluani pikkorissartitsinerit ingerlanneqarnikuupput,
taamatullu MED-mi iluseq peqqinnissaqarfimmiittoq
pitsanngorsarneqarluni.*

34.15.01 Inuuneritta

Tunisassiorneq qaammatisiutit ukiuanni naammassineqarsimangitsoq suunersoq Naalakkersuisut erseqqissaatigisinnaavaat?

Akissut R14-2015

Paasisitsiniut ingerlanneqartoq, meeqqat inuusuttullu peqqinnissaanut inersimasup akisussaaffii, pilersaarutaasimavoq 2014-milu 498.000 koruunit missingersuutaasimallutik. Quppersagaaqqat kingullit tunniunneqartut, USB-it il.il. 153.000 koruunit 2015-mut akilerneqarnissaat kinguartinneqarsimapput.

35 Attaveqarnermut tunngasut

35.01.03 Nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfik

Nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfik ukiut siuliinisut 2014-imi pilersinneqarsimangitsoq paasisutissiissutigineqarpoq.

Piffissami tassani maalaaruteqartarfiup pilersinneqanngiffiani Nalunaarasuartaateqarnermik Aqutsisoqarfiup Nalunaarasuartaatitigut atassuteqarneq nalunaarasuartaatitigullu kiffartuussinerit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 11, imm. 2, nr. 5 aamma 6 naapertorlugit aalajangigai pillugit maalaarutininik nassiussisoqarsimava?

Akissut R14-2015:

Aap, atuisut maalaarutaat marluk tiguneqarsimapput, ataatsimulli attaveqartitsineq pillugu maalaaruteqartoqarsimanani.

Nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfik 2015-imi ukiup affaani siullermi pilersinneqartussatut naatsorsuutigineqartoq Naalakkersuisut paasisutissiisimapput. Pilersinneqarsimava?

Akissut R14-2015:

Naamik. Danmarkimi qinersisoqarnissaanik nalunaaruteqartoqarnera pissutigalugu danskit Telestyrelsiannit suliassatigut teknikkikkullu ikiuuttoqarsinnaasimangilaq

35.02.01 Umiarsualivinnut oqartussaaneq

Atuinikinneruneq nalunaarutit arlallit suliarineqarsimannginnerannik
nassuiaateqartinneqarpoq.

Nalunaarutit taaneqartut kimit suliarineqartarpat? Oqartussaafeqarfiup
iluani maleruagassanik suliaqarnissamut atatillugu siunnersortinik,
assersuutigalugu eqqartuussissuserisunik avataaneersunik
Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu
Naalackersuisoqarfik qanoq annertutigisumik atuiva?

Akissut R14-2015:

Nalunaarutit sulisut namminneq aamma siunnersortit
(eqqartuussissuserisut) suliarisarpaat. Oqaatigineqassaaq sulisussanik
piukkunnartunik pissarsiniarneq pingaartumillu sulisunik
attassiinnarniarneq immikkut ittumik unammillernartuummat.
Imaaliinnarluguli nalilerneqarsinnaangilaq Naalackersuisut allaffiini
allani taarseraattoqartarneranit tamanna annertunerunersoq.
Attaveqarnermut Immikkoortortaqarfik sulisunik arfinilinnik
sulisoqartussatut inuttaligaavoq, sulisorlu sivilunerpaamik sulisimasoq
2014-imi ukiakkut sulilerluni. Tassunga ilanngullugu oqaatigineqassaaq
immikkoortortaqarfimmi atorfiit ilaat inuttaqanngimmata.

40 Ilinniartitaanermut, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik

Naalackersuisoqarfiup aallarniutigalugu oqaatigaa:

”Qitiusumik ilinniarfiit aningaasanut inatsisikkut aningaasatigut
killiliussat atorlugit ukiut aningaasanut inatsiseqarfiusut akornanni
atuinerussutinik atuinikinnerussutinilluunniit nuussisarnissaat
aningaasaqarnermik aqutsinerannut pitsaalluinnartumik
sunniuteqaannarsimavoq. Ukioq manna qitiusumik ilinniarfiit
aammaarlutik aningaasanik "nunatta karsianut utertitsisimapput"
atuinikinnerussuteqarnerup kingunerisaanik. Aningaasanut inatsimmi
aningaasaliissutigineqartut tamakkiisumik ingerlatamullu
kissaatigineqartumorluinnaq atugassanngortinneqannginneri soorunami
naammaginangilaq taamaattorli qitiusumik ilinniarfiit
nalunartoqartillugu, tamanna aningaasaqarnermik
aqutsinnginnerunermik nassataqartinnagu aqutsisutut atorfiit
inuttaqanngitsillugit allatigulluunniit aningaasaqarnikkut
tunuarsimaartarnerat paasillugu naammaginarpoq”.

Oqaatigineqartut Kukkunersuinermit Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput, taamaattorli atuinikinneruneq pisartuq siunissami ilinniartunut sulianullu attuumassuteqartunut pitsaanngitsunik qanoq kinguneqarsinnaanersoq isummerfigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigalugit. Taamaattoqartarnera assersuutigalugu ilinniartitsinerup pitsaassusaata qaffasissusiata annikillineranik imaluunniit ilinniartitaanerni pineqartuni ilinniagaqartut ikilinerannik kinguneqarsinnaava?

Akissut R14-2015:

Naalakkersuisut isumaqarput tamanna siunissami ilinniartunut sulianullu attuumassuteqartunut pitsaanngitsunik kinguneqassanngitsoq. Qitiusumik ilinniarfiit aningaasaqarnermik aqutsinertik ingerlaavartumik inerisartarpaat, taamaammallu ilimagineqarluni atuinikinnerussutigisatut utertinneqartartut 2014-imi naatsorsuutit assigalugit ukiualunnguit ingerlaneranni qaqutigooortunngussasut. Tassunga ilanngullugu oqaatigineqassaaq nuussisinnaaneq imminermini naapertuunnerusumik pisiassanik akeqartitsilissasoq, aamma piffissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu ilinniartitaanermik ingerlatsinermi anguniakkat tamatumuunakkut ikorfartorneqarnerulissasut ilimagineqarpoq.

40.12.34 Ilinniarnertuunngorniarfiit

Atuineruneq naammaginangilluinnartutut isigineqartoq aammalu taamatut atuinerunerup peqqinnginnissaa qularnaarniarlugu iliuuseqartoqassasoq naatsorsuutitut nassuiaatini oqaatigineqarpoq.

Suliniutit qanoq ittut aallartinneqarpat?

Taama pisoqartillugu Naalakkersuisut iliuuseqarnissaminnut qanoq periarfissaqarpat?

Akissut R14-2015:

GUX-Aasianni rektori nutaaq 1. augustimi sulilerpoq. Atorfinitsitsiniarnermi Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfiup aningaasaqarnermik aqutsisinnaaneq annertuumik qitiutippaa, soorlu aamma piginnaasaqarfiit allat, tassunga ilanngullugit perorsaanermut aqutsisinnaanermullu piginnaasaqarfiit qitiutikkai. Aamma

naalackersuisoqarfiup pilersaarutigaa aningaasaqarnermut immikkoortortaqarfimmi kiisalu ilinniarnertuunngorniarnermut immikkoortortaqarfimmi sulisut GUX-Aasiannut 2015-imi ukiakkut piffissami sivisuumi tikeraartinnissaat siunissami aningaasaqarnermik aqutsisarnissamut suleriaasissamik pitsanngorsaajartoqataatillugit. Aamma pilersaarutaavoq Namminersorlutik Oqartussat avataanit kukkunersuisuisa tassunga peqataatinneqarnissaat. Rektori atorfineqqammersoq peqatigalugu isumaqatigilluinnarlugulu tamanna pilersaarusionerqarpoq.

GUX-Aasiaat aamma GUX-Nuuk pineqartillugit pisunut taama itnunut Naalackersuisut akulerunnissamut periarfissaat siulleq tassaavoq Ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfiup aningaasaqarnermik aqutsinermut tunngatillugu rektori atorfilittut piumasaqarfiginissaa allakkatigullu ilitersuunnissaa. Naalackersuisoqarfiup nalilerpagu taakku naammassineqanngitsut rektorimut tunngatillugu naalackersuisoqarfik atorfinitsitsisarnermi inatsisigut suliaqarsinnaavoq. Naalackersuisoqarfiup atorfinitsitsisarnermi inatsisitigut suliaqarsinnaanera rektorimut taamaallaat atuuppoq.

Qitiusumik ilinniarfiit ilinniarnertuunngorniarnissamik neqerooruteqartartut (Campus Kujalleq aamma Tech College) siulersuisui qullersatut pisortamik atorfinitsitsillutillu soraarsitsisarput. Qitiusumik ilinniarfimmi utikattumik atuivallaartoqartillugu Naalackersuisut atuivallaarneq pillugu siulersuisunik oqaloqatiginnittussaapput. Ajornerpaamik pisoqartillugu Naalackersuisut siulersuisunik soraarsitsisinnaapput. Ilisimatitsissutigineqassaaq qitiusumik ilinniarfinni siulersuisoqartitsisoqartalermalli qitiusumik ilinniarfinni pingaarnertut aningaasaqarnermik aqutsisarneq pillugu siulersuisut ukkatarinnittarnerat piginnaasaqarnerallu qularutigissallugu tunngavissaqartoqarsimanngitsoq.

40.91.05 Inersimasunut ilinniartitaanerit

Ilinnialersartut ukiuni arlalinni ikittarnerat pissutigalugu inersimasunut ilinniartitaanernik aqutsineq atugassanngortitsinerlu naliliiffigeqqinneqassasoq nassuiaatini oqaatigineqarpoq.

Taama nalileeqqinnissap qaqugu pinissaa Naalackersuisut paasisutissiissutigisinnaavaat?

Akissut R14-2015:

Aningaasaqarnermut tunngassuteqartut eqqarsaatigalugit ilisimatitsissutigineqassaaq AI2015-imi inersimasut ilinniartitaanerannut aningaasaliissutit 1.425.000 kr.-nik ikilisinneqarmata. Tassunga atatillugu qitiusumik ilinniarfiit atuuttussangortitsineq, tassunga ilanngullugu ilinniagassat inersimasunut ilinniartitsissutissatut neqeroorutigineqarsinnaasut pillugit oqaloqatigineqarsimapput.

Naalackersuisut 2015-ip naanerani nalilersussavaat suliniutit taakku kissaatigineqartutut aningaasaliissutinik atortussangortitsinermik kinguneqarsimanersut, imaluunniit aqutsinermut tunngatillugu allanik suliniuteqarnissaaq pisariaqarnersoq.

50 – 51 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik

50.01.01 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik

Naalackersuisoqarfik nassuiaavoq:

”Konto pingarneq matumani atuinerussuteqartoqarpoq, nikingassut isertitat 550.000 kr.-t missaannik appasinnerunerannik, kiisalu eqqartuussissuserisut suliaannit marluusunit aningaasartuutit naatsorsuutigisamit 250.000 kr.-t angullugit qaffasinnerunerannik pissuteqarneruvoq. Tamatuma saniatigut allaffissornikkut atuinerussuteqalaartoqarpoq”.

Nikingassummut aningaasaliissutitut inatsisitigut tunngavissamik sooq pissarsisoqarsimasinnaasimanninnersoq itisileqqullugu Naalackersuisoqarfik Kukkunersuinermit Ataatsimiititaliap qinnuigisimavaa.

Naalackersuisoqarfiup tamanna ima akissuteqarfigaa:

”Nikingassummut pissutaasoq tassaavoq 2014-imi ikinnerusunik isertitaqartoqarsimanagera kiisalu eqqartuussissuserisut suliaannut marlunnut aningaasartuuteqarneruneq. Ikinnerusunik isertitaqarnermut pissutaasoq piniarnermut allagartanit tunniunneqartunit isertitakinnersoqarsimanagermut kiisalu uumasunut nakorsaqaqarnermut tunngasutigut isertitakinnersoqarsimanagermut tunngatillugit isigineqassaaq. Taakku saniatigut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik eqqartuussivimmi sulianut atatillugu eqqartuussissuserisunut naatsorsuutigisamit aningaasartuuteqarnerusimavoq. Suliat pineqartut tassaapput siusinnerusukkut Arctic Green Food A/S-iusimasumut kiisalu Greenland Combaný ApS-imut tunngassuteqartut, suliallu taakku marluusut 2015-imi sulii ingerlanneqarput.

Nikingassummut pineqartumut ilassutitut aningaasaliissutissanik qinnuteqartoqarsimanninneranut pissutaasut tassaapput ilaatigut 2014-imi isertitarineqanngitsut pillugit Aalisarnermut, Piniarnermut

Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik 2015-ip aallartinnerani aatsaat inaarutaasumik naatsorsuusiorsinnaasimanera, ilaatigullu 2014-imut tunngatillugu eqqartuussissuserisunut aningaasartuutaanerusut ilaannik januar 2015-imi aatsaat tigusaqartoqarsimanera.

Tamakkua saniatigut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup erseqqissaatigissavaa, naalackersuisoqarfiup allaffissornermi kontua alla 51.01.05 Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik aamma Piniarnermik Nakkutilliisoqarneq 2014-imi malunnaatilimmik atuinikinnerungaarsimasoq".

Missingersuusiornermut inatsimmi maleruagassanik malinninnissap qulakkeerneqarnissaanut naleqquttumik suleriaasertik Naalackersuisut ataatsimut isigalugu aaqqissuuttaraat Kukkuersiuiornermut Ataatsimiititaliamit ilimagineqarpoq.

Isertitat (amigaataasut) soq aatsaat 2015-imi nalunaarsorneqarsinnaasimanersut itisileqqullugu Naalackersuisut qinnuigineqarput. Nalunaarsuiniarnermi pissutsit suut ajornakusoortitsisimappat?

Akissut R14-2015:

Piniarnermut allagartat kingusinnerpaamik 1. majimi akilerneqartarnissaannik piumasaqaataasoq ukiuni arlalinni immikkut akuersissuteqarnikkut sanioqqunneqartarsimavoq, aamma 2014-imi. Immikkut akuersissuteqartarnerup tamatuma nassataanik akiliutigineqartartut naafferarlugit tiguneqartarsimapput, aamma akiliuteqarnissamut piffissarititap 1. majip kingorna, pingaartumik uumasut killilersukkat piniarneqarnissaannut piffissaq qalligaangat. Kisianni 2014-imi piniarnissamut allagartat tunniunneqarneranni isertitat 2014-imi isertitat allat assigalugit 2015-ip aallartinnerani aatsaat naatsorsorneqarput. Piniarnermut allagartat tunniunneqartut tamarmik isertitsissutaasussatut missingersuusiorneqarsimapput, tamatumani 2012-imi piniarnermut allagartat akiisa qaffanneqarnerisa kingorna 80 %-ingajalluinnaat kisimik missingersuusiorneqarlutik. Tamatuma saniatigut akigititamik qaffaanerup siorna kingornalu inuit piniarnermut allagartallit 20 %-ingajalluinnaat ikilisimasut takuneqarsinnaavoq, taakkunanga

inuit sunngiffimmi piniarnissamut allagartallit pingajorarterutaat tikingajallugu ikilinerpaasimallutik. Inuussutissarsiutigalugu piniartut amerlassusaat allanngujaatsuvoq.

Aammattaaq konto pingaarnermi 50.01.01-imi atuinernerumut aningaasaliissutinut inatsisitigut tunngavissaq amigaatigineqartoq Naalakkersuisoqarfiup siuliani akissutaa naapertorlugu konto pingaarnermi 51.01.05-imi atuinikinnerunerumut qanoq attuumassuteqarnerisooq nassuiarneqassasoq Kukkunersiuiunerumut Ataatsimiititaliaq qinnuiginnippoq.

Akissut R14-2015:

2014-imi Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik marlunnik ingerlatsinermi pingaarnertut kontoqarpoq, APNN konto 50.01.01. aamma KANUAANA konto 51.01.05. Naalakkersuisoqarfiup suliassanut naammassineqartunut tunngatillugu kontut marluusut taakku atugassanngortittarpai naatsorsuutit pillugit nalunaarutitaqanngikkaluartumik. 2014-imi APNN immikkut ittumik aningaasartuuteqarpoq missingersuutinut ilaanngitsunik, KANUAANA-p 2014-imi immikkut ittumik isertitaanit naalakkersuisoqarfimmit matussuserneqartunik. Tassa aalisarnerup aqunneqarneranut atatillugu APNN-ip KANUAANA-llu akornanni suliassaqaarsimavoq pituttorsimasunik, pingaartumik pisassiissuteqartarnermi akuersissuteqartarnermilu.

62 – 66 Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfik

64.13.19 Nuttarneruleersitsiniarluni aningaasaliissutit

Atuinikinneruneg 2013-imut atatillugu ima nassuiaateqartinneqarpoq:

”Naatsorsuutigisamit ikinnerusut aqqissuussinermik atuisimanerat atuinikinnerunermut pissutaavoq. Tamatumunnga ilaatigut pissutaavoq, aningaasaqarnikkut ajornartorsiuteqarnerup suli malunnaateqarfiani nunap immikkoortuinit allanit sulisussarsiniarnermut sulisitsisut tunuarsimaarsimanerat”.

Taamaannera 2014-imi annertuseriasimasorinarpoq.

Tamanna 2015-imi ukiup affaani siullermi aamma atuussimanersoq Naalackersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?

Akissut R14-2015:

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfiup ilisimatitsissutigissavaa 2014-ip ukiuata affaanut siullermut sanilliullugu 2015-imi ukiup affaani siullermi atuinikinnerusoqarsimasoq. Nuttarneruleersitsiniarluni aqqissuussamik atuisoqarnerulernissaa siunertaralugu Naalackersuisoqarfiup Suliffeqarnermi innersuussisarneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanut nr. 5, 8. juni 2014-imeersumut allannguutissatut siunnersuut UKA2015-imi saqqummiunniarpaa. Allannguutissat taakku akuersissutigineqassappata ilaatigut ukua kingunerissavai: 1) najukkami sulisinnaasunut naammattumik piukkunnaatilinnut piumasaqaatit sakkukinnerusut 2) ineqarnermut piumasaqaatit sakkukinnerusut, tamatumani sulisoq nammineerluni inissaminik isumaginnissinnaappat nuttarneruleersitsiniarnermi aningaasaliissuteqartoqarsinnaavoq 3) suliffissarsiortup oqaloqateqarneranut suliffimmillu misiliineranut atatillugu aningaasartuutai matussuserneqarsinnaapput. Naalackersuisoqarfik aamma paasissutissanik suliaqarsimavoq, tassa atorfinitsitsinermi nuttarneruleersitsiniarluni aqqissuussamik atuisinnaanerup eqqumaffigineqarnerulernissaa siunertaralugu.

Naatsorsuutigisamit ikinnerit aqqissuussinermik atuisimanerannut pissutaasut allat suunersut Naalakkersuisut itisilersinnaavaat?

Akissut R14-2015:

Aqqissuussamik atuisut naatsorsuutigisamit ikinnerunerannut pissutaasinnaasoq ataaseq alla tassaasinnaavoq suliffimmi angisuumi sulisitsisup Kalaallit Nunaanni sumiiffinni arlalinni tunisassiortup maannamut sanilliullugu aqqissuussamik atuinerusimamera. Pissutaasoq alla tassaasinnaavoq Inatsisartut inatsisaanni nr. 5, 8. juni 2014-imeersumi imm. 1-imi oqaasertaliussat tallimaat arlalitsigut

Ukiumi aningaasaliissutit	Ukiumi atuineq	Assigiingissut	Procentinngorlugit
1.586	853	733	54

paasineqartarsimagunarmat nuttarnersitsiniarnermi aningaasaliissutinut piumasaqaataasoq sulisut ineqartinneqarnissaat. Pissutaasut pingajuat tassaasinnaavoq najukkami naliliisoqarsimasinnaasoq sulisut piumaneqartunik piginnaasaqartut, naak siusinnerusukkut atorfinitsitsinermi suliffimmut sulisumulluunniit tamanna iluaqutaasarsimangikkaluartoq. Taamaalilluni suliffeqanngitsut nuttarnersitsiniarnermi aningaasaliissutinik atuinissaq ilaannikkooriarlutik aporfeqartittarsimasinnaavaat.

Aammattaaq kalaallisuuani danskisuuani takussutissiat assigiinginnerat nassuiaqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

Akissut R14-2015:

Kalaallisuuani danskisuuani takussutissiat assigiingittuutinniarneqanngikkaluarput. Takussutissiaq eqqortoq ataani ilanngunneqarpoq.

64.13.19 Nuttarnersitsiniarluni aningaasaliissutit (Kisitsisit 1.000 kr.-

kkuutaarput)

70 – 72 Ineqarnermut Naalackersuisoqarfik

Naalackersuisut allaffeqarfiata sinnerani sulisut agguaqatigiissillugu taarseraanneranni annertunerorpasittumik Naalackersuisoqarfimmi taarseraanneq annertugunarpoq. Nassuiaatigineqartulli aallaavigalugit tamanna erseqqissumik inerniliunneqarsinnaanngitsoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqartariaqarpoq.

Naalackersuisut tamatumunnga qanoq oqaasissaqarpat?
Naalackersuisoqarfimmi sulisunik attassiniarnermi immikkut unammilligassaqarpa?

Akissut R14-2015:

Naalackersuisut allaffeqarfiata sinnerani sulisut agguaqatigiissillugu taarseraannerannit naalackersuisoqarfimmi taarseraanneq annertunerunersoq eqqortuunersoq eqqortuunnginnersorluunniit oqaatigineqarsinnaanngilaq. Oqaatigineqassaarli sulisunik piukkunnaatilinnik sulisussarsiniarneq pingaartumillu sulisoqaannarniarneq immikkut unammilligassaammat. Naalackersuisoqarfik akissarsiat tungaasigut unammillerneqartuarpoq, ilaatigut Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiutaannit, Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinit namminersortunit kiisalu suliffeqarfinit allanit assersuutigalugu inatsisilerituunik, ingeniørinik arkitektinillu avataanit sulisussarsisartunit. Aamma sulisussarsinissaq ajornarsitinneqartarpoq sulisussarsiorluni allagarsiisarnermut sanilliullugu qaqutigunnaq sulisut inissaannik tunniussisoqartarnerata nassataanik. Naalackersuisoqarfittaaq sulisoqarpianniginnini ilutigalugu suliassarpassuaqartarpoq, tamatuma nassataanik naalackersuisoqarfiup qitiusutut sulisuni pinngitsoorsinnaanngilluinnarpai. Pissutsit taakku naalackersuisoqarfimmi pisortaqatigiit isummerfigiuartariaqarpaat taakkulu naapertorlugit sulisariaqarlutik.

70.01.01 Ineqarnermut Naalackersuisoqarfik, 70.01.04 Sanaartornermi aqutsineq suliniutinullu aningaasartuutit aamma 70.01.07 Sanaartornermi oqartussaassuseq

Kontot pingaarnerit taaneqartut atuinikinneruffiupput, taakku tamarmik (pingaarnerusutigut) atorfinnik inuttaqanngitsunik nassuiaateqartinneqarlutik. Naalackersuisoqarfiup nalunaarutaani allassimavoq immikkoortortat "anguniagaat pivusorsiortuupput aamma tamarmik naammassineqarput".

Naalackersuisoqarfiup sulisunik amerlassusiliinera qaffasinaarlugu
annertussusilerneqarsimasutut paasineqarsinnaavoq. Naalackersuisut
tamanna uppersarsinnaavaat?

Akissut R14-2015:

Naamik. Sulisussanik amerlassusiliisimaneq
qaffasinaarneqarsimanngilaq. Ajornartorsiutaasoq tassaavoq qulaani
pineqartut naapertorlugit sulisussanik piukkunnaatilinnik
pissarsiniartarneq. Naalackersuisoqarfik qitiusutut sulisoqarpoq
ikittunnguanik, taakku suleruluttarput amerlasuutigullu killissartik
tikillugu suleruluttarlutik.

72.06.51 Inissianik tunisineq – ilanngaaseereerluni tunniussineq

Inissiat ilimagisamit ikinnerit tunineqarsimanerat isertitakinnerunermut nassuaatigineqarpoq.

Niuerfinni ajornartorsiutit 2015-imi pitsanngoriaatissaattut naatsorsuutigisat naatsorsuutitut nassuaatini oqaatigineqartut piviusunngorsimanersut Naalakkersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?

Akissut R14-2015:

Aap. Illunik tuniniaasartut ilisimatitsissutigivaat niuerfimmi pissutsit pitsaanerulersimasut.

73 – 77 Pinngortitamut Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfik

73.94.03 Nukissiorfiit, aqqusinermi qaammaqquteqarneq

LED-pærinik taasersuineq siunissami innaallagissamik atuinermut aningaasartuutaasartut sipaarutigineqassasut naalackersuisoqarfiup ilaatigut oqaatigaa.

LED-mik qaammaqqutinut aningaasaliinerup imminut akilersimalernissaanut piffissaq qanoq sivilutigisoq ingerlassanersoq pillugu naatsorsukkanik takussutissiisunik Naalackersuisut nassiussaqaarsinnaappat?

Akissut R14-2015:

Nukissiorfiit naatsorsugaasa takutippaat nunaqarfinni innaallagissamut qaffasinnerpaamik akiliuteqartartuni (qaffasinnerpaamik akiliuteqarfiusartuni) ukiut tallimat missaasa ingerlaneranni LED-imik qaammaqquteqarnissamut aningaasaliissutit iserteqqinneqartartut. Illoqarfinni innaallagiamut appasinnerpaamik akiliuteqartartuni (appasinnerpaamik akiliuteqarfiusartuni) ukiut qulit missaanni akiliutigineqartut utertinniarneqartarput. Naatsorsuutit ilanngunneqartut takukkit.

73.95.02 Erngup nukinganik misissueqqaarnerit

Aasianni Qasigianguanilu erngup nukinganik innaallagissiorfiliornissamik isumaliutit pillugit killiffik paasissutissiissutigeqqullugu Naalackersuisut qinnuigineqarput.

Akissut R14-2015:

Qasigianguit Aasiaallu akornanni erngup nukinganik innaallagissiorfissamut tunngatillugu misissueqqaarnerit Naalackersuisut unitsinnikuuaat. Tamanna pivoq erngup nukinganik innaallagissiorfeqarnissap misissuiffiqeqqaarneqarnerannit angusat ”Erngup nukinganik nukissiorfissanik misissueqqaarnerit 2010 – 2014-imi pillugit nassuiaat”-mi allaaserineqartut tunngavigalugit.

Aasiaat Qasigianguillu akornanni erngup nukinganik
innaallagissiorfimmik pilersitsineq pilersuinermi aningaasaqarnermut
ajortumik sunniuteqassasoq nalilernerqarmat, tassa suliniummut
atatillugu sanaartornermi aningaasartuuteqarpallaartoqarnissaa kiisalu
killilimmik tunisaqartoqarsinnaanera pissutigalugit.

Tungavissat allangortinneqarpata, soorlu uuliamut akigititassatut
naatsorsuutigisat imaluunniit innuttaasut amerlassusaat
allanguuteqarpata suliniut isumaliuutigeqqinneqarsinnaavoq.

**SAAMMAATEQATIGIINISSAMUT
ISUMALIOQATIGIISSITAQ**

**UKIUMUT
NALUNAARUSIAQ
JULI 2015**

Imarisaa

Siulequtsiussaq3

1 Aallaqqaasiut5

1.1 Aallaaviusoq5

1.2 Katitigaaneq6

1.3 Isumalioqatigiissitami suliaqarneq8

1.3.1 Suliaqarluni ataatsimiititsinneq9

1.3.2 Nalinginnaasumik ataatsimiinnerit10

1.3.3 Malinnaasitaqatigiinni ataatsimeeqateqarnerit12

1.3.4 Attaveqaatinik suleqatinillu ataatsimeeqateqarnerit kiisalu saammaateqatigiinnermut suliap ingerlanerata siammarsarneqarnera 12

2 Isumalioqatigiissitami aalajangiinerit14

2.1 Saammaateqatigiinneq17

2.2 Saamaateqatigiinnissamut suliap ingerlanera18

3 Periusissianut pilersaarut19

3.1 Innuttaasut akuutinneqarnissaannut periusissaq19

3.1.1 Oqaloqatigiinnermik aallaaveqartumik innuttaasunik ataatsimiititsinerit20

3.1.2 Paasissutissanik aallaaveqartumik innuttaasunik ataatsimiititsinerit20

3.1.3 Apersuilluni ataatsimiititsinerit20

3.1.4 Innuttaasut oqaluttuartillugit ataatsimiititsinerit20

3.1.5 Saqqummersitsineq21

3.1.6 Isiginnaartitsinerit aamma sammisaqartitsinerit21

3.1.7 Oqaluttuaaraliornerit 21

3.1.8 Radiukkut oqaloqatigiinneq/atuaaneq21

3.1.9 TV-ikkut pulaartitsilluni aallakaatitassat22

3.1.10 Isumasioqatigiinneq/ataatsimeersuarneq22

3.1.11 Ilinniarnertuunik akuutitsineq22

3.2.12 Saqqummiinerit 22

3.2 Nunatsinni inuiaqatigiinni innuttasut ajornartorsiutaasa qulaajaaffiginissaannut periusissiaq23

3.2.1 Innuttasunik misissuineq23

3.2.2 Pisimasut ingerlaasiannik oqaluttuat25

3.2.2.1 Eqimattakkuutaat qitiutitat25

3.2.3 Inuusuttunik ilinniagaqartunillu akuutitsineq26

3.3 Oqaluttuarisaanerup ineriartornerata paasiniarnissaanut aammalu kulturikkut
sunniivigeqatigiinnissamut periusissiaq27

3.4 Paasititsiniaanermik suliaqarnissamut periusissiaq28

3.4.1 Nittartagaq29

3.4.2 Facebookimi qupperneq29

3.4.3 TV-ikkut paasissutissat aamma nipilersorneq29

3.4.4 Aviisinut ilanngussat30

4 Tasiilaq31

4.1 Innuttaasunik ataatsimiisitsineq31

4.2 Suliffinnut pulaarluni ataatsimeeqatigiinnerit33

4.3 Pisimasut ingerlaasiannik oqaluttuanik katersineq34

5 Naggataarutaasumik oqaaseqaatit35

6 Isumalioqatigiissitap piffissamut pilersaarutaa37

6.1 Pilersaarutit 201538

6.2 Pilersaarutit 201639

6.3 Pilersaarutit 201740

7 Suliniutit nalunaarsorneqarnerat 2014-201541

Ilanngussaq 1 Kalaallit Nunaanni Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap suliassai43

Ilanngussaq 2 Iliuusissatut takussutissiaq46

Ilanngussaq 347

”Nammineerluta kinaassutsitta suussusersiniarnissaa eqqarsaataavoq, taamaattumillu oqaluttuarisaanerput nammineerluta allattariaqarparput.” Daniel Thorleifsen, pisortaq, NKA

Siulequtsiussaq

Kalaallit Nunaanni Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitamik pilersitsineq, inuiaat kalaallit oqaluttuarisaanerannik, taamaalillunilu ullutsinni Kalaallit Nunaat pillugu paasinninnissamik kissaateqarnermut takussutissaavoq. Oqaluttuarisaanerup aammalu ullutsinni inuiaqatigiit tunngavigisaannik paasinninnissaq, inuiaqatigiinni ineriartornerup ullumikkut Kalaallit Nunaanni ingerlasup, paasisimalernissaanut pingaaruteqarluinnarpoq. Oqaluttuarisaanerup allanneqarnera iluarsisaq – kalaallinit allanneqartoq aallaavigalugu oqaluttuarisaanermik paasisimanninnissaq, imminut nassuiarsinnaanissamut taamaalillunilu inuiaqatigiinni sukkasuumik ineriartortuni pisariaqartinneqartumut ingerlaavartumik kinaassusermik kulturimillu pilersitsinissamut, killiffimmi tassani pingaaruteqartunut ilaavoq.

Inuiaqatigiit qanoq inissisimassanersut aqutsilernissamik kissaateqarnermut Kalaallit Nunaanni Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaq takussutissaavoq, aammalu inuiaqatigiinnut inerisimasunut akisussaaffimmillu ilisimaarinnittunut ersiutaalluni. Saammaateqatigiinnissamik suliaqarnermut aallunneqartussaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni nunami namminermit saammaateqatigiinnissaq – tassalu siullermik inuiaqatigiinni kalaallini innuttaasut akornanni saammaateqatigiinnissap anguniarnissaata sulissutiginnissaa; tassaasinnaavoq kinguaariit akornanni, illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni, Tunumiut kitaamiullu akornanni – avannaamiut kujataamiullu akornanni aammalu oqaaseqatigiiaat assigiinngitsut akornanni.

Kalaallit Nunaanni Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaq 2014-imi juulimi pilersinneqarpoq. Isumalioqatigiissitaq suliakkiissutinut killissaliussat iluanni atituumik periarfissaqartinneqarpoq, taamaalillunilu saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlaneranut siunnerfissap nassuiarnissaanut annertuumik periarfissaqarluni. Oqaluttuarisaanerup ingerlanera ullutsinni inuiaqatigiinnut sunniuteqartoq naatsorsuutigalugu Isumalioqatigiissitaq sulivoq. Aallaqqaammut scoping-inik suliaqarnermik aallartinnissaq kissaatigineqarpoq, taannalu suli ingerlanneqarpoq. Innuttaasuni ataatsimoortukkuutaat assigiinngitsut Isumalioqatigiissitamit oqaloqatigineqarnerisigut scoping ingerlanneqartarpoq, taamaalillunilu qulequttat suut qaqinneqartariaqarnerisut aammalu saammaateqatigiinneq qanoq paasineqassanersoq, Isumalioqatigiissitaq tunngavissaqalartarpoq. Suliniummi tassani ilaasoq tassaavoq pitsaassutsinik amerlassutsinillu tunngavissarititaasunik tunngaveqartumik inuiaqatigiinni misissuineq. Misissuinerup aaqquissuussaanikkut ilusilersorneqarnera siuarsimasorujussuarmiippoq, illoqarfiit arlallit aasaanerani sulinnigiffeqareernerup kingorna tikeraarneqassallutik, aammalu paasissutissiisut arlallit Isumalioqatigiissitap paasissutissatigut tunngavissai amerlisissinnaassavaat.

Kalaallit Nunaanni Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaq Kalaallit Nunaanni innuttaasunut sullissivoq, aammalu saammaateqatigiinnissamut suliaqarnermi akuutitsinermut, ilaatigut ingerlaavartumik paasititsiniaanertigut, innuttaasut suliap ingerlaneranut paasisimasaqartinnissaat piginneqataasutullu inissisimanissaat siunertaavoq. Tassunga atatillugu oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq, pineqartup tamanna kissaatiginngippagu, kikkulluunniit saammaateqatigiinnissamut pinngitsaalineqassanngimmata imaluunniit pinngitsaalineqarsinnaanngimmata.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitamik pilersitsineq, Isumalioqatigiissitamit isigalugu, inerisimanermut aammalu imminut qiviarnissamut ajornartorsiutillu piusut iliuseqarfiginissaannut piumassuseqarnermut, takussutissaavoq.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaq sinnerlugu

Jens Heinrich

1. Aallaqqaasiut

Ukiumoortumik killiffinnut nalunaarusiamik, Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap aalajangiinerinut kiisalu suliaqarneranut aammalu sammisassatut aallartitaannut takussutissiisumik suliaqarnissamik saqqummiinissamillu Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaaq akisussaaffeqarpoq.

Killiffinnut nalunaarusiami Isumalioqatigiissitami ilaasortassat nalinginnaasut tallimaasut aammalu ataqqinaammik ilaasortassaq ataaseq ulloq 11. juli 2014 toqqarneqarneranniillu Isumalioqatigiissitap suliaqarnera sammineqarpoq. Oqaluttuarisaanerup ullutsinni pisunut qanoq sunnuteqarnerata paasisimaneqarnerulersinnissaa siunertaralugu, suliassaqaqfinni qulequttat immikkuullarissut suut qulaajaavigineqartariaqarnerisut aammalu oqaluttuarisaanikkut allaanerussutaannik ersersitsiviussanersut, Isumalioqatigiissitaaq aalajangersimasunik siunnersuuteqartussaavoq. Isumalioqatigiissitap suliassaa siulleeq tassaavoq Isumalioqatigiissitap suliaqarneranut periusissanut pilersaarummik suliaqarnissaaq, ilanngullugu assigiinngitsunik sammisaqarluni suliaqarnerup ingerlanerata pilersaarusiornissaa. Taamaattumik nalunaarusiaq manna Isumalioqatigiissitap periusissanik pilersaarusiorneraa aammalu makkua pillugit nassuiaatinik imaqaarluni:

- Isumalioqatigiissitamut tunngaviusoq
- Isumalioqatigiissitap sulinera aamma sammisai
- Isumalioqatigiissitap aalajangiineri
- Isumalioqatigiissitap sulineranut periusissiat
- Isumalioqatigiissitap piffissamut pilersaarutaa kiisalu takussutissianut pilersaarutaa

1.1 Aallaaviusoq

Taamanikkut Naalakkersuisuusut naalakkersuisooqatigiinnissamut tunngavigisartik "Nuna ataasiusoq – inuiaat ataatsimoortut", tamatumalu kingorna 2014-imut Aningaasanut inatsit aallaavigalugit Kalaallit Nunaanni Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaaq pilersippaat, kissaatigineqarluni nammineq oqaluttuarisaaneq, kulturi, inuiaqatigiit ineriartornerat aammalu nammineerluni iliuuserisartakkat pillugit paasisimaneqarsitsinissaaq aammalu ilisimaarinnitsitsinerulernissaaq.

Saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlanerani aallartitsineq, Kalaallit Nunaata siusinnerusukkut nunasiaataasimanera eqqarsaatigalugu isigineqassaaq, tassani naatsorsuutigineqarluni inuiaqatigiinni ineriartorneq toqqaannartumik nunasiaataasimanerup

malitsigisaanik eqqarsartaatsinik annertuumik sunnersimaneqartoo, aammalu inuiannut aammalu inuiaqatigiinnut sunniisimasoo.

Taamanikkut saammaateqatigiinnissamut tunngatillugu suleqatigiinnissamut partiit tamarmik qaaqquneqarput aammalu Isumalioqatigiissitap pilersinneqarnissaanut tapersuullutik, taakkualu tamarmik ilusilersorneqarneranut pitsaasumik peqataapput.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap Isumalioqatigiissitami sulinini 2014-imi aggstimi aallartippaa, aammalu 2017-ip naanissaata tungaanut inuiaqatigiinni kalaallini saammaateqatigiinnissamut tunngatillugu suliniutit aallartitatillu suliarissallugit. Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaq aningaasanut inatsimmi aalajangersagaasunik 2.4 mio. koruuninik ingerlatsinissamut aningaasaliiffigineqarpoq, taakkualu Isumalioqatigiissitap allattoqarfimmi sullinneqarneranut allanullu sammisaanut Isumalioqatigiissitap aallartissimasaaanut akisussaaffigisaanullu atorineqarput. Tassunga ilanngunneqassapput Isumalioqatigiissitami ilaasortanut, suliaasanut assigiinngitsunut atatillugulu Isumalioqatigiissitap suliaqarnissaanut tunngatillugu, suliaqarneranut aningaasarsiaritassanut atugassat.

Isumalioqatigiissitap suliaqarneranut tunngaviusussat Kalaallit Nunaanni Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitamut Suliakkiissutit allassimaffianni¹, Naalakkersuisunit aalajangersarneqartumi, aalajangersagaapput.

Isumalioqatigiissitap suliaqarnera, innuttaasut namminneerlutik misigisaminnik ilisimasaminnillu oqaluttuaannit paasissutissanik katersineq aallaavigalugu Naalakkersuisunut inassuteqaatitaqartumik, isumaliutissiisummik inerineqassaaq.

1.2 Katitigaaneq

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaq ilaasortaqqarpoq, ilinniagaqarsimanerminni aammalu inuiaqatigiinnut attuumassuteqartunik piukkunnassuseqarnerat kiisalu inuttut suliniernerat misilittagaallu aallaavigalugit, Naalakkersuisunit toqqagaasunik. Ilaasortat ataatsimoorlutik suliaqarnikkut ilinniagaqarsimanikkullu piginnaasaqarnertik naleqquttoq atorlugu Isumalioqatigiissitami suliaqarnerup tamatigoortumik ineriartorneranut sinaakkusiipput. Taamatutaaq Isumalioqatigiissitap suliaqarnerata pitsaassusaa Isumalioqatigiissitap isumannaassavaa. Aalajangersagaq malillugu isumalioqatigiissitami ilaasortat ilinniagaqarsimasuupput partiilersorluni politikkimut attuumassuteqanngitsut, partiilersorluni politikikkut soqutigisanut attuumassuteqanngitsumik sulisussat.

Isumalioqatigiissitaq nalinginnaasunik ilaasortaqqarpoq, isumalioqatigiissitap sulineranik erseqqinnerulersitsinissamut aaqqissuussinissamullu tamakkiisumik akisussaasusunik. Tamatuma saniatigut ataqqinaammik ilaasortaqqarpoq, maannakkorpiaq ataqqinaammik ilaasortaqq atasiulluni, isumalioqatigiissitap sulineranut immersuisinnaagunik, ilisimasaminnik piginnaasaminnillu isumalioqatigiissitap suliaqarneranut immersueqataasunik.

¹ Takuuk Ilanngussaq 1. Kalaallit Nunaanni Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitamut suliaakkiissutit allassimaffiat

Isumalioqatigiissitap suliaqarnerata agguataarneqarnerani ingiaqatigisaanik atuuffissanut suliaqarnissamullu ilusiliaq aallaavigineqarpoq. Ilusiliaq taanna suleriaatsimik, akunnerminni suliassat aqutsinerullu assigiimmik agguataarneqarnerannik aallaaveqarpoq. Taamaattoq suliaqarnermut ilusiliineq taanna naleqqutinngitsoq paasinarsisimavoq, taamaattumik maannakkut suliaqarnerup ilusilerneqarnera, qulliunerusumik pisortaqarluni aqutsinermut allannguuteqartinnissaa isumalioqatigiissitap kissaatigaa. Atuuffinnut suliaqarnermullu ilusiliamut isumalioqatigiissitap naliliinera tunngavigalugu, isumalioqatigiissitap aqutsinermut ilusiliamik inassuteqarpoq, tassani piumasaqarneq Naalakkersuisunit akuerineqassappat, ilaatinneqarlutik Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitami siulittaasoq, siulittaasullu tullia.

Pilersitsinermit maannamut isumalioqatigiissitami ilaasortat nalinginnaasut pingasut, inuussutissarsiorlutik suliaqarnerit isumalioqatigiissitap suliaqarneranut ataqatigiissinneqarsinnaanngimmat, tunuarput. Isumalioqatigiissitap pilersinneqarnerata kinguninngua, ilaasortaq ataaseq, pineqartoq tarnip pissusaanik ilisimasalittut namminersortutut sulisuugami, isumalioqatigiissitami suliaqarnermi pisariaqartumik piffissaqannginnami, 2014-imi septembarimi isumalioqatigiissitami tunuarniarluni aalajangerpoq. Tamatuma kingorna 2015-imi apriliimi ilaasortat allat marluk, atorfinni isumalioqatigiissitami sulinermut ataqatigiissitsiviusinnaanngitsuni, atorfinnertik pissutigalugu, isumalioqatigiissitami tunuartariaqalerput. Isumalioqatigiissitami ilaasortanik ataasiakkaanik annaasaqarnerup kingunerisaanik, isumalioqatigiissitami sulinermi pissarsiassat annikinnerulerput aammalu ajoraluartumik piffissamik siumullu ingerlanissami annaasaqarnermik malitseqarluni. Isumalioqatigiissitap sulinerata ilaa ajoraluartumik kinguaattoorpoq.

Naalakkersuisut siusinnerusukkut ilaasortaasimasunut pisoqarneratut, isumalioqatigiissitami ilaasortassanik nutaanik pissarsinissamut isummissapput.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap pilersinneqarnerani ilaasortat katitigaanerat, tassani atit siulliit pingasut kisimik kiserngorullutik, imaappoq:

- Jens Heinrich, Ph.d. i historie
- Ida Mathiassen, meeqqat atuarianni ilinniartitsisoq
- Karla Jessen Williamson, antropologi-mi Ph.d. (ataqqinaatitut ilaasortaq)
- Aviâja Egede Lynge, social antropologi-mi cand. scient.
- Klaus Georg Hansen, etnografi-mi cand.mag.
- Amalia Lynge Pedersen, cand.psych. aamma tarnip pissusaanik ilisimasalittut

akuersissummik allagartaqartoq

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap sulineranut tunngatillugu suleqatigiinnermi Inatsisartuni partiit ataasiakkaat akuutinneqarnissaannik Naalakkersuisut siuliinit kissaateqarnerup malitsigisaanik, taamatuttaaq politikikkut toqqagaasunik malinnaasitaqatigiinnik pilersitsisoqarpoq. Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitamut malinnaasitaqatigiit Inatsisartuni politikikkut partiinit aallartitaqartunit toqqagaapput.

Malinnaasitaqatigiinni partiit aallartitaqartut ullumikkut tassaapput partiit Siumut, Inuit Ataqaatigiit, Demokraatit aamma Atassut. Partii Inuit 2014-imi oktobarimi qinersereernerup kingorna tunuarput, aammalu Partii Naleraq 2015-imi martsimi aalajangerpoq malinnaasitaqatigiinnit tunuarniarluni.

Malinnaasitaqatigiit suliassaat pingaarneq tassaavoq isumalioqatigiissitap suliaqarneranik malinnaanissaq aammalu isumalioqatigiissitamut ilisimasanik isummersuutinillu paarlaasseqatigiittarnissaq.

Malinnaasitaqatigiit ilaasortanit matuma kinguliani allassimasunit sisamaasunit, politikikkut partiinit toqqagaasunit, katitigaavoq:

- Mikael Petersen, partiimut allatsi Siumut
- Sara Olsvig, Inuit Ataqaatigiit siulittaasuat
- Hanne Rasmussen, Demokraatinut partiimut allatsi
- Ove Frank Heilmann, Atassummut partiimut allatsi

Aammattaaq isumalioqatigiissitaq allattoqarfimmit sullinneqarpoq, tassani ingerlasussanik piareersaaneq, allaffissornikkut ingerlatsinikkullu suliassat suliarineqarlutik, ilanngullugit suliassat takkuttartut suliarineqartartussat. Tamatuma saniatigut allattoqarfik isumalioqatigiissitap ingerlatanik arlalinnik, ilaasortanit ilusilersorneqartunik, aallartitsinernik suliaqarnerani ikiuuttarpoq, kiisalu isumalioqatigiissitap suliassaminik aningaasanut inatsimmi aalajangersagaasunik suliaqarnissaa qulakkiissallugu.

1.3 Isumalioqatigiissitamut suliaqarneq

Sammissassanik kulturikkut inuiaqatigiinnilu unammilligassanik, nunasiaataanermit kingornussat malitsigisaanik akerleriilertarnermeersunik, qulaajaasussanik arlalinnik aallartitsinissaq, Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap pingaarnertut siunertaraa. Akerleriissutaalersartut oqallisigineqassapput aammalu inuiaqatigiinni atitunerusumik sammineqassallutik. Isumalioqatigiissitaq sulinermini ilisimasanik katersissaaq, oqaluttuarisaanermut tunngasut kiisalu maannakkut Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinni ineriartorneq pillugit innuttaasut oqaloqatigiississallugit ilisimaarinninnerulertilissallugillu. Tassunga ilanngullugu Isumalioqatigiissitaq inuiaqatigiinni pissutsit pillugit ilisimasat aammalu innuttaasut akornanni paasinninnerup annertunerulernissaanut peqataassaaq.

Isumalioqatigiissitaq sulinermini nassuiaammik suliaqassaaq, misissuinernik ataqatigiissaarissalluni, suleqatigiissitani aqutsinermi suliassat isumagissallugit, innuttaasunik akuutitsiviusumik sammisaqartitsisassalluni paasissutissiisassallunilu il.il.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap suliaqarnini aalajangersimasunut sammitissavaa ilusilersussallugulu, pingaernerit aallaaviusussat marluk, suliakkiissutit allassimaffianni taaneqartut, aallaavigalugit siunnerfeqartissallugu:

1. *Nunatsinni inooqatigiinnermi ajornartorsiutaasut*
2. *Nunatsinni kiisalu Nunatta Danmarkillu akornanni oqaluttuarisaanermi ineriartorneq aammalu kulturikkut sunniuteqaqatigiinnerit*

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap pilersitsereernerup kingorna piffissap affaani siullermi isumalioqatigiissitap atuuffissaa oqallisigaa nassuiarlugulu kiisalu isumalioqatigiissitap suliaqarnermini toqqammavissai suliaqarnermullu tunngasut ilusilersorlugit inissillugillu. Piffissami tassani isumalioqatigiissitap inuiaat nammineq oqaluttuarisaanertik ilisimassagaat nassuiassagaallu, taannalu innuttaasut nammineq pisunik misigisaminnillu oqaluttuaat aallaavigalugit allanneqassasoq, isumalioqatigiissitap isumaqatigiissutigaa.

Ataatsimiititsinerni makkunani isumalioqatigiissitap suliaqarnerata ingerlanera aammalu maannakkut ilusaanut ilusilersorneqarnera nassuiarneqarpoq:

1.3.1 *Suliaqarluni ataatsimiititsineq*

Isumalioqatigiissitami ilaasortat aallarniutaasumik pilersaarutitik suliassatillu pisussat aaqqissuunnarlugit, ilulissani ulluni sisamani suliaqarluni ataatsimiinnermi, ulloq 12. august 2014 siullerpaamik imminnut naapipput. Ilaasortat ataasiakkaarlutik qulequttanut isumalioqatigiissitallu sulinissaanut siunnersuuteqarnissamik suliakkerneqarput, taamatullu malinnaasitaqatigiit politikikkut toqqarneqartut isumalioqatigiissitamut qulequttanik siunnersuuteqarlutik. Isumalioqatigiissitap qulequttat siunnersuutit taakkua, isumalioqatigiissitap sulinissaata pilersaarusiorneqarnerani isummersornermi ilannguppaat.

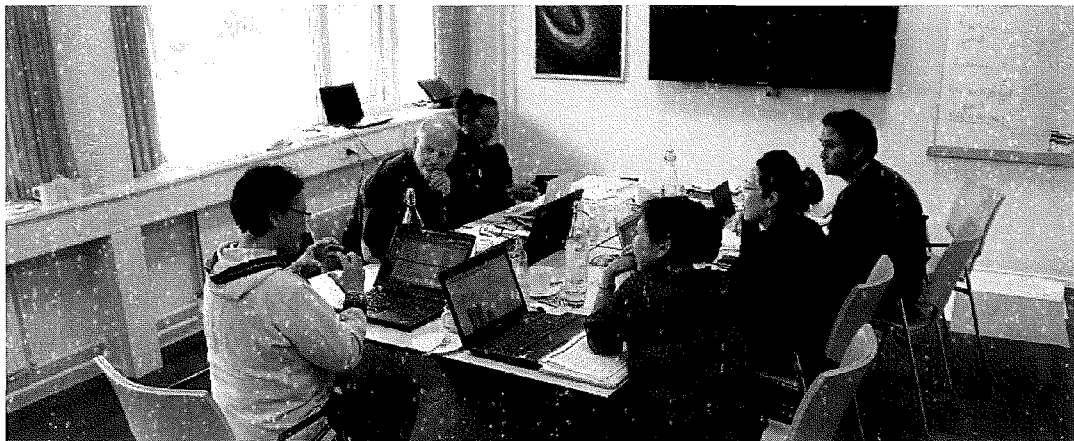
Suliaqarluni ataatsimiinnermi Thomas Brudholm, Ph.d. aamma KU-mi kulturit akimorlugit aammalu nunap immikkoortuinut ilinniarnernut ilisimatusarfimmi lektori, Astrid Nonbo Andersen, Ph.d. aamma DIIS-imi postdoc kiisalu ilisimatusarfimmi aviisiliortoq Naja Paulsen saammaateqatigiinnermut oqariaatsimut malunnaataasunullu, nunasiaataanermut oqaluttuarisaanermut kiisalu tusagassiortut ilisarnaataannut aamma tusagassiuutinut sungiusaanermut tunngatillugu naleqquttunik saqqummiussinissamut qaaqquneqarput.

Nunasiaataaneq kiisalu Kalaallit Nunaanni ineriartortitsineq qanoq misigineqarsimanersoq aammalu piffissani sumiiffinnilu assigiinngitsuni kiisalu kinguaariaat, eqimattakkuutaat aamma inuinnaat ataasiakkaat akimorlugit qanoq suli misigineqarnerasoq pillugu naleqartitanut tunngavisoq aallaavigalugu Isumalioqatigiissitaq sulissasoq, Isumalioqatigiissitap suliaqarluni ataatsimiinnermi akueraa. Kikkut tamarmik suliap ingerlanerani akuutinneqassapput, saammaateqatigiinnermut pisariaqartitsineq assigiinngitsuussasoq eqqarsaatigineqassalluni,

taamatullu innuttaasut ilai saammaateqatigiinnissamut pisariaqartitsinatik misigisimasinnaallutik.

Isumalioqatigiissitami sulinermi innuttaasut aallaavigneqartussaammata, taamaalillunilu saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlaneranut sinaakkusiisussaallutik, suliaqarnerup ilusilersorneqarneranut suliap ingerlanerani sapinngisamik amerlanerpaat akuutinneqarnissaat isumalioqatigiissitap pingaartippaa. Suliniutitut aalajangersimasutut siullertut nuna tamakkerlugu suliniutinik aallartitsisoqassasoq aammalu nunatsinni innuttaasut, saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlaneranut siunnersuuteqarlutik naatsorsuutigisaminnullu saqqummiussillutik immersueqataatinnerisigut, akuutinneqassasut isumalioqatigiissitap aalajangerpoq, taamaalilluni innuttaasut saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlaneranut piginnittuunermik misigisimasinnaassallutik.

Isumalioqatigiissitap siullermeertumik tusagassiortunik katersortitsivoq aammalu suliap ingerlanerata ingerlaqqinnissamut sinaakkutissani siullermeertumik saqqummiullugit.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitami ilaasortat siullerpaamik naapeqatigiippat Iulissani workshoppernermini, tassani isumalioqatigiissitami sulinissartik aallarnisaatigalugu piareersaasiortut. Assiliisoq: allattoqarfik.

1.3.2 Nalinginnaasumik ataatsimiinnerit

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap ukiumut sisamariarluni nalinginnaasumik ataatsimiittarpoq, tamatigut ullut ataatsimiiffiusut pingasut angullugit sivilisuseqartartumik, aammalu ataatsimiinnerit suliaqarnerup aammalu aningaasaqarnikkut atuivallaannginnissap eqqarsaatigineqarnissai aallaavigalugit aqqissuunneqartassallutik. Ulluni ataatsimiiffiusuni taakkunani malinnaasitaqatigiit ataatsimeeqatiginissaat ilanngunneqartarpoq, attaveqarfiusartut assigiinngitsut, soorlu kattuffiit, peqatigiiffiit, sullissiviit il.il., ataatsimeeqatigineqartarlutik kiisalu sammisassanik innuttaasunik akuutitsiviusunik piareersaasoqartarluni.

Isumalioqatigiissitap nalinginnaasumik ataatsimiinnini siulleq ulluni 2014-imi 8.-14. oktober

Tasiilami ingerlappaa, tassani isumalioqatigiissitap suliaqarnerup ingerlanerata ingerlaqqinnissaanut siunnerfinnut sammivissanullu sinaakktissat siulliit ilusilersorlugit. Tasiilami innuttaasut unnuk ataaseq saqqummiinertaqartumut tamatumalu kingorna oqallinnertaqartumut aggersarneqarput, tassani innuttaasut nammineeirutik misilittakkatik, oqaluttuarisaanertik aammalu pissutsinut assigiinngitsunut isiginninnertik oqaluttuarinissaannut periarfissinneqarlutik. Innuttaasunik ataatsimiititsineq tunngavigalugu innuttaasut suleqatigiit attaveqatigiinnik aallartitsipput.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitami ilaasortat siullerpaamik nalinginnaasumik Tasiilami ataatsimiinnerat ingerlanneqartoq, sinaakktissat, anguniagassat sulinerminnilu sammivissat siulliit suliarineqarput. Assiliisoq: Allattoqarfik

Tamatuma saniatigut isumalioqatigiissitaq innuttaasut ataasiakkaat akornanni inuit uppernarsaanerini katersinissamut periarfissaqarpoq. Tamatumunnga nangissutigalugu isumalioqatigiissitap suliffeqarfiit toqqartukkat pulaarpai, tassani pissutsit, sulisut suliffiup iluani suleqatigiinnerannik siuarsaasut akimmisaartitsisullu, oqaatigineqarlutik. Isumalioqatigiissitap taanna aqqutigalugu ilisimasanik, innuttaasut misilittagaannik aallaaveqartunik, katersinini aallartippaa. Isumalioqatigiissitap ilisimasanik innuttaasunit pissarsiarineqartunik katersinini ingerlatiinnarniarjaa, aammalu taakkua sammisanik allanik aallartitsisarnernut ingiaqatigitillugu suliariniarlutik.

Isumalioqatigiissitap nalinginnaasumik ataatsimiinnermi aappassaa ulluni 2015-imi 17. - 19. januar Nuummi ingerlappaa, tassani isumalioqatigiissitap siunertani, pingaartitani, takorluukkani aammalu isumalioqatigiissitap suliaqarnerata ingerlaqqinnissaanut pingaarnertigut periusissanut pilersaarutini inaarutaasumik tunngavilerpai, taamaalilluni suliniutit aalajangersimasut aallartinneqarsinnaalerlutik. Isumalioqatigiissitaq tamatuma kingorna Katuami tusagassiortunik katersortitsinermi, isumalioqatigiissitap suliaqarnermut tunngavissai aallaavigalugit aalajangiinitik aammalu suliaqarnerup sammivissaa, saqqummiuppaat. Tamatuma saniatigut isumalioqatigiissitap januaarimi ataatsimiinnerup inernerisaatut, paasititsiniaanerup aallartinnissaa aallarnerjaa. Isumalioqatigiissitaq sunik

tunnngaveqarnerseq aammalu suut suliaassarinerai pillugit paasissutissat, paasititsiniaanermi erseqqissarneqarput. Tassunga ilanngutissaaq isumalioqatigiissitaq nittartagartaarmat www.saammaatta.gl, tassani isumalioqatigiissitap suliaqarnera pillugit paasissutissat allassimallutik.

Isumalioqatigiissitap pingajussaannik nalinginnaasumik ataatsimiinnissaa 2015-imi ulluni 8. - 10. maj ingerlanneqartussatut pilersaarutigineqartoq maannamuugallartoq, ilaasortat nutaat isumalioqatigiissitami ilanngunnissaasa tungaanut, kinguartinneqarpoq.

1.3.3 Malinnaasitaqatigiinnit ataatsimiinnissat

Isumalioqatigiissitap malinnaasitaqatigiit, isumalioqatigiissitap suliaqarnerata killiffiata saqqummiunneqarnissaa siunertaralugu, ukiumut marloriarluni qaaqqusartussaavai, taamaalilluni isumalioqatigiissitaq suliaqarnerup ingerlanera pillugu malinnaasitaqatigiinnit pilersitsiviulluartumik utersaarfigineqartassalluni. Oqaloqatigiilluni ataatsimiinnernut siunertaavoq, isumalioqatigiissitap malinnaasitaqatigiinnit oqaaseqaatinik, inassuteqaatinik, suliniutaasinnaasunik siunnersuutininik, suliaqarnermi qulequttanik sammisanillu iluaquserneqarsinnaanissaa.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap aamma malinnaasitaqatigiit oqaloqatigiillutik ataatsimiinnerat siulleg, Nuummi isumalioqatigiissitap aappassaannik nalinginnaasumik ataatsimiinnerata nalaani 2015-imi januaarimi pivoq. Isumalioqatigiissitap isumalioqatigiissitami suliaqarnermi killiffik saqqummiuppa, tassunga ilaapput siunertat aammalu siunissami suliaqarnermi periusissiaq. Malinnaasitaqatigiit pilersitsiviusumik oqaaseqaateqarlutik aammalu isumalioqatigiissitap suliaqarnerata ingerlaqqinneranut pingaaruteqartunik siunnersuuteqarlutik immersuipput, taakkualu isumalioqatigiissitap suliaqarnerup ingerlanerata pisussap pilersaarusionerata ilusilersorneqarneratalu ingerlaqqinnerani ilanngutissavai.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap malinnaasitalu siullermeerlutik oqaloqatigiillutik naapeqatigiinnerat. Assiliisoq: allattoqarfik

1.3.4 Attaveqqaatnik suleqatimillu ataatsimeeqateqarnerit kiisalu saammaateqatigiinnermut suliap ingerlanerata siammaarsameqarnera Saammaateqatigiinnermut suliap ingerlanerani atuumik innuttaasunik akuutitsinissaq pillugu isumalioqatigiissitap suliaqarneranut ilaatilugu, isumalioqatigiissitap naleqquttunik sulialinnik assigiingitsunik ataatsimeeqateqarnerit, immersuinerik kiisalu ilisimasanik ilassuteqarsinnaasut aammalu suliaasaqarfinni attuumassuteqartuni isumalioqatigiissitamik suleqateqarnermi ilaatinneqarsinnaasut, aallarnisarpai. Isumalioqatigiissitaq kattuffinnut, peqatigiiffinnut sullissivinnullu aalajangersimasunut saqqummiussisimavoq, ataatsimeeqatiginnissimalluni aammalu attaveqarsimalluni, tamannalu pilersitsiviusumik oqallinnernik aammalu isumalioqatigiissitap sulineranut oqaaseqateqarnerik pissarsiffiusimavoq.

Isumalioqatigiissitaq maannamut oqalliffinni matuma kinguliani allassimasuni saqqummiussisimavoq ataatsimeeqateqarsimallunilu:

Saqqummiineq: Avalak, kalaallit ilinniagaqartut kattuffiat, Fyn, august 2014
Saqqummiineq: Folketingip Kalaallit Nunaannut ataatsimiititaliaa, Nuuk, september 2014
Oqalliffik: Greenland Eyes Film Festival, København, september 2014
Oqalliffik: Institut for Eskimologi, Københavns Universitet, København, november 2014
Saqqummiineq: Kalaallit Illuutaat, København, november 2014
Ataatsimiinneq: Suliffeqarfiit aamma sullissiviit, Tasiilaq, december 2014
Saqqummiineq: Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia, København, februar 2015
Saqqummiineq: Saammaateqatigiinneq pillugu oqalugiarneq, atuagassiamit Baggrund-imit aaqqissuunneqartoq, København, marts 2015
Saqqummiineq: Ilimmarfik, Nuuk, maj 2015
Ataatsimeersuarneq: New Narratives of the Postcolonial Arctic, København, maj 2015
Ataatsimiinneq: Als Research, København, maj 2015
Ataatsimiinneq: Aningaasaqarnermik Tusagassiornermillu Ilisimatusarfimmi Inuiaqatigiilerinermik ilisimatusarnermut immikkoortortaarfik, Nuuk, maj 2015
Ataatsimiinneq: Kulturimik, Oqaatsinik Oqaluttuarisaanermillu Ilisimatusarfimmi Inuiaat Kulturiannut Oqaluttuarisaanerannullu Immikkoortortaq, Nuuk, maj 2015
Ataatsimiinneq: HS-Analyse/SIA Greenland, Nuuk, maj 2015
Attaveqarneq: Perorsaaneramik Ilinniarfik, Ilulissat, juni 2015
Attaveqarneq: Qaasuitsup Kommunia, juni 2015
Ataatsimiinneq: Inatsisinik Atuutsitsineranut immikkoortortaarfik Pinngortitamat, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsineranut Naalakkersuisoqarfik, Nuuk, juli 2015
Attaveqarneq: Qullissat Ikinngutaat, Ilulissat, juli 2015
Attaveqarneq: Utoqqaat Nipaat, juli 2015
Attaveqarneq: Sullissivik Siorapaluk, Qaanaaq, Upernavik, Kullorsuaq, Uummannaq, Saattut, juli 2015

2. Isumalioqatigiissitami aalajangiinerit

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaq malinnaasitaqatigiinnik sullissivinnillu kiisalu innuttaasunik ataatsimeeqateqarnermi nalaani suliaqarnerup ingerlanerata ingerlaqqinnissaanik inaarutaasumik ilusilersuinissaq pillugu aalajangiinerit suliaqarpoq.

Isumalioqatigiissitap suliaqarnera suliaqarnermi suliaassanut, piffissamut aningaasaliissutinullu killissaliussanut killissalersugaamat, suliaassanut siunertaasoq inatsisitigut imaluunniit aningaasanik taarsiissuteqarnissamik piumasaqaateqarnissamut imaluunniit pissusiviusunut aamma Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap suliaqarnerminni aallaavigisartagaannik pisortatigoortumik utoqqatsernissamut saqqummiussinissamut tunngassuteqanngitsoq oqaatigissallugu isumalioqatigiissitap pingaartippaa. Tamatumunnga taarsiullugu isumalioqatigiissitap innuttaasunit ilisimasanik paasissutissanillu katersinermini misissuinerit aallartissavai, piffissap ingerlanerani innuttaasunit taarsiivigineqarnissamik piumasaqaateqarnissaq imaluunniit pisortatigoortumik utoqqatsertoqarnissaa pisariaqartinneqarnerisq imaluunniit kissaatigineqarnerisq, paasinarsisinnaalluni. Isumalioqatigiissitap taamaaliornikkut misissuinerit aallartissavai aammalu ilinniarsimasat tunngavigalugit suliaqarneq aallartissallugu. Isumalioqatigiissitap misissuinerit taakkua aammalu innuttaasunit kissaatigineqartut suliaqarnerup naammassilernerani isummersornernut ilanngutissavai, aammalu tassanngaaniit tamanna pillugu siunnersuutininik inassuteqaatinillu saqqummiussissalluni.

Innuttaasut akuutinneqarnissaat kiisalu inuit namminneq oqaluttuaannik katersinissaq isumalioqatigiissitap aalluppaa, aammalu Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanera, ineriartornera maannakkullu inuiaqatigiit immikkut oqaluttuassartaqarnerat aallaavigalugit, saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlaneranut tunngaviusoq isiginiarneqassasoq. Uani qitiusoq tassaavoq Kalaallit Nunaanni innuttaasut inooqatigiinnermi, kulturikkut, aningaasaqarnikkut oqartussaaqatigiinnikkullu naligiinngissitsinermik malitseqartumik, sukkaasoorujussuarmik inuiaqatigiit ineriartornerannik misigisaqarsimanerat. Aammattaaq isumalioqatigiissitap tikkuarpaa inuiaqatigiinniittut oqaluttuarisaanermiittullu pitsaasut, inuiannik kalaallinik ataatsimoortitsisut, qularnanngilluinnartumik suliaqarnermi ilaatinneqassasut.

Ullutsinni inuiaqatigiinnut nunasiaataasimanerup sunniutai Isumalioqatigiissitap qulaajaavigissavai. Tassani aamma 1953-ip, Kalaallit Nunaata danskit naalagaaffianni naligiimmik ilaalernerata, kingorna piffissaq, piffissatut nunasiaataasimanermit sunnersimaneqartutut isumalioqatigiissitap isigaa. Tassani 1950-imiit siumut piffissaq immikkut inuiaqatigiinni ilaaliviffiuvoq, isumalioqatigiissitap suliaqarnermi immikkut samminiarpaa. Aallussinermi tassani taamaattoq tamatuma siorna oqaluttuarisaanermi pisut

allat ilaatinneqassanngillat, soorlu assersuutigalugu Sorsunnersuup Aappaata Kalaallit Nunaanni ineriartornermut sunniuteqarnera, isumalioqatigiissitap suliaqarneranut attuumassuteqarsinnaammat.

Isumalioqatigiissitaq nunasiaataanermut oqariaaseq aallaavigalugu sulivoq, tassani inuit naligiingitsumik inissisimallutik aammalu inuiaqatigiit kalaallit pissaanerup ilusaani aalajangersimasuni, aamma Kalaallit Nunaata Naalagaaffeqatigiinnermi ilaatinneqalernerata kingorna atuuttuni, malinnittussaataillutik.

1953-ip kingorna piffissaq ullumikkut inuiaqatigiinnut kalaallinut annertuumik pingaaruteqartinneqarpoq. Tassami pisortatigoortumik 1953-imi Tunngaviusumik inatsisip allannguuteqartinneqarneratigut, Kalaallit Nunaata nunasiaataanera atorunnaarsinneqarpoq, kisianni kulturikkut inuiaqatigiinni ilaalivitsitsisoqalerluni, tamakkiinerusumik inuiaqatigiit allatut ilusilersorneqarnerat, piffissami tamatuma kingorna ingerlanneqarpoq – sulilu Danmark aqutsisuulluni. Tunngaviusumik inatsisip allannguuteqartinneqarnissaa sioqqullugu kalaallit naatsorsuutigisaat tassaasimavoq, kiisami naligiissitaalernermi aammalu assigiimmik naleqalernermi suut tamarmik iluarsissasut – taamaalilluni ajornartorsiutit tamarmik aaqinneqassallutik. Kalaallit Nunaat ineriartortinneqassasooq nutarterivigineqassasorlu, inuiaqatigiit illoqarfinni anginerne katersuutsinneqassasut, suliffissuaqarnikkut aalisarneq siunissami aningaasaqarnermi napatitsisuussasooq, danskit kulturiat, ileqqi pingaartitaallu, ilinniartitaanermi periaasiat oqaasiilu ineriartornerup siuarsarneqarnerani atorineqarlutik tunngaviussallutik. Kisiannili pinngortitap tunngavissarititai inuiaqatigiinnut nutaaliaasunut Danmarkimi pisartunit ajornakusoornerupput, tamannalu nunaqavissut aningaasarsiakkerinneruneri kinguneqarpoq – tikisitat pilerilersinniarneqassapput taamaattumillu Kalaallit Nunaannut tapeqartitsineq atorlugu danskit aningaasarsiasut qaffasinnerusunik aningaasarsiaqartitsisoqassalluni. Kalaallit naligiissitaapput, kisianni taamaakkaluartoq assigiingissuteqartumik. Peqatigisaanik Kalaallit Nunaata nutarteriffiqarneranut pilersaarutaasooq tassaavoq, inerisaaneq annertusaanerlu danskinik sulisoqarluni ingerlanneqassasooq. Tikisitat annertunerusumik pisortatut atorfinni isumaginittuupput, tassani malunnartinneqarluni tikisitat pisariaqartumik ilinniagaqarsimasut misilittagaqartullu. Nutarterinerup sukkassusaa pingaaruteqarpoq – taassuma "naammassiniariarnerani" kalaallit inuiaqatigiinni aqutsineq tigusinnaassavaat.

Tamatuma kingunerisaanik kalaallit annertuumik ilinniagaqartariaqanngillat – tamanna sivisuallaassaaq, aammalu ilinniartitaanerit tamatuma kingorna iluaqutaanaviangillat. Taamaattoq tamatuma aamma kinguneraa, kalaalerpassuit pisunik isiginnaartuunnaallutik aammalu isiginnaartuliullutik ineriartorneq pisoq misigisimalernerannik. Taamatuttaaq eqiterutsitsinissamik politikkeqarneq amerlasuut sungiusimangisaannik pisoqartitsivoq – amerlasuut aperineqaratilluunniit imaluunniit piareersimanatik sumiiffinnut inissiaruarnut nutaaliaasunut nutserput. Qularineqanngilaq, eqqarsartoqarluni, inuiaqatigiit nutaaliaasut inissisimalernerisa pitsaasuunera piffissap ingerlanerani kikkunnut tamanut ersarississasooq. Kina kuuinnartumik imeqanngitsumi, nusuinnarlugu kuutsittakkanik anartarfeqanngitsumi aammalu innaallagiqanngitsumi inoorusuppa? Inuiaqatigiinni inaarsaaneq naammassineqanngisaannarpoq aammalu kalaallit tungaanniit inuiaqatigiinni aqutsinermik

tigusinissaq pilersaarutaasutut pinani. Inuuniarnermi peqqinnissamilu atukkat pitsaanerusut kingunerisaannik innuttaasut sukkaasoorujussuarmik amerliartorput; meeqqat atuarfii, napparsimaviit aamma inissiat annertusisariaqarput. Naatsorsuutigineqaqqaartoq tassaasimavoq danskit inuiaannaat aningaasaataat Kalaallit Nunaanni atorneqalissasut, kisianni ukuiualunnguit ingerlareerneranni oqartussaasut paasivaat qanoq iliuuseqartoqartariaqartoq. Taamaattumik danskit naalagaaffiat akuliuppoq aammalu Kalaallit Nunaata inuussutissarsiornikkut ilusilersugaanerata inerisarneqarneranut aningaasaliilluni.

Kalaallit Nunaanni politikikkut ineriartorneq, kalaallini pikkorivissuni piginnaasaqartunut sunniuteqarsinnaalluartunillu uppernarsaataavoq. Politikikkut siunnerfiusoq tassaavoq Kalaallit Nunaata namminersortunngorsarneqarnissaa, tamatumalu kingunerisaanik ineriartornermut kalaallit suli sunniuteqarneruleriartorlutik. Taamaattoq pitsaanerpaamik inissisimasut aammalu kalaallit nalinginnaasut akornanni avissaarutaasoq erseqqilluinnartoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Taamaattoq peqatigisaanik danskit tungaanniit "kalaaleq" pillugu aalajangersimasumik isiginninneq qularutigineqarsinnaangilaq. Inissisimanerit taamanikkut aamma imaapput, danski, inuiaqatigiit nutaaliaasut qanoq ittuussanersut ilisimannittut ilitsersuisuullutik, kalaallillu aqutissiuunneqartuullutik, naak avatangiisini peqqarniitsuni uumaniarsinnaassuseqarsimagaluarlutik, kisianni inuiaqatigiinnut atugartuunngorsarimasunut nutaaliaasunut ilisimasaqaratik. Taamaattoq kalaallit sunniuteqarnerat annikinnerusutut isigineqassanngilaq. Inuit imminnut ataqqisut aammalu pikkorissut, nunat killiit naligalugit ilinniagaqarsimasut, aammalu danskinut pissusilersornissani sungiussisimasut, amerlanertigut Kalaallit Nunaata ineriartorneranut sunniuteqarput.

Taamaattoq Kalaallit Nunaanni landsrådi taamaallaat siunnersortitut atuuppoq, aammalu aatsaat Namminersornerulernerup 1979-imi atuutsinneqalernerata kingorna, Inatsisartoqalerluni Naalakkersuisoqalerlunilu, Kalaallit Nunaannut aalajangiisnnaatitaaneq tunniunneqarpoq. Taamaattoq amerlanertigut kalaallit kissaatigisaat tusarnaarneqartarput, amerlanertigullu folketing-i Kalaallit Nunaanni pissutsinut tunngatillugu inatsisiliortussanngoraangat tusarnaarneqartaratik.

Politikki ingerlanneqartoq Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata akornanni suleqatigiinnikkut ilusilersorneqarpoq, kisianni arlalitsigut sunniuteqarluni. Tamanna ilaatigut aningaasarsiat appasinnerunerannik, atorfinni aalajangersimasuni atorfininnissap ajornakusoorneruneratigut, annertunerusumik annikinnerusumilluunniit pinngitsaaliissummik nuutitsisarnerni aammalu amerlanertigut kalaallit ataasiakkaat inissisimanerisa isiginngitsuusaarneqartarneranni, takuneqarsinnaavoq. Ataasiakkaat piviusumik sunniuteqaratik aqutseriaatsimik perlataarineqartutut misigisimaneq, ilaguutiinnalernermik minnerusutullu imminut isiginermik pilersitsivoq. Inuiaqatigiinni ajornartorsiutaasut taakkua kinguaariinniit kinguaariinnut kingornuttaqattaarneqarput – 100 %-iunngitsumik, kisianni malunnarunnaavinnatik, aammalu ullumi ulloq suli malunnarlutik.

Inuiaqatigiit ukuialuinnaat ingerlaneranni "naammassisamik" nutarteriffiqeersinnaanerisa takorloorneqarsimanera ullumikkut uppiavallaarnertut isumaqarfiginarpoq – aammalumi tassa politikkip ingerlanneqarsimasup sunniuteqarsimanera, aamma suli ullumikkut inuiaqatigiinni

kalaallini sunniuteqarpoq.

Qitiutillugu sammisassaq tassaavoq kalaallit tungaanniit imminut tatiginissaq ilinniarneqassasoq. Nammineersinnaanani aammalu assersuutigalugu suliassanut avataaniit ikiorneqartariaqarluni eqqarsartaaseqarneq qimanneqassaaq. Tamanna ileqquuvoq pigiliutiinnarneqarsimasoq, piffissap ingerlanerani allanngortinneqarsinnaasoq, kisianni alloriarneq siulleg tassaasariaqarpoq taassuma isummerfiginissaa. Aamma tassaniippoq ineriartornermut nammineq sunniuteqarnissamut akisussaaffeqalernissaq.

2.1 Saammaateqatigiinneq

Kalaallit Nunaanni saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlanerata paasisimaneqalernissaa siunertaralugu oqaatsip saammaateqatigiinnerup Kalaallit Nunaanni saammaateqatigiinnermik paasinnineq aallaavigalugu nassuiassallugu Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap toqqarpaa.

Kalaallit Nunaata iluani saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlaneranut aallaavigisaani, saammaateqatigiinneq inissisimaffinni arlalinni pisinnaasoq, aammalu malitsigisaanik tungaviusumik aallaaviusut sisamat aallaavigalugit suliaqarfigineqassasoq Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap aallaavigaa:

1. Imminut namminerlu tunuliaqutarisanut saammaateqatigiinneq (inuttut)
2. Nammineq oqaluttuarisaanermut saammaateqatigiinneq (pisimasunut)
3. Inuiaqatigiinni kalaallini eqimattakkuutaat akornanni saammaateqatigiinneq
(qaffasinnerusumi inuit imminnut attaveqatigiinnerat)
4. Kinguaariaat akornanni saammaateqatigiinneq (inuit ataasiakkaat)

Saammaateqatigiinneq qanoq iluseqartoq pissanersoq inuiaqatigiinni eqimattakkuutaat assigiinngitsut isumaqatigiissutigisinnaappassuk, saammaateqatigiinneq pisinnaavoq. Taamaattumik suliassaqarfiit saammaateqatigiinnermut suliap ingerlanerpiaanut tungaviliisinnaasut paasinarsisinnissaat saammaateqatigiinnissamut isumalioqatigiissitamut pingaaruteqarpoq.

Saammaateqatigiinneq piffissap ingerlanerani angujartuaarneqartussaasoq, taanna aqqutigalugu inooqatigiinnermi ullutsinni ajornartorsiutaasut paasisimalerneranni, inuiaqatigiit kalaallit eqqarsartaaseq nunasiaataasimanerup malitsigisaanik attanneqartoq qimallugu ingerlariaqqissasut aallaavigalugu Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap sulivoq. Saammaateqatigiinnermut suliap ingerlanera, paasisimasaqarnerulluni inuiaqatigiinnut kalaallinut ataatsimoorussamik siunissaqalernissamut inissaqartitsilernissamut iluaqutaassaaq. Taamaattumik saammaateqatigiinnissamut isumalioqatigiissitap innuttaasut oqaluttuarisaat tungavigalugit akaareqatigiinnissamut, ataqqeqatigiinnissamut aammalu akimmiffiusunit kaanngartitsinissamut iliuusissanut killissalersuilluni sinaakutissiissaaq.

Saammaateqatigiinneq pingaarnertigut piffissap ingerlanerani angujartuaarneqartussaavoq, tassani immikkoortut makkua ilaallutik:

- Oqaluttuarisaaneq taassumalu maannakkut pisunut sunniinera pillugu paasisimannilernissaq
- Ataatsimoorluni siunissamut ingerlaqqinniarluni pereersut paasinissaat
- Inuiaqatigiinni allanngoriartornissamut piffissap sivilisuumik ingerlanissaa
- Atassuteqaatit inerisar(qqin)nissaat
- Eqqaamasanik akuersiniarnerup ineriartornera
- Pereersut ilinniarfiginissaat
- Assigiinngitsutigut akuersineq akuersaarnerlu
- Kaanngartitsineq
- Saammaateqatigiinneq piffissap ingerlanerani angujartuaarneqartussaasoq aammalu siunnerfiusoq

2.2 Saammaateqatigiinnissamut suliaq ingerlanera

Suliakkiissutit allassimaffianni tikkuarneqarmat, saammaateqatigiinnermut suliaq ingerlanera, inuiaqatigiinni pissutsit pillugit ilisimasat aamma innuttaasut akornanni paasinninnerup annertunerulernissaanut iluaqutaassasoq, oqaluttuarisaanerup paasiniarnissaa innuttaasut namminneerlutik oqaluttuarlutik oqaluttuaannik katersinermik ataqatigiissinneqassasoq, saammaateqatigiinnissamut isumalioqatigiissitap toqqarpaa. Inooqatigiinnermi piorsarsimassutsimilu aallaaviusut, inuit qanoq nassuiaanerminnik, eqqaamasaqarnerminnik pisunillu takorluuinerminnik ilusiliinerini pingaaruteqarmata, taakkua suliaqarnermi ilanngunnissaat pingaaruteqartoq Isumalioqatigiissitap isumaqarpoq.

Saammaateqatigiinnissamut suliamik ingerlatitsinikkut inuiaqatigiinni, oqaluttuarisaanermi aamma kulturikkut ineriartornermut paasisimanninnerulersitsiniartoqassaaq, tamannalu immikkoortut pingasut aqutugalugit pisinnaavoq:

1. Pereersut paasisimalernerat
2. Maannakkut pisunut akisussaaffimmik tigusineq
3. Siunissaq pitsaanerusoq qulakkeerniarlugu suleqatigiinneq

Isumalioqatigiissitap inuit oqaluttuai, eqqaamasat ullumikkullu misigisartagaat katersussavai, taamaalilluni oqaluttuarisaaneq inuiaqatigiilerinerlu aallaavigalugit misissuinernik suliaqarnerit ingiaqatigisaannik, taakkua oqaluttuarineqarsinnaassallutik.

Siunissami innuttaasut akornanni nassuerutiginninnissaq ataqinninnerunissarlu anguniarlugit, innuttaasut akornanni paaseqatigiinnerulernissamut aammalu nammineq aallaavigisat eqqumaffiginerunissaannut suliaqarnerup ingerlanerani aallartitsisoqassaaq. Taamaattumik eqimattakkuutaat assigiinngitsut imminut misigisimanagerat, kinaassusaat aammalu atuuttunik pisariaqartitsinerat akimorlugit, eqqaamasat assigiinngitsusut aallaavigissallugit pingaaruteqarpoq. Oqaluttuarisaanermut eqqaamasat isiginneriaatsillu assigiinngitsut imminnut taperseeqatigiissinnaapput, aammalu taamatut ingerlatitsineq, pereersut qanoq

ilusiliissanersut aammalu innuttaasut assigiinngitsumik eqqaamasaqarnerannik kinaassusaannillu qanoq ilusilerneqarnerusut, inuiaqatigiinni kikkut tamarmik paasinnissinnaanissaannik periarfissaqarnermik inerneqarsinnaavoq.

3. Periusissianut pilersaarut

Suliakkiissutit ilaattut isumalioqatigiissitap sulineranut periusissianut pilersaarutip pingaarnerup aalajangersarnissaa isumalioqatigiissitamut suliakkiissutigineqarpoq². Isumalioqatigiissitap sulineranut periusissianut pilersaarummi ilaatinneqassapput ilisimasanik katersineq aammalu tamanut ammasumik innuttaasunillu akuutitsiviusumik aqqqissuussinerit kiisalu ingerlaavartumik ilisimasanik ingerlatitseqqittarneq, qanoq iluseqarnissaa isumalioqatigiissitap aalajangissallugu. Innuttaasuni oqaloqatigiissitsinissaq paasisimasaqalersitsinissarlu siunertaralugit isumalioqatigiissitaq suliniutinik aallartitsisartussaammat, isumalioqatigiissitap suliaqarnerup ingerlanissaa ilusilersorpaa, periusissiani sisamani makkunani agguarlugu:

3.1 Innuttaasut akuutinneqarnissaammut periusissiaq

Periusissiap taassuma imarai pingaarnersuinerit, isumalioqatigiissitap suliaqarneranut atatillugu isumalioqatigiissitap innuttaasunik suleqateqarneranik nukittorsaasussat. Isumalioqatigiissitap innuttaasunik akuutitsinerani suliaqarneq nukittorsarneqassaaq aammalu innuttaasunik qaninnerusumik oqaloqatigiissitsinermut iluaqutaassalluni. Innuttaasunik akuutitsineq oqalliffiit assigiinngitsut aqqutigalugit pissaaq, sammisassani aalajangersimasuni siunertaasoq suussusaalu apeqqutaassalluni. Innuttaasut assigiinngitsuneersut arlallit peqataatinneqarnissaat, oqaloqataanerulernissaat, aammalu saammaateqatigiinnermut suliap ingerlanerata ilusilersorneqarneranut sunniuteqarnissamut annertunerusumik periarfissinneqarnissaat, kissaatigineqarput. Innuttaasut inissisimanerat akuutinneqarnerallu assigiinngitsuusaaq, sammisassaq apeqqutaassalluni.

Akuutiteriaatsit assigiinngitsunik suussusillit annertussusillillu aamma assigiinngitsunik ilisarnaateqassapput. Isumalioqatigiissitap innuttaasut piginneqataatinniarlugit, ilaatigut akuutiteriaatsit makkua aallaaviginiarpai:

- 1) Sammisassat innuttaasut suliassaqarfinni killissalersorneqarnerusuni
nassuiarneqarnerusunilu paasissutissanik isummaminnillu immersueqataaffigisassaat.
- 2) sammisassat innuttaasut peqataasunik allanik oqaloqateqarlutik isummersuutiminnik
immersueqataaffigisassaat.
- 3) sammisassat innuttaasut suliniutit imaluunniit suliassat ilusilersorneqarneranni

² Takuuk Ilanngussaq 2 Periusissianut takussutissiaq

toqqaannartumik peqataallutik immersueqataaffigisassaas.

Isumalioqatigiissitap sulinerani siunnerfigineqartut taassaapput nalinginnaasumik kinguaariiaani tamaginni Kalaallit Nunaanni innuttaasut. Inuusuttut taamatullu inersimasut utoqqaallu sunniteqassapput aammalu isumalioqatigiissitaq akuutitsiviusumik oqaloqatigalugu suleqatigalugulu sinaakkutisseeqataassallutik.

Isumalioqatigiissitap sammisassami ataasiakkaat peqataanerisa isumalimmik pinissaat qulakkeerniarlugu, innuttaasunik akuutitsinissamut sammisassat assigiinngitsunik aaqqissuunnissaat anguniarpaa.

Innuttaasunik akuutitsineq ilaatigut sammisassat makkua, isumalioqatigiissitap oqallisigisimasai aallartissimasaalu, ingerlallugit pissaaq:

3.1.1 Oqaloqatigiinnermik aallaaveqartumik innuttaasumik ataatsimiititsinerit Sammisassani taamaattuni siunertaavoq innuttaasut, peqataasunik allanik oqaloqateqarlutik, paasissutissanik isummaminnillu, isumalioqatigiissitap sulineranut aamma saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlaneranut attuumassuteqartunik, immersueqataasinnaassasut. Isumalioqatigiissitaq taamatut ilisimasanik katersiniarpoq aammalu peqataasunit paasissutissat katersorneqartut suliarissallugit. Eqqarsaataavoq oqaloqatigiinnermik aallaaveqartumik innuttaasunik ataatsimiititsinerit taamaattut tassaassasut innuttaasunik tusarniaalluni ataatsimiititsinerit, aalluseqatigiit, assersuutigalugu ilisimatusarfimmi ilinniartut, innuttaasut utoqqaanerit il.il., imaluunniit chat-ertarfiit immikkuullarissut ulluni sammisaqarfiusuni erseqqinnerusumik nassuiarneqartuni pilersinneqartut.

3.1.2 Paasissutissiinnermik aallaaveqartumik innuttaasumik ataatsimiititsinerit Sammisassanut taamaattunut siunertaasoq tassaassaaq isumalioqatigiissitap sammisaannut, aalajangiinerinut, ilisimasanut katersorneqartunut aamma misissuinerit inernerinut il.il. tunngatillugu paasissutissanik ingerlatitseqinnissaq, aammalu paasissutissiisutut iluseqassallutik. Sammisassat paasissutissanik aallaaveqartut taakkua tassaassapput ataatsimiititsinerit, aalluseqatigiit, isiginnaartitsinerit, raatiukkut TV-ikkullu aallakaatitsinerit, saqqummersitsinerit il.il.

3.1.3 Apersuilluuni ataatsimiititsinerit Sammisassami tassani siunertaavoq peqataasut isumalioqatigiissitap sulinerani atugassanik paasissutissanik attuumassuteqartunik immersueqataanissaat. Apersuilluni ataatsimiititsinerit, sammisat qulequtaat apeqqutillu ajornartorsiutinik paasineqartunik, innuttaasunit oqaatigineqartunik tunngaveqartut, aallaavigineqassapput. Apersuilluni ataatsimiititsinerit inuit marluk attaveqatigiinnerattut, oqarasuaatikkut oqaloqatigiinnertut, iluseqassapput, pingaartumik innuttaasunut isorliunerusuniittunut tunngatillugu, aammalu toqqaannartumik attaveqarnikkut ingerlanneqassallutik.

3.1.4 Innuttaasut oqaluttuaritillugit ataatsimiittitsinerit

Sammissassami tassani siunertaavoq peqataasut ammasumik nammineq oqaluttuaminnik, misigisaminnik, naleqartitaminnik ilisimasaminnillu namminneerlutik isiginnittaasertik aallaavigalugu avitseqatiginninnissaat. Sammissassaq taanna peqataasut nammineerlutik oqaluttuaat atorlugit oqaluttuarisaanermi pisunik katersinermut iluaqutaassaaq, taamaalilluni taakkua ilisimasanik allaganngorlugu najoqqutassanik allanneqarsinnaassallutik.

3.1.5 Saqqummersitsineq

Saqqummersitsineq oqariartuuteqarnermut sakkussatut siunertaqarpoq "imminnut susassareqatigiinnissaq" aammalu oqaluttuanik, misigisanik, naleqartitanik ilisimasanillu, saqqummersitsineq aqputigalugu innuttaasunit aveqatigiissutigineqartunik, avitseqatigiinnikkut annertunerusumik paasisimannitsitsilernissaq paasinninnerulersitsinissarluni. Saqqummersitsineq pisariitsumik akikitsumillu assinik oqaasertanillu atuilluni ingerlanneqarsinnaavoq, peqatigisaanillu paasissutissanik misigisanillu avitseqatigiiffittut sunniuteqarluartuulluni.

3.1.6 Isiginnaartitsinerit aamma sammissaqartitsinerit

Isiginnaartitsinerit kulturikkut isiginnaartitsinerit aqqissuussinerillu atorlugit allatut paasissutissanik saqqumiisoqarsinnaavoq, tassani oqariartuuteqariaatsit aalajangersimasut uumassusilimmik iluseqartillugit takutinneqartarlutik. Isiginnaartitsivimmi uummaarinnerusumik takutitsilluni iluaqutaasinnaasoq oqaluttuariaaseq taanna atorlugu aammalu oqariartuutit paasintartut takutillugit, isumalioqatigiissitap iliutsit qulequttallu aalajangersimasut, pisut aalajangersimasut pillugit annertunerusumik paasisimasaqalersitsinialluni innuttaasunit oqaluttuarineqartut, paasissutissiissutigissavai.

3.1.7 Oqaluttuaaraliormerit

Sammissassaq taanna inuiaqatigiinni kinguaariinni nukarliit akuutinniarlugit aammalu saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlanerani suleqataanissamut immersueqataanissamullu periarfissinniallugit, meeqqat atuarianni atuaqatigiinnut angajullernut aamma ilinniarnertuunngorniarninnut immikkut tunngatinneqarpoq. Peqataasut oqaluttuanut imaluunniit inuiaqatigiinni ajornartorsiutinut ilisimaneqartunut tunngatillugu nammineerlutik misigisatit isummersuutitillu pillugit kiffaanngissuseqartumik allannissamut periarfissinneqassapput. Tassani inuusuttut nammineerlutik isiginnittaasertik takorluuisarnertillu aallaavigalugit siunissami Kalaallit Nunaat saammaateqatigiinnermit isigalugu qanoq isikkoqassanersoq oqaluttuarisaaneq inerisaqqissavaat. Taamatut sammissaqartitsineq taamatuttaaq, pissutsinik imaluunniit pisunik toqqaannartumik nammineerlutik misigisaqarsimanningsunut, soorlu inuusuttunut, pissutsinik pisunillu oqaluttuarisaanermi ilaasunik paasintartunngortitsiniarnermi periusaasinnaavoq. Sammissaqarnermi tassani oqaluttuarisaanermut pitsaanerpaamik immersueqataasunut akissarsiaasaqartitsisoqassaaq.

3.1.8 Radiukkut oqaloqatigiinneq /atuaaneq

Sammissassami tassani oqaluttuat, allaaserisat, najoqqutassiat, oqallinnerit, saqqummiinerit, ingerlanerit il.il. oqaloqatigiinnermik aallaaveqartut aalajangersimasut paasisutissiisutiginissaat siunertaavoq, taakkualu isumalioqatigiissitap radio atorlugu ingerlateqqinniarpai, taamaalilluni taakkua tamanut radiumi tusarnaartunut tusagassiisutigineqarsinnaallutik.

3.1.9 TV-ikkut pulaartitsilluni aallakaatitassat

Sammissaqartitseriaaseq taanna attaveqatigiinnermut sakkussaavoq alla, isumalioqatigiissitap atorniagaa, pingaartumik sinerissami innuttaasunut atituumik anngussinnaanissaq siunertarlugu. Isumalioqatigiissitap oqariartuutaasa aammalu suliniuteqarnerit suut isumalioqatigiissitap aallartissimanerai, kiisalu taakkua saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlaneranut pingaarutaasa oqariartuutigineqarnissaat siunertaavoq. Eqqarsaataavoq innuttaasut ataasiakkaat "allanut tusartikkusutaminnik oqaluttuassaqartut", sammissaqartitsineri tassani immersueqataanissamut periarfissaqartinneqarnissaat siunertaavoq. Assersuutigalugu immikkut pulaartoqarluni aallakaatitaq "Tamassa", isumalioqatigiissitamik oqaloqateqarnissamut qaaqquisinnaasoq, eqqarsaatigineqarpoq.

3.1.10 Isumasioqatigiinneq/ataatsimeersuarneq

Sammissaqartitsineri taamaattumi saqqummiussassanik naatsunik ersarissunillu saqqummiinissaq siunnerfigineqarpoq, tassani qulequttat aalajangersimasut itisiliiffigineqarnissaat, taakkualu oqallisigineqarnissaat, periarfissaqarluni. Isumasioqatigiinnermi ataatsimeersuarnermilu peqataanerimi imaluunniit ingerlatsineri isumalioqatigiissitap oqaloqatigiinnermi attaveqarfini annertusassavai aammalu qulequttat aalajangersimasut saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlaneranut attuumassuteqartut ilinniagaqarsimallutik inuussutissarsiutigalugu suliaqartunut, ilinniartunut allanullu soqutiginnittunut attaveqalissalluni.

3.1.11 Illoqarnerit uumik akuutitsineq

Isumalioqatigiissitap suliaqarnerata ilaatut ilinniartut sapinngisamik amerlanerpaat, sapinngisamik assigiinngisitaarnerpaamik akuutinneqarnissaat eqqarsaatigineqarpoq. Ilinniartut suleqatigiinnissamut annertuumik najoqqutassaapput aammalu suliniuteqarfissarpassuarni immersueqataasinnaallutik. Isumalioqatigiissitap suleqatigiinnissaq siunertarlugu ilinniartunik inuusuttunik oqaloqateqarniarluni, ilinniarfinnut assigiinngitsunut attaveqarneq aallartippaa.

3.1.12 Saqqummiinerit

Sammissaqartitsineq taanna oqallifinnit assigiinngitsunit ilanngussaqluni pissarsiviulluartumik

oqallinnissamut aallaaviuvoq. Isumalioqatigiissitaq saammaateqatigiinnissamut suliaqarneq pilugu siammarsaaniarluni paasisutissiiniarlunilu aammalu isummersuutiniq, isumalioqatigiissitaq suliaqarnermi ingerlaqqinnerani pilersitsiviulluurtumik atorqearsinnaasunik, assigiinngisitaartunik oqariartuuteqarniarluni saqqummiussisarniarpoq. Aaqquussinerit taakkua atorlugit isumalioqatigiissitaq saammaateqatigiinnissamut suliaq ingerlanera pillugu ersarinnerulersitsiniarpoq oqallitsitsiniarlunilu, taamaalillunilu eqimattakkuutaat assigiinngitsut oqaloqatiginiarlugit.

3.2 Nunatsinni inuiaqatigiinni innuttaasut ajornartorsiutaasa qulaajaaffiginissaannut periusissiaq

Nunatsinni inuiaqatigiinni innuttaasut ajornartorsiutaasa qulaajaaffiginissaannut periusissiaq Inuiaqatigiinni ajornartorsiutit akkerliissutaasut kiisalu innuttaasut ataasiakkaat ulluinnarni unammisassaasa qulaajaaffigineqarnissaasa sulissutiginerat Saammaateqatigiinnermut Isumalioqatigiissitaq sulineranut ilaatigut aallaaviupput. Inuiaqatigiinni ajornartorsiutit taakku qulaajaaffigineranni ulluinnarni unammilligassat ajornartorsiutillu inuiaqatigiit akornanni atuuttut oqaloqatigiissutigineqalersinnissaat suunerisalu paasilluarnissaat annerusumik pineqarpoq. Taamatut iliornikkut ataasiakkaat akkerliissutaasunik misigisaat paasineqarsinnaapput uppersarsarneqarlutillu, taamaasilluni akkerliissutaasut iliuuseqarfigineqarsinnaassammata. Taamaalilluni Saammaateqatigiinnermut Isumalioqatigiissitaq nalilersueqqissaareernermi kingorna, akkerliissutaasut ajornartorsiutillu inuiaqatigiinni atuuttut, inuiaqatigiinnit namminermit oqaatigineqarnerisut ittut paasissavai uppersarlugillu.

Inuiaqatigiinni ajornartorsiutit qulaajaaffiginerani Saammaateqatigiinnermut Isumalioqatigiissitaq suleriaatsit assigiinngitsut atorniarpai. Aammattaaq suleqatit attuumassuteqartut sulineranut akuutinnissaat isumalioqatigiissitaq pingaaruteqartut isigaa, ilinniartut inuillu najukkamiittut illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit najukkami pissutsinik attuumassuteqartunik immikkut ilisimasallit ilanngullugit. Qulequttanut aalajangersimasunut misissorneqartussatut isumalioqatigiissitamut ilaasortat suleqatigiissitallu malinnaasitat siunnersuutaat aamma isumalioqatigiissitaq sulineranut ilaatinneqassapput.

Inuiaqatigiinni inooqataanermi ajornartorsiutit qulaajaaffiginissaannut sulineranut pilersaarutit tulluuttut tulluuttut nassuiarneqarput:

3.2.1 Innuttaasunik misissuineq

Kalaallit Nunaanni innuttaasunik nunamut tamarmut atuuttumik misissuinnikkut, inuiaqatigiinni kulturikkut pissutsit attuumassuteqartut pillugit inuiaqatigiit isiginninnerat isumalioqatigiissitaq paasisaqarfiginiarpai. Pissutsinik assigiinngitsunik, soorlu inuunermi atugassaritaaasunik inuunermillu isiginnittaatsimik, innuttaasut isiginnittaasiinik ilisimasaqarnerulernissaq siunertaavoq. Isiginninnermik isummiussanillu katersinnikkut, pissutsit innuttaasut namminneq misigisaannit aallaaveqartut assigisaanik paasisaqarfigineqassapput. Taamaalilluni inuiaqatigiinni kulturikkut pissutsit isummiussallu pillugit akkerliissutit,

innuttaasut akornanni ullut tamaasa oqaasiinnartigut oqallisigineqartut tulleriinnilersorluagaasumik katersorneqassapput allaganngorlugillu uppersaaserneqarlutik. Innuttaasut ataasikkaat inuunerannik inuiaqatigiinnilu pissutsinik isiginninnerannik ilisimasaqarnerulernermut misissuineq tamatigoornerusunut atatillugu tapertaassaaq, taamatut iliornikkut inuiaqatigiinni pissutsit assigiinngitsut sukumiinerusumik paasinissaannut aqutissiuussissalluni.

Innuttaasut annerusumik peqataatinnerisigut misissuinermi paasissutissat tunngavigineqartut kalaallinit innuttaasunit naammaginantumik amerlassusilinnit assigiinngiaartunillu tunuliaquteqartunit pinngorfeqassapput. Innuttaasut inuusuttut, inersimasut utoqqaanerusullu, arnat angutillu illoqarfinni nunaqarfinnilu najugaqartut akuutinneqassapput. Sapinngisamik amerlanerpaat annguffiniarlugit, taamaasiornikkullu sapinngisamik amerlanerpaat peqataanissaat qulakkeerniarlugu, misissuinermi paasissutissanik katersueriaatsit assigiinngitsut atorneqassapput, oqarasuaatikkut apersuinerit, apersuinermi immersugassat pappialanngortitat qangatoortut kiisalu isumalioqatigiissitap qarasaasiakkut nittartagaa Facebookialu atorlugit internetikkut katersuineq ilanngullugit.

Innuttaasut ilaat najugaqarfinni inukinnerusuni najugaqartut imaluunniit kinguaariit utoqqaanerusut internetimut killilimmik isersinnaapput, imaluunniit atuinissamut periarfissaqaratik, taamaattumik oqarasuaatit apersuillunilu immersugassat pappialanngortitat qangatoortut atorlugit paasissutissanik katersineq tamatumani periutsitulluarnerussapput.

Naammaginantumik amerlassuseqartitsineq pitsaanerulersinniarlugu apersoneqartut suaassusaat, qassinik ukioqarneri, najugaqarfik, inunngorfik il.il. pillugit apeqqutit tunuliaqutaasumik apeqqutit ilaatinneqassapput, soorlu aamma qulequttanut arlalinnut misissuinermilu sunniuteqataasunut arlalinnut atatillugu misissuineq naammaginantumik amerlassusilinni ingerlanneqassasoq. Periuseq qanorluunniit ittoq atorneqaraluarpat, misissuinerne inernerit imminnut assersuunneqarsinnaanerit qulakkeerniarlugu qulequttat apeqqutillu assigiissaarneqassapput. Apeqqutit annerusumik isummiussanut tunngasuussapput.

Inuit ilinniakkamut atatillugu attuumassuteqartut ilisimatusarnermillu suliallit innuttaasunik misissuinermik misilittagaqarlutillu kalaallinik inuiannik inuiaqatigiinnillu ilisimasallit suleqatigalugit misissuineq ingerlanneqassaaq, misissuinerup pitsaassusaata uppersassusaatalu qulakkeernissaanut tamanna pinngitsoorneqarsinnaanngimmat.

Innuttaasut ataasiakkaat inooqataanermi kulturikkut pissutsit pillugit isiginninnerat isumalioqatigiissitap qulaajaaffigisussaammagu, peqataasut imminnerminnit aallaaveqarnissaat soorunami pingaaruteqarpoq. Qulequttat tulliuttut ataanni pissutsit innuttaasunit qanoq aalajangersumik nassuiartarnersut isumalioqatigiissitap qulaajaaffiginiarpai:

- Imminut kinaassusilerneq
- Kulturikkut kinaassuseq
- Oqaatsit

○ Ilaquttat inooqataanermilu attuumassutillit

○ Ilinniagaq

○ Suliffik

○ Assigiinngisitsineq

Misissuinerup ukiakkut 2015-imi ingerlanneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Misissuinermit paasissutissat katersorneqartut amerlassutsimikkut nalilersoqqissaarneqassapput, naggataagullu misissuinermit inerniliussat suliarineqassallutik. Innuttaasunik misissuinermit inernerit isumalioqatigiissitap sulineranut akuutinneqassapput, kingornalu inernerit tamanut saqqummiunneqassallutik.

3.2.2 Pisimasut ingerlaasiannik oqaluttuat

Pisimasut ingerlaasiannik oqaluttuat aqputigalugit inuunerup oqaluttuassartaannik isumalioqatigiissitap katersiniarpoq, misigisat misilittakkallu ajunngitsut nuanninngitsullu suut nalaassimanerlugit innuttaasut namminneq oqaluttuaannit oqaluttuat aallaaveqassallutik. Unammilligassatigut misilittakkat taakkunanngalu isiginninnerup oqaluuserineqalerneranut, nassuerutigineqarneranut, akuersaarneqarneranut paarlaaqatigiissutigineranullu taamatut katersineq uppersaasiinerlu tapertaassapput. Taamaasilluni innuttaasut inuiaqatigiinni innuttaasunit allanit tusarneqarnissamat periarfissaqalissapput, soorlu aamma innuttaasut misigisaasa suuneri paasineqassasut, uppersarneqarlutik akuersaarneqarlutillu.

Pisimasut ingerlaasiannik oqaluttuanik katersinermit qangaanerusoq, ullutsinni siunissamilu isiginnittaatsit, oqaluttuurtut siunissami naatsorsuutigisaat aammalu ajornartorsiutinik qaangiinissamat namminneq siunnersuutaat ilanngullugit isumalioqatigiissitap aallaaviginiarpai. Taamaalilluni akkerliissutit suut pineqarnersut, akkerliissutillu innuttaasunut ataasiakkaanut inuttut inooqataanikkullu qanoq kinguneqarsimanersut kiisalu unammilligassat qanoq qaangerniarneqarsimanersut isumalioqatigiissitap erseqqissarniarpai. Tamatuma malitsigisaanik innuttaasut siunissamat takorluugaat imaluunniit neriutaat pillugit ilisimasanik isumalioqatigiissitap katersiniarpoq, ilisimasallu taakku ingerlateqqillugit.

Siuserusukkut oqaatigineqareersutut Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanera annerusumik ilisimatusarnermik suliaqartunit avataaneersunit allagaavoq. Pisimasut ingerlaasiannik oqaluttuanik Kalaallit Nunaanni innuttaasunit katersinermit, ilisimasat, naleqartitat, inuunerup oqaluttuassartai isiginnittaatsillu allat attuumassuteqartut pillugit ilisimasanik isumalioqatigiissitap pissarsissaaq. Oqaluttuarisaanerup allaaserineranut innuttaasut taamatut iliornikkut tapertaassapput, Kalaallit Nunaatalu oqaluttuarisaanerata ilusiligaaneranut allaaserineranullu peqataassallutik.

Pisimasut ingerlaasiannik katersineq najoqqutassanik allagaasunik pilersitsissaaq, taakkulu ilinniagalinnut inuiaqatigiinnilu innuttaasunut nalinginnaasunut naleqartunngussapput.

3.2.2.1 Eqimattakkkuutaat qitiutitit

Innuttaasut immikkut ittumik pisunik pisimasunillu nalaataqarsimasut misigisaminnik misilittakkaminillu oqaluttuartinnissaat isumalioqatigiissitap pingaaruteqartutut isigaa, pisummi innuttaasunit pisumik pisimasumillu nammineerlutik nalaataqarsimasunit pitsaanermik oqaluttuarineqarsinnaammata. Inuit sapinngisamik amerlanerpaat ammaffiginiarlugit, innuttaasut eqimattakkkuutaat aalajangersimasut, pisunik pisimasunillu imminnut assersuunneqarsinnaasunik ataatsimoorlutik nalaataqarsimasut ilisimasaannik aalajangersimasunik isumalioqatigiissitap katersiniarpoq. Isumalioqatigiissitap taakku taagorpai "eqimattakkkuutaat qitiutitit".

Peqatigiiffinnik, suleqatigiiffinnik pisortat suliffeqarfiinik il.il. attuumassuteqartunik, innuttaasunik eqimattakkkuutaanik tamatigoortunik ilisimasaqartunik suleqateqartunilluunniit imaluunniit qulequttanik kalluarneqartunik tamatigoortumik ilisimasalinnik suleqateqarnissaq annertuumik pingaartinneqarpoq. Suliaqarfiit taakku attuumassuteqartut eqimattakkkuutaat attuumassuteqartut pillugit immikkuullarissunik ilisimasaqarmata paasisutissaataateqarlutillu, akuutinneqarnerat katersuinermut annerusumik iluaqutaassaaq.

Isumalioqatigiissitanut ilaasortat, suleqatigiit malinnaasitat kiisalu innuttaasut suliniartut eqimattakkkuutaat qitiutitit tulluuttut erseqqinnerusumik misissuiffigineqarnissaat siunnersuutigaat:

- Inatsisit naapertorlugit ataataqanngitsut
- Meeqqat Danmarkimut aallartitit
- Nunaqarfimmiut atuartut aallartitit
- Isorliunerusuni innuttaasut
- Pinngitsaaliisummik nuutitsinerit asimioqarfinillu matusineq
- Ilinniartitaanikkut, suliffeqarnikkut, kulturikkut oqaatsitigullu ajornartorsiutit
- Inuiaqatigiinni ajornartorsiutit: aanngajaarniutinik- imigassamillu atonerluineq, kinguaassiutitigut kannguttaatsuliorneq, imminut toqunneq nakuusernerlu
- Illoqarfiit-nunaqarfiit, tunu-kitaa-avannaa aamma kujataata akornanni ajornartorsiutit

Eqimattanit qitiutitanit oqaluttuanik katersinermut atatillugu, pisut imaluunniit qanoq iliorfigitinneq eqimattakkkuutaani ataasiakkaanut inuttut imaluunniit inooqataanermut atatillugu qanoq kinguneqarsimanera pillugu paasisutissanik katersisoqarnissaa kissaatigineqarpoq. Eqimattakkkuutaani inuiaqatigiinnilu ataasiakkaanut suut iluaqutaasinnaanerat maannalu killiffigisamit qanoq ingerlariaqqittoqarsinnaanera pillugu ataasiakkaat isummersuutaasa katersornissaat ilanngullugu.

3.2.3 Inuusuttuunilik ilinoolagyaqartuunillu akuumittissineq

Innuttaasuni kinguaariit nukarliunerusut peqataanissamut soqutiginnittut, isumalioqatigiissitap sulineranut akuutinnissaat isumalioqatigiissitap kissaatigaa. Kinguaariit nukarliunerusut tusaaniarnissaat anguniarneqassaaq saammaateqatigiinnissamillu suliap ingerlaneranut isummersortinneqarlutik, taamaasilluni inuusuttut isummaminnik, ilisimasaminnik paasinnaatsiminnillu tapertaaniassammata.

Meeqqat atuarianni klassit angajullerpaat ilinniarnertuunngorniarninnilu ilinniagallit, kiisalu ilinniagaqarfinni assigiingitsuni ilinniagallit, atuakkerilluni ingerlatanut suliniutinullu attuumassuteqartunik qulequtalinnut peqataanissamut soqutigisallit peqataaqunissaat isumalioqatigiissitap pilersaarutigaa.

Aammattaaq qaffasinnerusumik ilinniagaqarfinni ilinniagaqartut isumalioqatigiissitap sulineranut akuutilernissaat suleqatiginissaallu isumalioqatigiissitap pingaaruteqartutut isigaa. Ilinniagaqartut qulequttat suliasallu aalajangersimasut pillugit suleqataanissamut soqutigisallit nukissamaataassapput, soorlu aamma ilinniagalinnut ilinniarnerminnut atatillugu attuumassuteqartunik suliaqarnerminnut atatillugu isumalioqatigiissitap sulinera nukissamaataajumaartoq isumassarsiorfillunilu.

3.3 Oqaluttuarisaanerup ineriartornerata paasisiarnissaanut aammalu kulturikkut sumiivigeqatigiinnissamut periusissiaq

Periusissami tassani siunnerfiuvoq, Kalaallit Nunaat pillugu oqaluttuarisaanerup, pingaartumik 1950-imiit ullumimut, oqaluttuareqqinneratigit, Kalaallit Nunaanni innuttaasut oqaluttuarisaaneq pillugu immersorneqarnissaat imaluunniit ilisimasaasa iluarsineqarnissaat.

Taamaattumik oqaluttuarisaanerup kalaallit isiginnittaasiat aallaavigalugu sammineqarnissaa Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap pingaartippaa, taamaaliornikkut oqaluttuarisaanerup ingerlanera nutaamik paasisimaneqalissalluni. Oqaluttuarisaaneq qanoq, peqataasut allat peqatigalugit kalaallinit peqataasunit misigineqarsimansoq, pingaartillugu, ilanngullugu assersuutigalugu danskit atorfillit, ungasissumut siunnerfigineqarpoq Kalaallit Nunaat pillugu oqaluttuarisaanerup allanneqareersimasup allangorartuutinnissaa.

Tamanna ilaatigit inuiaqatigiinni kalaallini inuit attuumassuteqartut oqaluttuarisaanerup allanneqarnerata iluarsaanneranik aallartitsinissaannik kaammattorlugit, ilaatigullu Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap immikkut suliniutini peqataaneratigit – assersuutigalugu sullissiviit imaluunniit inuit attuumassuteqartut peqatigalugit, pissaaq. Suleqatigineqartussat attuumassuteqartut tassaasinnaapput ilisimatusarfiit aamma ilinniarfiit.

Inuiaqatigiinni kalaallini inoqarpoq arlalinnik nunatsinni oqaluttuarisaanermik allaaserinnissinnaasunik, aammalu maannakkut ilinniartuusut, assersuutigalugu kulturikkut inuiaqatigiilerinermilu oqaluttuarisaaneq, ilisimatusarfik, sumiiffiillu allat assingusut, naatsorsuutigineqarpoq suliaqarsinnaasut amerliartussasut. Ungasissumut siunnerfiusoq tassaavoq Sorsunnersuit Appaata kingorna aammalu siumut Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanera isumaliutersuutigineqassasoq, taamaalillunilu nammineq oqaluttuarisaanerup oqaluttuarisinnanissaanut sapinngisamik amerlanerpaat aqqutissiuunneqassallutik.

Oqaluttuarisaanerup inuiannit kalaallinit allanneqarluni iluarsaaneqarnissaanut tunngaviusoq

ilaatigut tassaavoq nalinginnaasumik toqqorsivinni misissuinissaq, tassani aallussiviusoq tassaassalluni suliap ingerlanerani kalaallinut tunngassuteqartut, ilaatigullu oqaasiinnartigut tunniussinerit oqaluttuanik katersuinikkut pissarsiarineqartut. Aallaaviusut marluk taakkua 1950-ip missaaniit ullumikkumut Kalaallit Nunaanni innuttaasunit allanneqartumik, Kalaallit Nunaanni innuttaasunut taakkualu pillugit oqaluttuarisaanerup allanngorannerusumik oqaluttuarineqarneranut iluaqutaassapput.

Oqaluttuarisaanerup qulaajaavigineqarnerani tassani piffissaq inuiaqatigiinni ilaaliviffiusoq aamma nutarteriffiusoq sammineqassaaq, makkua qulequtarineqassallutik:

- Kalaallit Nunaannut isumalioqatigiissitsarsuaq (G-50) aamma Sorsunnersuit Aappaata ineriartornermut pingaaruteqarnera
- qallunaanngorsaaneq/kalaalinngorsaaneq
- nunaqavissuunermet aamma inunngorfimmut tunngavissarititaasoq (kalaallit aamma danskit aningaasarsiaasa assigiinngissutaat)
- pinngitsaaliissummik nuutitsinerit-eqiterutsitsinissamik politikkeqarneq, ilanngullugit Qullissat; Uummanaq/Dundas – amerikamiunut attaveqarneq
- allaffissornikkut politikikkullu inerisaaneq aamma ineriartortitsineq, ilanngullugit namminersornerulerup aamma namminersornerup tunngavii

Qulequttat saammaateqatigiinnissamut ilaasortanit, Inatsisartuni partiinit siunnersuutit aqutugalugit aammalu innuttaasunik oqaloqateqarneq, ilanngullugit sullissivinnik attuumassuteqartunik ataatsimeeqateqarneq, aallaavigalugu saqqummiunneqarput.

3.4 Paasititsiniaanerumik suliaqarmissamut periusissiaq

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap sammisai pillugit avammut oqariartuuteqartarnissaq isumalioqatigiissitap suliaqarneranut ilaavoq pingaaruteqartoq, tassami isumalioqatigiissitap sulinerani innutaasut aammalu innuttaasunik akuutitsinissaq aallaavigineqarpoq. Taamaattumik isumalioqatigiissitap sulinera pillugu paasissutissiisarneq pissarsiariuminartuussaaq aammalu innutaasut isumalioqatigiissitap pilersaarutaannik, anguniagaannik, siunnerfiinik paasisaannillu paasisaqartinnissaannut iluaqutaassalluni. Isumalioqatigiissitap sammisai pillugit ammasumik ersarissumillu ingerlatsineq saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlanerata ineriartorneranut soqutiginnitsitseqataassaaq. Taamaattumik siunnerfiusut soqutiginnittullu pitsaaneruserumik suleqatiginissaannut tunngavissiiniarluni, isumalioqatigiissitap sammisai sapinngisamik pitsaanerpaamik paasissutissiisutigineqartassapput.

Isumalioqatigiissitap sammisai assigiinngitsut ukiuni tulluuttuni ingerlanneqassapput, aammalu

paasissutissiisarneq assigiinngitsutigut pisussat ingerlanneqassalluni, ilaatigut tusagassiuitit matuma kinguliani allassimasut aqutigalugit:

- inuit akornanni tusagassiuitit soorlu isumalioqatigiissitap nittartagaa, Facebook,

Twitter il.il.

- raatiukkut aamma TV-ikkut aallakaatitsineq nuna tamakkerlugu taamatullu najukkani

aallakaatinneqartartut

- nuna tamakkerlugu aamma najukkani aviisini atuagassianilu allaaserinninnerit

Isumalioqatigiissitap paasissutissiinissamut periusissaminut ilaatillugu, attaveqaqatigiinnermi ingerlatassat makkua aallartippai:

3.4.1 Nittartagaaq

Isumalioqatigiissitap paasititsiniaanermik aallartitsineranut atatillugu, isumalioqatigiissitap nammineerluni nittartagassaminik pilersitsivoq, www.saammaatta.gl, taamaalilluni isumalioqatigiissitap sulinera pillugu paasissutissat kikkunnut tamanut internetsimut attaveqartunut pissarsiariuminartunngorlutik. Nittartakkamut tassunga siunertaavoq, innuttaasunut allanullu nunani allani soqutiginnittunut malinnaanissaq aammalu Kalaallit Nunaanni saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlanera pillugu paasititsisinaanissaq ersarissuutitsinissarlu periarfissaqassasoq. Nittartakkami ilaatigut isumalioqatigiissitap sunaanersoq, suut suliaassarinerai, sammisassat suut pilersaarutigineqarnersut, qanoq nutaarsiassaqarnersoq il.il. pillugit paasissutissat pissarsiarineqarsinnaapput.

3.4.2 Facebookkimi qupperneraq

Isumalioqatigiissitap attaveqaqatigiinnermut pilersaarutaata ilaatut facebookkimi quppernermik pilersitsisoqarpoq, tassami inuit akornanni tusagassiuitit annertunerusumik ersarissunngortitsisarmata aammalu innuttaasut isumalioqatigiissitamik aammalu saammaateqatigiinnissamut suliaqarnermut ilisimanninnerulernissaannut periarfissanik ammaasinnaalluni. Facebookkimi quppernermik pilersitsineranut siunertaasoq tassaavoq, pingaartumik inuit akornanni tusagassiuitit taamaattut aqutigalugit innuttaasunut aalajangersimasunut anngussinnaalernissaq. Facebook innuttaasunit amerlasoorpassuarnit atornerarpoq, taamaalillunilu tusagassiuitit allat aqutiginissaannut naleqqiullugu innuttaasunut eqeersimaarnerusumik toqqaannarnerusumillu attaveqartoqarsinnaalissalluni.

Qupperneq sammisassat, oqallissaarutit, nutaarsiassat ailallu paasissutissat attuumassuteqartut www.saammaatta.gl-imeersut pillugit paasissutissanik ikkussisinaanissamut aamma/imaluunniit ingerlatitseqqissinnaanissamut, atornerqassaaq. Allattoqarfik facebookkimi quppernerup aqunneqarneranik isumaginnittuuvoq.

3.4.3 TV-ikkut paasissutissat aamma nipilersorneq

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap paasissutissiisarnermut periusissaanik suliaqarnermut ilaatillugu isumalioqatigiissitap aalajangerpoq tv-ikkut paasissutissanik nipilersugartaqartunik aallakaatitassiorniarluni, tassami paasititsiniaanerit nipit isiginnaarutillu atorlugit suliarineqartut ataatsimut isigalugu allallugit oqaasiliornernit allaanerusumik sunniuteqartarput. Paasissutissanik aallakaatitsinissamut nipilersuummilu siunertaavoq isumalioqatigiissitap siunertaa, suliaqarnermi siunnerfia pillugit innuttaasunut paasissutissiinissaq kiisalu oqariartuusaasumi pingaartitap qitiusup, soorlu akuersaarneq, inissaqartitsineq, qanilaarneq aamma ataqqinnineq, erseqqissarneqarnissaa. Paasititsiniaanermi taamatuttaaq innuttaasut tamarmik saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlanerani piginneqataanissamut peqataaqquneqassasut eqqarsaataavoq.

3.4.4 Aviisinut ilanngussat

Isumalioqatigiissitap sulinerata aammalu saammaateqatigiinnissamut suliaqarnerup ingerlanerata aallartinneqartup pingaaruteqarnerata annertunerusumik paasinarsisinneqarnissaa siunertaralugu, periarfissarititaasoq nuna tamakkerlugu aviisinut ilanngussassamik allaaserinninnerup, sinerissap sinneranut atituumik anngussinnaasup, atorneqarnissaa aalajangiunneqarpoq. Aviisinut ilanngussassatut allaaserisami eqqarsaataavoq ataasiakkaanik pisimasulersaarutiniq, innuttaasut namminneerlutik oqarluttuarisaannik, allaaserinnittoqassasoq, taamaalilluni saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlanerata ingerlanneqartariaqarnera paasinarsisinneqassalluni.

4. Tasiilaq

Saammaateqatigiinnissamut isumalioqatigiissitap nalinginnaasumik ataatsimiinnera siullem oktober 2014-imi Tasiilami ingerlanneqarpoq. Innuttaasut avinngarusimasumi najugallit saammaateqatigiinnissamut suliap ingerlaneranut oqaluuserisassaqqartitsisinnaanerat tamatumunngalu isummersuutaat pillugit innuttaasunik oqaloqateqalernissaq ataatsimiinnerup Tasiilami pisussanngortinneranut anguniagaavoq.

Innuttaasut unnukkat ataatsimiinnermut saqqummiussinertalimmut kingornalu oqaloqatigiinnertalimmut qaaqquneqarput, namminneq misilittakkaminnik oqaluttuassaminnillu oqaluttuarnissamut, kiisalu pissutsit taamatut ittuunerannut namminneq isiginninnermik oqaatiginissaanut periarfissinneqarlutik.

4.1 Innuttaasunik ataatsimiisitsineq

Ataatsimiinnermut inuit 40 sinnillit oqaatsitigut kulturikkullu assigiinngitsunik tunuliaqutallit peqataapput. Amerlanerpaartaat Tunumiuppup, ataasiakkaat Kitaamiuullutik kiisalu ataasiakkaat Danmarkimiit nuunnerullutik. Innuttaasunik ataatsimiisitsineq Saammaateqatigiinnermut Ataatsimiititaliap ilisarititsissutigineranik aallartinneqarneranullu tunngavioq pillugu saqqummiussinnermik aallartinneqarpoq.

Ilisarititsinerup saqqummiussinerullu kingorna oqalliseqatigiissitsineq aallartinneqarpoq. Peqataasut oqaatsitigut tunuliaqutaat aallaavigalugit eqimattakuutaarlugit agguataarneqarput, eqimattat danskisut oqaluttunut, allallu kalaallisut oqaluttunut, kitaamiusut oqaluttunut tunumiusullu oqaluttunut agguataarlugit, taamaasilluni oqaloqatigiinneq nammineq oqaatsit atorlugit ingerlanneqarluni. Apeqqutit oqaloqatigiissutigisassat arlallit isumalioqatigiissitamit ilusiligaasut aallaavigalugit eqimattani tamani oqallinneq ingerlanneqarpoq, taamatut iliornikkut qulequttat Kalaallit Nunaanni saammaateqatigiinnermut tunngasut eqimattani assigiinngitsuni suliarineqarlutik.

Innuttaasunik ataatsimiisitsinerup nalaani isumalioqatigiissitaq innuttaasunit ilisimatinneqarluni assigiinngitsunik paasitinneqarpoq, ilaatigut makku oqaatigineqarput:

- 1) Tunup Kitaatalu akornanni saammaateqatigiinnissaq pisariaqartinneqartoq, pissutsit akerleriissutaasut assigiinngitsut tamatumunnga pissutaapput. Pingaartumik erseqqissaatigineqarpoq innuttaasut Tunumiut Kitaanut pigaangamik pitsaanngitsumik

pissusilersorfigineqarneq misigisaraat. Assigisaanillu Kitaamiut Tunumut pigaangamik namminneq pitsaanerusutut ilisimasaqarnerusutullu pissusilersortarnerat. Assigisaanillu oqaatigineqarpoq Kitaaniit nuuttunut innuttaasunut akuliunnissaq tamatigut ajornaatsuinnaaneq ajortoq.

- 2) Tunumiit Kitaanut nuuttut uumisaarneqartarneq misigisaraat, pingaartumik tunumiusut sumiorpalussuseqarnertik pissutigalugu, oqaatsillu kitaamiut sumiorpaluutaannit tunngavimmikkut allaanerupput.
- 3) Ineriartortitsineq eqqarsaatigalugu Nuuk Tasiilarlu assigiinngissinneqarput, naak illoqarfiit marluullutik kommunimut ataasiinnarmut atagaluartut. Innuttaasut misigisimapput suut tamarmik Nuummot qitiusumik eqiterunneqartut, taannalu ineriartortuaannartuusoq.
- 4) Tasiilaq Kitaanut naleqqiulluni nalinginnaasumik assigiinngissitaanermiit eqqugaasartoq.
- 5) Danskit kalaallillu nuuttut, soorlu aamma kalaallit danskisut oqaluttut aamma Kalaallit kalallisuut oqaluttut, Kalaallit Nunaannilu najugaqartut saammaateqatigiinnissamik pisariaqartitsisut. Assersuutitut oqaatigineqarpoq kalaallit ataqqinanninnerusutut danskinit misigilersinneqartartut, kalaallillu isumaat isumakuluutaallu danskinit ilumoorunneqarneq ajortut.
- 6) Aammattaaq Kalaallit Nunaanni innuttaasut akornanni saammaateqatigiinnissaq pisariaqartinneqarpoq, akaarinninnginnertut/uumissuinnertut, ilumikkersimaarnertut ittumik nakkarsaasumik pissusilersornerit imaluunniit ajuallatsitsinerit qaqutigunngitsoq misigineqartarmata.
- 7) Nammineq imminut qiviarluni inuttut inuiattullu imminut isiginiartariaqarpoq, kalaallit ilaatigut pissutsinut malinnaaginnaaqqajaasarmata, tamatumalu kinguneranik isornartorsiuisumik isummernani pissutsinik akuersaaginnartoqartarluni.
- 8) Sulisut avataaneersut nutaat Tasiilamut tikikkaangamik, akisussaaffimmik annertuumik tigusisarput, Tunumilu najukkani pissutsinik ilisimasaqanngikkaluarlutik atorfinnut pingaarutilinnut atorfinitsitaasarlutik.
- 9) Suliffinni assigiinngitsuni sulisut akornanni assigiinngissitsisarneq annertuumik ajornartorsiutaavoq, ajornartorsiullu taanna allannngortinniarlugu iliuseqartoqartariaqarpoq.
- 10) Innuttaasut oqaatsitigut assigiinngitsunik tunuliaqutillit akornanni suleqatigiinneq illugiillunilu ikioqatigiinneq pitsaanerusinnaavoq.

Ataatsimiinnerup nalaani najukkani najugallit suliniuteqarnerisigut suleqatigiissitaq pilersinneqarpoq, qulequttanik Saammaateqatigiinnermut Isumalioqatigiissitap suliaanut attuumassuteqartunik oqallittarnissaq innuttaasut ilaasa kissaatigimmassuk, ajornanngippallu suliniutaasinnaasunik pitsaasunik pilersitsillutik. Suleqatigiissitap ingerlatai isumalioqatigiissitamit malinnaavigineqarput.

Tasiilami innuttaasunik peqataatsilluni aqqissuussineq, isumalioqatigiissitap suliatik aallarnisaatigisimasatik saqqummiuppaat aammalu innuttaasut isumaannik misilittagaannillu katersipput. Peqataasut oqaaserineqartut aallaavigalugit eqimattannortinneqarput peqataasut tamarmik eqqarsaatigineqarlutik.
Assiliisoq: allattoqarfik

4.2 Suliffimmut pulaarlumi ataatsimeeqatigiinnerit

Suliffeqarfinni assigiinngitsuni pingasunik assigiinngitsunik oqaaseqatigiit akornanni suleqatigiinnerup pitsaanerusinnaanerani isumaqartoqarnera innuttaasunik ataatsimiisinerup nalaani innuttaasunit oqaatigineqarpoq. Assigisaanillu suliffeqarfinni assigiinngitsuni sulisut akornanni naligiisitsinnginneq assigiinngitsinerlu annertuumik ajornartorsiutaapput. Tamanna tunuliaqutaralugu Tasiilami suliffeqarfinni assigiinngitsuni sulisunik ataatsimeeqateqarnerit ingerlanneqarput, unammilligassat aporfiiillunniit pitsaasumik suleqatigiinnissamut akornutaallutik atuuttuusinnaasut pillugit isiginnittaatsinik aalajangersimasunik ilisimasanillu pissarsinissaq siunertarineqarluni. Assigisaanillu pissutsit suut suleqatigiinnermut nukittorsaataasernerat isiginiarneqarpoq, minnerunngitsumillu unammilligassat nukittorsaatinnngorlugit allannortinneqarsinnaanerit isiginiarneqarluni.

Isumalioqatigiissitaq suliffeqarfinnik/pisortat suliffeqarfiinik tulliuttunik oqaloqateqarpoq:

Kommunip allaffia

Meeraaqerivik Amaagajaaq

Meeqerivik Mikisoq

Utoqqaat illuat

Piareersarfik

Pilersuisoq

Meeqqat atuarfiat / Tasiilami Alivarpi

Napparsimmavik

Telepost

4.3 Pisimasut ingerlaasiannik oqaluttuannik katersineq

Pisimasut ingerlaasiannik oqaluttuannik katersineq isumalioqatigiissitap Tasiilamiinnermini aallartippaa, Tasiilami innuttaasut ataasiakkaannguit akornanni inuttut uppersaatit katersorneqarmata. Oqaluttuat annerusumik unammilligassanut atuuttunut, ulluinnarni naammattuugassaasartunut, unammilligassallu qanoq iliorluni qaangerniarneqartarnerannut tungasuupput.

5. Naggataarutaasumik oqaaseqaatit

Oqaluttuarisaanikkut kingornussat Kalaallit Nunaanni ullutsinnut pingaarutaasa erseqqissaatiginissaat Saammaateqatigiinnermut Isumalioqatigiissitamut anguniagaavoq. Oqaluttuarisaanerup ingerlasimanerata pisimasullu, pitsaasuugunik pitsaanngitsuugunilluunniit, ullutsinni Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit qanoq ingerlanerannut annertuumik sunniuteqartut isumaqartoqarpoq. Qulequttat pissutsillu arlallit oqaluuserisassanngorlugit suliarineqartussanngorlugillu qaqqinnerisigut erseqqissaasoqassaaq. Pissutsit qanoq ittuunerannut kalaallit inuiaqatigiit akisussaaffimmik tiguserusunnerat ingerlariaqqinnissamillu kissaateqarnerat isumalioqatigiissitamik pilersitsinerup uppersarpaa. Isumalioqatigiissitamik pilersitsineq Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu allaaserisarpassuarnik oqallinnerpassuarnillu nassataqarpoq – assersuutigalugu Kalaallit Nunaat Danmarkimut ilumut nunasiaataasimanersoq sammineqartarluni. Pissutsit nipangiutiinnakkallu Kalaallit Nunaannut Danmarkimullu pissutsinut tunngatinneqartut ilaasa qulaajarnerannut allaaserisat taakku peqataapput.

Oqaluttuarisaanerup inuiaqatigiilerinerullu tungaanit aallaaveqarluni isumalioqatigiissitaq aalajangersumik sulivoq, kalaallinik innuttaasunik annertuumik oqaloqateqartarluni. Kikkut tamarmik tamatumunnga pisariaqartitsisut oqaluttuarisaanerminnik oqaluttuarnissamut periarfissinnissaat tunngaviatigut pineqarpoq. Tamatumunnga atatillugu ataasiakkaat namminneq imaluunniit qanigisamik oqaluttuarisaanerannik akuersaarnissaat annerusumik eqqarsaataavoq. Ilanngullugulu oqaatigineqassaaq saammaateqatigiinnissamik sulineq kikkunntu tamanut atuuttariaqanngimmat – kinaluunniit peqataarusunngitsoq peqataanissamut pinngitsaalineqassanngilaq. Arlaannik tikkuartuinissaq imaluunniit oqaluttuarisaanerup qanoq ingerlasimaneranut arlaannik pisuutitsinissaq, imaluunniit ullutsinni ajornartorsiutinut pisuutitsinissaq Saammaateqatigiinnermut Isumalioqatigiissitap sulineranut siunertaanngilaq. Ineriartornermut Danmark annertuumik sunniuteqarsimavoq, sulialli ingerlaneranit avataaniinnissani toqqarsimallugu. Oqaaseq saammaateqatigiinneq namminerme assersuutigalugu 1990-ikkunni Sydafrikami saammaateqatigiinnissap sulissutigineranik eqqarsalersitsisinnaavoq. Oqaluttuarisaanerup tungaanit isiginiaraanni, Kalaallit Nunaanni kalaallit danskillu nuimassutsikkut assigiissimanngillat, kalaallilli ineriartornerup ingerlaneranut annertuumik peqataapput, taamaasillutillu aamma namminneq sunniuteqataallutik.

Isumalioqatigiissitani ilaasortat inuttut ilinniakkatigullu tunuliaquttatik aallaavigalugit toqqagaapput, taamaanneratigullu saammaateqatigiinnerup sulissutiginnissaanut assigiinngiiaartunik pullavissaqarlutik. Ilaasortalli arlallit isumalioqatigiissitanit ajoraluartumik tunuartariaqarsimapput, taartissaalli maanna inuttassarsineqalerput. Isumalioqatigiissitaq saammaateqatigiinnermut suliniutitut misiliutaasutut isigineqarsinnaavoq, pinngitsooranilu misilittakkanik naleqaqisunik, suleriaqqinnissamut iluaqutaasussanik tunniussilluni. Ilaasortat tamarmik isumaqarput oqaluttuarisaanikkut ersutat ersukkiutigineqarsinnaassappata, saammaateqatigiinnissaq pisariaqartinneqartoq. Assigisaanik isummerneq kalaallit innuttaasut ilaasa amerlaqisut aamma oqaatigaat, allat isumalioqatigiissitamik pisariaqartitsineq takujuminaatsikkaat.

Siulequttat suut qaqinneqartariaqarnerat kiisalu saammaateqatigiinnerup qanoq paasineqarnissaa pillugit kalaallinik innuttaasunik oqaloqateqarnissaq Saammaateqatigiinnermut Isumalioqatigiissitap siullermik tunngaviulluinnartutut isigaa. Isumalioqatigiissitamut ilaasortat Inatsisartuni partiit assigalugit qulequttanut qaqinneqartariaqartunut siunnersuutininik tunniussipput. Pisimasut ingerlaasaannik oqaluttuanik katersineq maanna ingerlanneqartoq tamatuma malitsigivaa. Innuttaasut piffinni amerlaqisuni isumalioqatigiissitamik oqaloqateqarsinnaanerat sinerissami innuttaasunik ataatsimiisitsisarnerit aamma kingunerissavaat. Qulequttat ilaat oqaasinngortinneqareersut tassaapput illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni pissutsit, kalaallisut oqaasillit danskisullu oqaasillit akornanni pissutsit, aammalu nunap immikkoortuinut kommuninullu agguataarinermi pineqartuni innuttaasut, soorlu tunumiut kitaamiullu akornanni pissutsit. Eqimattakkuutaat aalajangersimasut aamma akuutinneqassapput, namminneq misigisalikkersaarsinnaassammata. Assersuutigalugu inatsisit naapertorlugit ataataqanngitsut, meeqqat Danmarkimut aallartitat, pinngitsaaliissummik nuutitat, soorlu Qullissarmiut inuillu sumi inunngorsimaneq aallaavigalugu aningaasarsiaqartitaanermi eqqugaasimasut il.il.

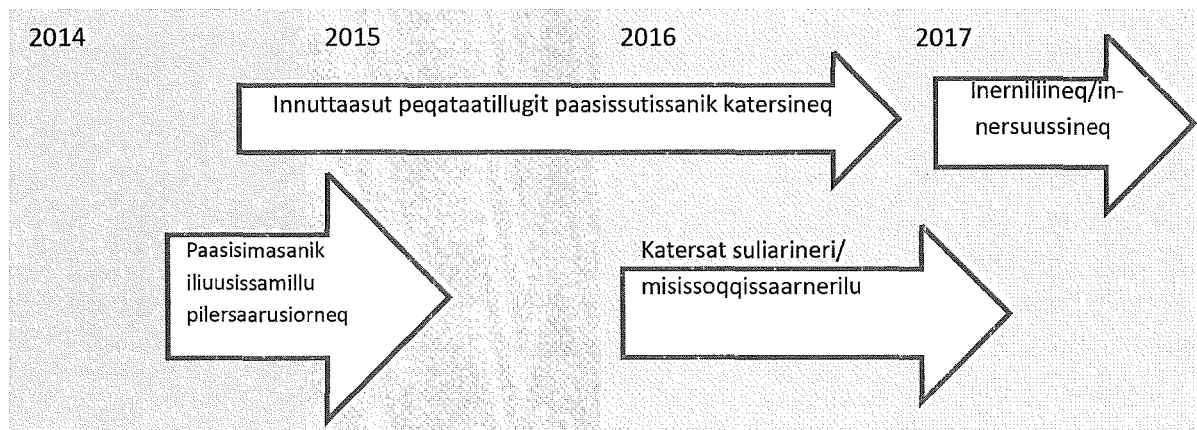
Kalaallit innuttaasut akkerliinnerit iluanngitsullu inuiaqatigiinni malunnaataasut ilaannik iperaanermikkut iliuseqarsinnaanissaat suliniutit isumalioqatigiissitap aallartitaasa kinguneriumaaraat isumalioqatigiissitap naggataagut neriutiga. Oqaluttuarisaanermik paasinnineq nutartigaasoq, kalaallinik inuiaqatigiinnik qitiutitsisoq aqutugalugu innuttaasut ataasiakkaat imminnik, kinaassutsiminnik oqaluttuarisaanerminnillu ilisimaarinnilerlutik. Taamatut nutartigaasumik isiginnineq aniguisitaanertut sunniuteqarumaartoq neriutaavoq, ataasiakkaat oqaluttuanik, eqqunngitsumik paasinninnernik allanngortoqartannginneranillu misigisarnerit allatorluinnaq isiginiarsinnaalissammatigit.

Ukiuni aggersuni sulinissaq siunissamullu periarfissat isumalioqatigiissitap qilanaarai. Suut artorsaataasut taamaasillunilu inuiaqatigiit inuppalaartumik ineriartornissaannut aporfiusut ipernissaannut alloriarnerit siulliit pereerput

6. Isumalioqatigiissitap piffissamut pilersaarutaa

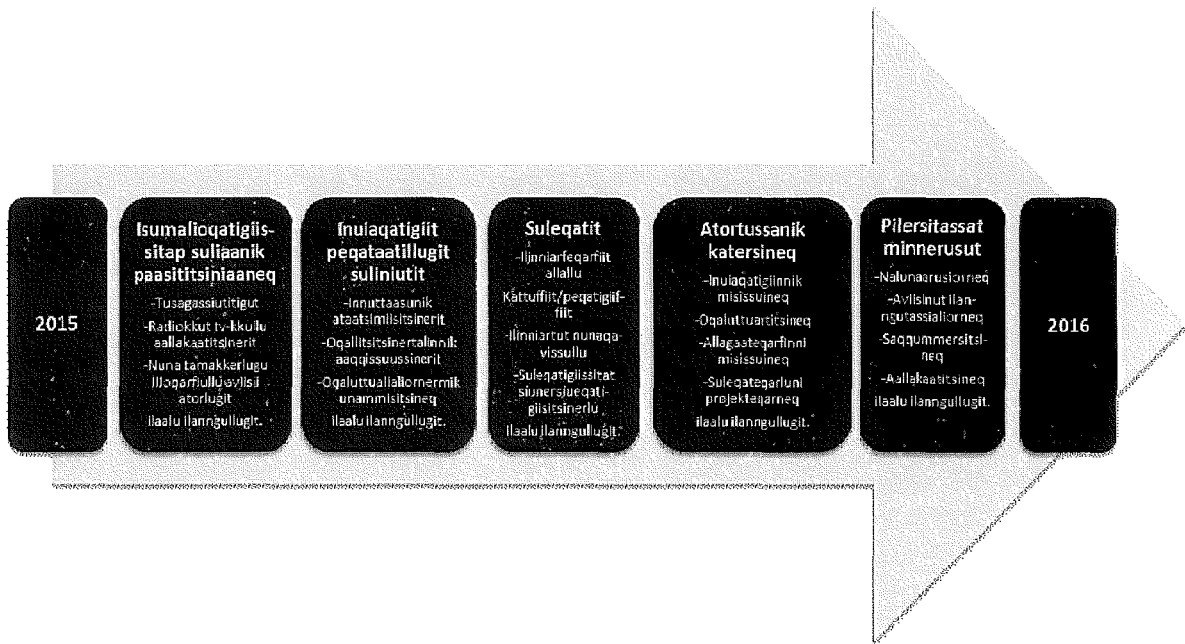
Isumalioqatigiissitap piffissamut pilersaarummut pingaarnertut takussutissiaq aalajangersarpaa, taanna isumalioqatigiissitap suliaqarnerup paasiniaanerullu ingerlanerani pingaarnersuineranut sinaakkutissiilluni. Isumalioqatigiissitap sulinerani piffissaq siulleq pingaartumik isumalioqatigiissitap sulinerata ilusilersorneqarneranut piareersarneqarneranullu kiisalu innuttaasunik akuutitsinissamut suliniutinik aallartitsinermut atorneqarpoq.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap augustip qaammataaniit ukiumi 2014-imi 2017-ip naalerneranut sulinerata ingerlanera ima saqqummiunneqarsinnaavoq:

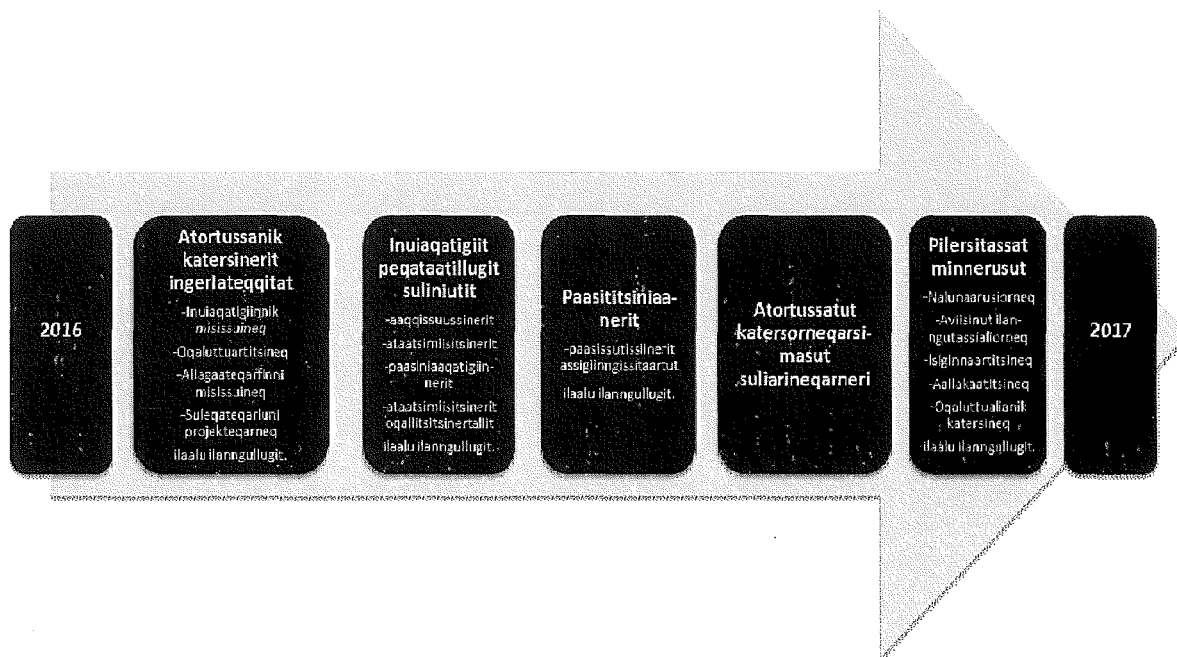
Isumalioqatigiissitap piffissamut pilersaarutaa, piffissamut killissaliunneqartut aammalu suliassat isumalioqatigiissitap periusissanut pilersaarutaanut naleqqiullugit suliarineqarsinnaasut paasiuminarsarniarlugit, ukiukkaartumik immikkoortunut agguagaavoq. Immikkoortunut agguaaneq immikkoortuni matuma kingulianiittuni takuneqarsinnaavoq aammalu ukiukkaartumik immikkoortunik agguaaneq imatut isikkoqassasoq eqqarsaataavoq:

6.1 Pilersaarutit 2015

2015-ip ingerlanerani isumalioqatigiissitap sammisai pingaartumik paasissutissanik katersinermut tunngassuteqassapput, tassani suliaat sammineqartut assigiinngitsut aamma sammisassat paasititsiniaanermik aamma innuttaasunik akuutitsiviusunik suliniuteqarnerup saniatigut aallartinneqartassallutik. Isumalioqatigiissitaq ukiup taassuma ingerlanerani innuttaasunik qaninnerusumik oqaloqateqarniarluni annertunerusunik suliniuteqassaaq aammalu suleqatigiinnermi attaveqaatinik inerisaassalluni. Ukiumi tassani innuttaasunik ataatsimiititsinerit, apersuilluni ataatsimiititsinerit, inuit namminneerlutik oqaluttuaannik katersinerit, innuttaasuni misissuinerit suliaqarnerit, innuttaasunik, sullissivinnik, kattuffinnik assigisaannillu, ilisimatuunik aamma ilinniartunik il.il. attuumassuteqartunik suleqatigiinnermik aallartitsinerit, arlalippassuit ingerlanneqassallutik.

6.2 Pilersaarutit 2016

2016-imi ukioq paasissutissanik katersinerup ingerlateqqinneqarneranut aamma suliniutinik sammissassanillu suliaqarnermut kiisalu taakkua misissoqqissaarneqarnerannut suliarineqaqqinnerannullu atorpeqassaaq. Pingaartumik ukiup naalernerani misissuinerit assigiinngitsut inernerisa ilai aalajangersimasut tamanut ammasumik saqqummiunneqarsinnaassapput. Aaqqissuussinerit assigiinngitsut paasititsiniaanernik kiisalu innuttaasunik akuutitsinissamat suliniutinik ilaqartut, ukioq tamaat annertuumik sammineqassapput.

6.3 Pilersaarutit 2017

Isumalioqatigiissitap suliniutai 2014	juli	august	september	oktober	november	december
Nalinginnaasumik ataatsimiinneq			Atassuteqaatinik katersineq projektillu		pilersitanik malimmiik	
Malinnaasitanik ataatsimeeqateqarneq	tortussanik atersinerup nmassineqar-		naammasillugit suliarineqarneri		qammalu assigiinngitsulian- ngorlugit	2017-ip Naaler- nerani
Workshop/Suleqatigiinneq			Inuiaqatigiinni misissukkat Qaluttuartaatsisimamit		ilulikkalik inlussineq	
Innuttaasunik ataatsimiisitsineq			Allagaatqarfinni misissukka Suleqateqarduni projektilla			
Atassuteqaatinik ataatsimeeqateqarneq						
Qaammarsaaneq paasissutissiinerlu						
Innuttaasunik peqataatsilluni suliniut						
Oqaluttuanik katersineq						
Inuiaqatigiinni misissuineq						
Misissueqqaarnerit/suliat assigiinngitsut						
Ukiumut nalunaarusiaq						
Isumalioqatigiissitap suliniutai 2014	januar	februar	marts	april	maj	juni
Nalinginnaasumik ataatsimiinneq					Kinguarpo q	
Malinnaasitanik ataatsimeeqateqarneq						
Workshop/Suleqatigiinneq						
Innuttaasunik ataatsimiisitsineq					Kinguarpo q	
Atassuteqaatinik ataatsimeeqateqarneq						
Qaammarsaaneq paasissutissiinerlu						
Innuttaasunik peqataatsilluni suliniut						
Oqaluttuanik katersineq						
Inuiaqatigiinni misissuineq						
Misissueqqaarnerit/suliat assigiinngitsut						
Ukiumut nalunaarusiaq						
Isumalioqatigiissitap suliniutai 2014	juli	august	september	oktober	november	december
Nalinginnaasumik ataatsimiinneq						
Malinnaasitanik ataatsimeeqateqarneq						

Workshop/Suleqatigiinneq						
Innuttaasunik ataatsimiisitsineq						
Atassuteqaatinik ataatsimeeqateqarneq						
Qaammarsaaneq paasissutissiinerlu						
Innuttaasunik peqataatitsilluni suliniut						
Oqaluttuanik katersineq						
Inuiaqatigiinni misissuineq						
Misissueqqaarnerit/suliat assigiinngitsut						
Ukiumut nalunaarusiaq						

Ilanngussaq 1 Kalaallit Nunaanni Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap suliassai

Aallaqqaasiut

Kalaallit Nunaat siusinnerusukkut nunasiaataasimavoq, 1953-imi tunngaviusumik inatsisip allanngortinnerani inissisimaffia allanngortinneqarluni Naalagaaffeqatigiinnermilu ilaatinneqalerluni. Kalaallit Nunaat taamanikkulli ineriartorpoq nunaalerluni namminersortoq. Inuiaqatigiit kalaallit ineriartornerat eqqarsartariaatsinik, nunasiatut oqaluttuarisaarnermit toqqaannartumik malitsigisaanik annertuunik sunnerneqarpoq. Tamanna innuttaasunut inuiaqatigiillu ineriartornerannut sunniuteqarpoq.

Pitsaasumik ineriartornissamut tunniusseqataanissamut inuiaqatigiit kalaallit ataatsimoorlutik akisussaaffeqarput. Inuiaqatigiinni assigiinngisitaartunik innuttalimmi innuttaasut ukiut ingerlanerini pisunit, oqaluttuarisaanermi iliuuserisanit aalajangiinernillu eqqaamasaat isumaallu assigiinngitsut ataqqqineqassapput. Pissutsit tamakku oqallisigissallugit ullutsinnilu inuiaqatigiinni pissutsinut pingaaruteqartuuneri kiisalu innuttaasut inuunermi atugarisaannut pingaaruteqarnerisa paasinartunngortinnissaat pingaartuuvoq - inuup immikkut nammineq aamma inuiaqatigiit kalaallit imminnut ataqqinninnerinut iluaqutaasumik.

Saammaateqatigiinnerup ingerlaneratigut inuiaqatigiinni pissutsit pillugit ilisimasanik tunniusseqataassaaq innuttaasullu akunnermini paaseqatigiinnerat annerulerluni. Nammineq aallaavigisamik ilisimasaqarnerulerneq inuiaqatigiinnut ilassiortunut ataqqinnittunullu toqqissisimasumillu ineriartornermut periarfissaqarlularnerulersitsissaaq.

Naalackersuisooqatigiinnissamut tunngavisoq aallaavigalugu innuttaasuni saammaateqatigiinneq pissasoq Naalackersuisut kissaatigimmassuk, Isumalioqatigiissitaq tamassuminnga suliaqartussaq pilersineqassaaq. Isumalioqatigiissitaq allattoqarfimmit ikorfartorneqassaaq.

Suliakkiissut

Naalackersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissummi ima allasimasoqarpoq: Nunatta nunasiaataasimanera qaangerniarlugu saammaassinissaq isumakkeerinninnissarlu pisariaqarpoq. Tamannalu pillugu iliuusissanik pilersaarusiortoqassaaq.

Inuiaqatigiinni kulturikkut inuiaqatigiittutullu unammilligassat, nunasiaanermi kingornutat malitsigisaannik akerleriissutaalersartut suuneri paasiniallugit suliasat isumalioqatigiissitaq aallartissavai.

Imminnut ataqatigiissut suuneri paasiniallugit Isumalioqatigiissitaq ilisimasanik katersuissaaq isiginneriaatsillu pingaarnert marluk aallaavigalugit tunaartaqartumik suliaqassalluni:

- a) *Nunatsinni inooqatigiinnermi ajornartorsiutaasut*
- b) *Nunatsinni kiisalu Nunatta Danmarkillu akornanni oqaluttuarisaanermi ineriartorneq aammalu kulturikkut sunniuteqatigiinnerit*

Isumalioqatigiissitaq sulinermini anguniagassaa tassaavoq Nunatsinni inooqatigiinnerup oqaluttuarisaanermi ineriartornera pillugu oqaloqatigiinneq paasisimasaqarnerlu pilersissallugit, nammineq iliuuserisat malitsigisai inuiaqatigiittut ilinniarfigalugit tamannalu aqqutigalugu siunissamut pitsaannerusumik aqqutissiuinissaaq.

Sulissutigisassat

Suliniutit assigiinngitsut aallartinnerisigut inuiaqatigiinni assigiinngitsuunerit pillugit paasininnissaaq sulissutigineqassaaq.

Suliniutit assigiinngitsut, taakkunani anguniakkat aammalu immikkoortuni anguniakkat isumalioqatigiissitaq erseqqissassavai aaqqissuullugilu. Suliniutinut atatillugu suleqatigiiaat

pilersinneqarsinnaapput, isumalioqatigiissitap suliaanut tapertaasussat kiisalu saammaateqatigiinnerulernissamut iliuusissat pilersaarusionerlugit.

Isumalioqatigiissitap allattoqarfimmit tapersersorteqarluni pingaarnertut iliuusissanik pilersaarusiussaaq kiisalu sammisassat ilisimasanillu katersuineq pilersaarusionerlugit. Aaqqissuussinerit tamanut ammasut peqataarusulersitsisussallu pilersaarusionerini ilanngunneqassapput.

Nittartagaq taamatut siunertaqarluni pilersitap aqutigalugu isumalioqatigiissitap suliani ingerlaavartumik tamanut saqqummiuttassavai. Ilisimasat, angusat innersuussutillu naapertuunnerpaamik tamanut saqqummiunneqarnissat isumalioqatigiissitap aamma aalajangissavaa.

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitap ukiut tamaasa killiffini pillugu nalunaarusiamik tunniussisassaaq aallaavittullu 2017-imi, sulini sivitsonerqarsinnaatillugu, suliani tamaat inassuteqaatinilu tamaasa isumaliutissiisummi saqqummiutissallugit. Suliat sivitortinnissat isumalioqatigiissitap kissaatigissappagu, isumalioqatigiissitap kissaatigisani tunngavilersorlugu Naalakkersuisunut saqqummiussinavaa, tamatuma kingorna kissaatigisamut qinnutigisap naliliiffigineqassaaq.

Katitigaaneq

Saammaateqatigiinnermut Isumalioqatigiissitap 4 - 6-inik ilaasortaqaassaaq Naalakkersuisunit toqqarneqartut. Ilaasortaasut sulianut ilanngussinnaasaminnik ilinniarsimasatigut inuttullu naleqquttunik piginnaaneqassapput. Sulinermi atugassarititaasut isumaqatigiissutitigut itinerusumik aalajangerneqassapput.

Ilaasortat amerlanerussuteqartut allaffissorneq, aningaasaqarneq angalasarnerillu eqqarsaatigalugit kiisalu angalasarmissat eqqarsaatigalugit Nunatsinni najugaqartuussapput.

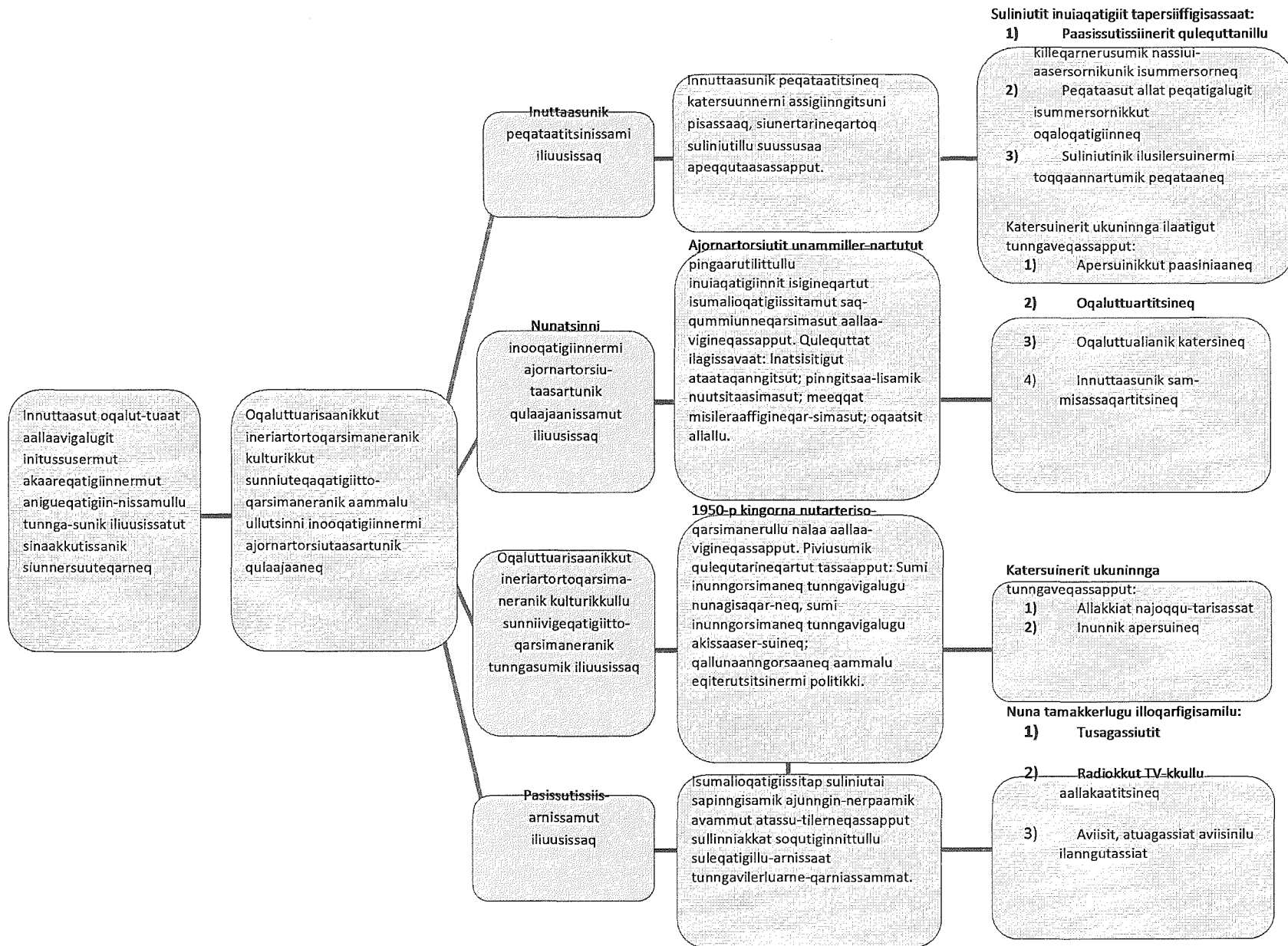
Inuit isumalluutaasinnaasut suleqatigiissitanut imaluunniit sammisassanut aallartinneqartunut naleqquttunut tunniussaqtissinnaallugit isumalioqatigiissitap akulerutsissinnaavai. Inuit isumalluutaasinnaasut suliatik attuumassuteqartut tunngavigalugit pisinnaasaat sammisassanut assigiinngitsunut aallartinneqartunut naleqquttut malillugit toqqarneqassapput.

Inuit isumalluutaasinnaasut nunanit tamaneersut 2 - 3 suleqatigiissitanut ilanngunneqarsinnaasut Isumalioqatigiissitap isumasioqatigalugu Naalakkersuisut toqqarsinnaavaat. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut ataqqinaatitut ilaasortanik isumalioqatigiissitamut toqqaasinnaapput.

Partiit Inatsisartuutitaqartut politikikkut toqqakkanik malinnaasussanik pilersitsinissaminnut periarfissaqarput. Partiit tamarmik immikkut sinniisumik naleqquttumik ilinniarsimasumik, ataatsimik toqqaasinnaapput. Malinnaasut suliniutaasinnaasunik, qulequtaasinnaasunik sammisassaasinnaasunillu oqaaseqarsinnaapput, innersuussuteqarlutik siunnersuuteqarlutilluunniit. Malinnaasut ilanngussaata Isumalioqatigiissitap naliliiffigissavai suliaminilu tulleriisaarinerit nammineerluinnarluni aalajangissallugit.

Ilanngussaaq
 2
 Iliuusissatut
 takussutissiaq

Ilanngussaq 3

Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitaq ukiassariartulernerani paasissutissinertalinnik oqaloqatigiinnertalinnillu innuttaasunik ataatsimiisitsissaaq, Kalaallit Nunaata avannaani augustip 26-niit septembarip 16-ta tungaanut. Isumalioqatigiissitaq innuttaasunik ataatsimiisitsinermini suliamut tungavigineqartut, pilersaarutininik saammaateqatigiinnissallu siunertaanik saqqummiissaaq aammattaaq innuttaasut ilisimasaannik misilittagaannillu oqalliseqateqarnikkut aallissalluni. Ilassutigalugu Isumalioqatigiissitaq innuttaasut oqaluttuaannik katersissaaq, aallaavigineqassallutik inuit ataasiakkaat aqutigisimasaat unammillernartuusimasut aammalu misigisimasaat qanoq inuunerannik sunnuteqarsimanersut. Isumalioqatigiissitaq oqaluttuanik katersinermini oqaluttuat pisimasunut, ullumikkut siunissamullu tungassuteqartut aallaavigissavaat.

Isumalioqatigiissitaq sumiiffiit ataani allaqqasut Qaasuitsup Kommunianiittut tikeraassavai innuttaasunik ataatsimiisitsinerminik oqaluttuanillu katersinertalimmik ingerlanneqarumaartussaq, piffissarititangalanissamullu pilersaarutit allannguuteqariataarsinnaapput:

Ulloq	Suliniut	Sumiiffik
26. august	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Qaanaaq
30. august	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Siorapaluk
2. september	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Upemavik
4. september	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Kullorsuaq
8. september	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Ilulissat
10. september	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Uummannaq
12. september	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Saattut

Ulloq	Suliniut	Sumiiffik
26. august - 2. september	Naapeqatiginneq apersuinertalik – oqaluttuanik katersineq	Qaanaaq/Siorapaluk
2.-8. september	Naapeqatiginneq apersuinertalik – oqaluttuanik katersineq	Upemavik/Kullorsuaq
8.-10. og 14.-16. september	Naapeqatiginneq apersuinertalik – oqaluttuanik katersineq	Ilulissat
10.-14. september	Naapeqatiginneq apersuinertalik – oqaluttuanik katersineq	Uummannaq/Saattut

Innuttaasunik ataatsimiisitsinissanut oqaluttuanillu katersinissamut pilersaarutaagallartut

sumiiffiqeqartussat piffissaliunneqarsimasullu ukiumi 2015.

Ulloq	Suliniut	Sumiiffik
oktober	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Nuuk
oktober	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Qaqortoq/Qassiarsuk
oktober	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Nanortalik/Tasiusaq
november	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Sisimiut/
november	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Aasiaat
november	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Qeqertarsuaq
december	Innuttaasunik ataatsimiisitsineq – paasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu	Maniitsoq

Ulloq	Suliniut	Sumiiffik
oktober	Naapeqatigiinneq apersuinertalik – oqaluttuanik katersineq	Qaqortoq/Qassiarsuk
oktober	Naapeqatigiinneq apersuinertalik – oqaluttuanik katersineq	Nanortalik/Tasiusaq
november	Naapeqatigiinneq apersuinertalik – oqaluttuanik katersineq	Sisimiut/
november	Naapeqatigiinneq apersuinertalik – oqaluttuanik katersineq	Aasiaat
november	Naapeqatigiinneq apersuinertalik – oqaluttuanik katersineq	Qeqertarsuaq
december	Naapeqatigiinneq apersuinertalik – oqaluttuanik katersineq	Maniitsoq

Fra: Kim Blokbo
Sendt: 21. maj 2015 19:17
Til: Søren Hald Møller
Cc:
Emne: VS: Svar på ansøgning om tilskud til aviser
Vedhæftede filer: Afslag på ansøgning DK.pdf; Afslag på ansøgning GL.pdf; Mediestøtte.docx

Kære Søren

Det tidligere Naalakkersuisut havde fastsat en frist for ansøgning for udbetaling af midler efter Finanslov 2014's konto 10.06.24 Tilskud til landsdækkende aviser (tilskudsbevilling).

Ansøgningsfristen var fastsat til den 8. januar 2014. Mediehuset AG indgav ansøgning om støtte den 11. februar 2015. Alligevel blev ansøgningen taget under behandling. Den 9. juli 2014 meddelte Naalakkersuisut Mediehuset AG afslag på støtte med en begrundelse, at ansøgningen ikke var indgivet rettidigt, og fordi Naalakkersuisut efter en vurdering af Mediehusets økonomiske situation havde konkluderet, at økonomien ikke gav grundlag for at yde støtte. Naalakkersuisut afviste derfor ansøgningen.

Jeg mindes ikke, at jeg var inde over denne afgørelse som sådan, og jeg husker, at jeg efterfølgende pegede på, at man ikke kan tage en for sent indgivet ansøgning under realitetsbehandling for efterfølgende at bruge den sene angivelse som hovedbegrundelse for at meddele afslag på mediestøtte, samt at afgørelsen fremtræder som et *afslag* på ansøgning samtidig med, at det fremgår, at sagen er blevet *afvist*. Efter min vurdering kunne man have afvist at realitetsbehandle ansøgningen, men man kunne ikke indlede en realitetsbehandling, hvilket man havde gjort ved at iværksætte en gennemgang af Mediehusets økonomiske situation, for derefter at afvise ansøgning. Derimod kunne man for så vidt godt have givet afslag efter en vurdering af Mediehusets økonomi.

Den 12. august 2015 blev jeg inddraget i Naalakkersuisuts besvarelse af Finans- og Skatteudvalgets henvendelse om mediestøtte, som er vedhæftet som bilag. I den forbindelse skrev jeg samme dag til
: "Kære alle. Jeg har været nødt til at rette i besvarelsen af spørgsmål 1.a, slette 1.b. og indsætte en besvarelse af 1.c., idet udkastet til besvarelse ellers er uden enhver retlig fundering. I besvarelsen af 1.c. går jeg længere i retning af at støtte den givne begrundelse for afslaget, end min juridiske hjerne bryder sig om, men jeg er jo også en del af forretningen A/S Formandens Departement".

Spørgsmål og svar til punkt 1.c., så således ud:

Er det korrekt forstået, at en fristoverskridelse ikke kan tillægges afgørende vægt i begrundelsen for et afslag, hvis Naalakkersuisut vælger at se bort fra fristoverskridelsen og behandle ansøgningen?

Svar:

Det er korrekt, at en fristoverskridelse ikke kan tillægges afgørende vægt i begrundelsen for et afslag, hvis Naalakkersuisut vælger at se bort fra fristoverskridelsen og behandler ansøgningen. Naalakkersuisut finder imidlertid ikke, at fristoverskridelsen i begrundelsen af den konkrete afgørelse er tillagt afgørende vægt. Naalakkersuisut har således ikke givet afslag på ansøgningen allerede fordi ansøgningen var indgivet for sent.

Ovenstående problemstilling er imidlertid ikke sagens kerne for indeværende. Aktuelt er det et spørgsmål, hvordan vi stiller os til Inatsisartuts Lovfunktions besvarelse af en række spørgsmål fra Finans- og Skatteudvalget.

Lovfunktionen svarer: Når der i budgetspecifikationen... står, at midlerne fordeles mellem de berettigede ansøgere, kan det forekomme nærliggende at læse dette således, at Inatsisartut har forudsat, at hele den afsatte bevilling SKAL fordeles mellem de ansøgere, der opfylder betingelserne... En *sådan* fortolkning... indebærer, at Naalakkersuisut er forpligtet til at anvende de afsatte midler (og at anvende dem fuldt ud), såfremt der findes ansøgere, som lever op til de fastsatte betingelser.

Af Finansudvalgets brev af 26. marts 2015 til Inatsisartuts Finansudvalg fremgår blandt andet, at Finansudvalget, da ordningen blev gjort permanent med Finansloven for 2013 i sin betænkning til 2. behandlingen af finanslovsforslaget bemærkede, at det af hensyn til den journalistiske kvalitet i de landsdækkende aviser blev anset for at være nødvendigt, at der ydes (denne) støtte.

Jeg læser ikke Inatsisartuts Lovfunktions svar til Finans- og Skatte udvalget således, at de konkluderer, at der er en pligt for Naalakkersuisut til at udbetale det afsatte beløb til ansøgere, der opfylder betingelserne, som alene er, at der hver uge udgives trykte, landsdækkende aviser på både grønlandsk og dansk. Lovfunktionen skriver, at det forekommer nærliggende at læse bestemmelsen på en bestemt måde, og at man, hvis man fortolker det sådan, vil nå frem til, at Naalakkersuisut var forpligtet til at anvende alle de afsatte midler.

Jeg forstår bestemmelsen som en finansiel hjemmel til at afholde en udgift på indtil 2,5 mio.kr. i finansåret 2014, og at Naalakkersuisut i forbindelse med udvisning af en økonomisk ansvarlig forvaltning ikke var afskåret fra ikke at støtte Mediehuset, fordi Naalakkersuisut efter en økonomiske gennemgang af Mediehusets økonomi konkluderet, at økonomien ikke gav grundlag for at yde støtte – eller sagt med andre ord, fordi det modsat udgangspunktet efter en konkret vurdering måtte konstateres, at det ikke var *nødvendigt* at yde støtten.

I den forbindelse skal der peges på den ofte forekomne fejlslutning, at man ved juridisk fortolkning skal inddrage de bagvedliggende subjektive betragtninger, som kan uddrages af lovforarbejderne. Det er ikke korrekt. Udgangspunktet er altid en objektiv fortolkning af lovens bogstav, hvilket efter min vurdering ikke kan støtte den udlægning, som Inatsisartuts Lovfunktion når frem til, *hvis man fortolker det sådan*. Og selv hvis man inddrager forarbejderne er jeg ikke overbevist om den angivne slutning, fordi der var indlagt en antagelse om, at støtten var økonomisk nødvendig, hvilket en konkret regnskabsmæssig gennemgang viste ikke var korrekt.

Altså, mener jeg, at der var en pligt til at udbetale støtte? Nej. Mener jeg, at ansøgningen kunne afvises? Nej, fordi ansøgningen var taget under realitetsbehandling. Mener jeg, at der kunne gives afslag med henvisning til, at Mediehusets økonomi viste, at anvendelse af offentlige støttemidler ikke var nødvendige? Ja. Tænker jeg, at udgangspunktet i den politiske tænkning oprindeligt var, at pengene skulle kanaliseres videre? Ja, det har meget vel været tilfældet. Synes jeg, at det er smukt? Nej ikke udpræget. Jeg henviser til, at jeg i de ovenfor refererede reparationsbestræbelser udtrykkeligt bemærkede, at jeg havde været nødt til at rette i besvarelsen... idet udkastet... ellers var uden enhver retlig fundering, samt at jeg gik længere i retning af at støtte den givne begrundelse for afslaget, end min juridiske hjerne brød sig om.

Med venlig hilsen

Kim

Besparelse ved LED belysning

Kun elforbrug	kr.	Tilbagebetalingstid år
Difference i indkøb	1900	
Difference el max	-361	5,26
Difference el min	-188	10,11

Total	kr.	Tilbagebetalingstid år
Difference i indkøb	1900	
Difference DV + el max	-375	5,07
Difference DV + el min	-202	9,41

80 W Kviksølv armatur	max pris 3,17 for el		min pris 1,65 for el	
	kr. pr. år	kr. samlet 25 år	kr. pr. år	kr. samlet 25 år
Indkøb + montage (1300+500)		1800		1800
Udskiftning lyskilde (hver 3. år) øvrige vedligehold	166	4000	166	4000
Elforbrug årligt 2000 timer	555	13875	289	7225
	721	19675	455	13025

28 W LED armatur	max pris 3,17 for el		min pris 1,65 for el	
	kr. pr. år	kr. samlet 25 år	kr. pr. år	kr. samlet 25 år
Indkøb + montage (3200+500)		3800		3800
Udskiftning lyskilde	152	3800	152	3800
Elforbrug årligt 2000 timer	194	4850	101	2525
	346	12450	253	10125

Forudsætninger

- Økonomisk afskrivningstid 25 år
- Gennemsnit tændingstid på 6 timer dagligt.
- Kviksølv lamper har en forventet brændtid på 8000 timer, men styrken aftager i levetiden, hvorfor de erfaringsmæssigt skifte hvert 3. år.
- Udskiftning indeholder tidsforbrug for 2 personer, leje af rullende materiel (lift), samt ny lyskilde. I alt 500,- kr./udskiftning.
- Udskiftning af lyskilde ved LED (brændtid min 25.000 timer) er ikke mulig, i stedet indberegnes et armaturskift halvejs i den økonomiske afskrivningstid.
- Der er i beregningen kun regnet med min og max pris, hvis der kigges på kostægte priser vil der for en del bygders vedkommende være en tilbagebetalingstid på 3-4 år, da produktionsprisen flere steder er over 6 kr/kWh